O nouă filă la

„DOSARUL KENNEDY"

Cine a fost în realitate asasinul lui John F. Kennedy ? La 14 ani de la asasinatul de la Dallas, Congresul american a instituit, acum, un nou comitet de anchetă. Căci 33 de martori ai atentatului fac ca acest caz să devină din ce în ce mai misterios. Toți acești martori și-au pierdut viața în împrejurări neelucidate. Probabilitatea ca moartea tuturor acestor martori să nu aibă nici o tangență cu asasinarea președintelui este incredibil de mică : 1 la 100 000 de miliarde. Aceasta este constatarea făcută de publicația londoneză „The Sunday Times" și reluată de publicația west-germană „Welt am Sonntag"

La rîndul ei, revista „Science et vie", într-un mai vechi dar la fel de amplu material, conchidea fără echivoc „Oswald nu l-a putut ucide pe Kennedy".

În cele ce urmează reproducem aceste două articole.

„Lee Harvey Oswald nu l-a putut împușca pe John F. Kennedy"

La 22 noiembrie 1963, un bărbat, Oswald, instalat într-o cameră situată la al 6-lea etaj al imobilului Texas School, înarmat cu o carabină italiană Carcano 91/38, așteaptă cortegiul prezidențial. Arma sa are o lunetă ieftină de grosimea 4; un cartuș este pe țeavă, gata să fie tras.

La 12 și jumătate mașina președintelui trece pe sub fereastra sa și se depărtează. Oswald trage o dată, de două ori, de trei ori: două gloanțe nimeresc ținta: primul atinge pe președintele Kennedy la baza gîtului apoi iese și rănește pe guvernatorul Connaly; al doilea se pierde; al treilea îl lovește din nou pe președintele Kennedy, de data aceasta cîțiva centimetri mai sus, în plin creier. Cele trei focuri au fost trase la un interval de 5,6 secunde, distanța variind între timp de la 60 la 80 metri.

Acestea sînt concluziile raportului Warren. Celor care nu au obișnuința tirului, aceste fapte le pot părea foarte obișnuite. Dar toți cei care au avut în vreun fel de-a face cu armele îl consideră pe Oswald un campion de tir de viteză; cît privește rezultatul este un succes olimpic. Pentru a ne convinge e suficient să studiem succesiv arma, muniția, trăgătorul. Sîntem obligați să intrăm în detalii tehnice, dar numai ele singure ne permit să descoperim sursa acestui succes.

În luna mai 1963, Oswald comandă un Mannlicher-Carcano firmei Klein's Sporting Goods din Chicago. Este vorba de o mare firmă care vinde în special prin corespondență și face o intensă publicitate în reviste sportive americane. Într-una din ele, „American Rifleman", din februarie 1963, Oswald decupează bonul de comandă pentru carabina 91/38. Prima întrebare care se pune este: pentru ce această pușcă și nu alta? Oswald a fost prezentat ca un maniac al armelor de foc, deci un cunoscător. Or, cum am avut în mîini „American Rifleman" din februarie 1963 și, în pagina de publicitate rezervată firmei Klein's Sporting Goods, am citit: la prețul de 12,88 dolari se vinde Mannlicher-Carcano, la 29,88 U.S. Enfield M 1917, la 36,38 Springfield M 1903, la 78,88 carabina U.S. M I, și la 89,95 pușca Ga-

Un asasinat și 33 de morți

● Împușcat

Primul martor care a căzut victimă a fost un polițist. El a murit exact la 48 de minute după președinte. La ora 13,18, John D. Tippit patrula, în mașina sa, prin Dallas. Tocmai auzise, prin radio, descrierea făcută de poliție asasinului prezumtiv al lui Kennedy, cînd a văzut un bărbat care traversa strada în fugă și care corespundea descrierii. Tippit și-a oprit mașina și a coborît pentru a-l prinde. Dar nu a mai reușit. Cu o repeziciune fulgerătoare, suspectul a scos un „Smith and Wesson" de calibrul 38 și i-a tras polițistului trei gloanțe în cap. Locul unde a fost arestat, cu puțin timp mai tîrziu, Lee Harvey Oswald ca asasin prezumtiv al președintelui și asasin prezumtiv al polițistului nu se afla decît la o distanță de 100 de metri de cel unde a murit Tippit.

● Împușcat

Lee Harvey Oswald, născut la 18 octombrie 1939 la New Orleans, a fost toată viața un singuratic. La 17 ani a intrat voluntar în trupa de trăgători de elită a marinei. Dar nu era decît un trăgător de valoare medie sau chiar mediocră, după cum o arată expertiza balistică. În 1963 s-a mutat la Dallas, angajîndu-se ca funcționar în magazinul de unde aveau să fie trase mai tîrziu gloanțele care se presupune că l-au ucis pe președintele Kennedy. La numai 27 de ore de la atentat a fost redus la tăcere prin împușcare. Aceasta s-a întîmplat în garajul primăriei din Dallas. De la primărie — unde se află celulele închisorii poliției — Oswald urma să fie transportat la închisoarea departamentală, considerată a prezenta un mai mare grad de siguranță. Zeci de ziariști și operatori de film se adunaseră în garajul de la subsol, pe unde urma să fie transportat Oswald împreună cu supraveghetorii săi. 80 de polițiști înarmați pînă-n dinți aveau misiunea de a asigura securitatea lui Oswald pe scurta porțiune de drum pe care trebuia s-o facă pe jos, prin garaj. La ora 11,20 s-a deschis ușa liftului de unde a ieșit Oswald, cu cătușe la mîini, flancat de doi funcționari ai poliției cri-

rand a armatei americane. Dealtfel, la întîmplare, în paginile revistei am mai găsit: o Mauser 7,65 peruviană la 39,95 dolari, o Royal Enfield la 16,95, o Mauser M 98 la 34,95, o Tokarev, la același preț etc.

Oswald, un cunoscător, care nu era nici șomer, nici lipsit de bani, a ales deci o armă cotată la cel mai ieftin preț. Trebuie precizat că în America vînzarea de puști de război este liberă și că armele europene clasate sau provenind din stocuri de la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial sînt preluate de cargouri care le duc în S.U.A., unde ele invadează piața. Concurența este, evident, severă între diverșii importatori ai acestor surplusuri, iar prețul unei puști variază în funcție de legea normală a cererii și ofertei. Dacă deci pușca italiană valorează 12,88 dolari atunci cînd Mauser costă 34,95 dolari sau Springfieldul american 39,95 dolari, înseamnă că pușca italiană nu e prea căutată. Și aceasta pentru un motiv: probabil întrucît este vorba de una dintre cele mai mediocre puști de război produse în secolul al XX-lea.

Adoptată la 29 martie 1892, pușca italiană model 1891 a fost concepută în fabrica de arme de la Torino sub conducerea inginerilor Paravicino și Carcano. În funcționare, arma este asemănătoare cu Lebel și MAS 36, ale armatei franceze. Sistemul de alimentare era împrumutat de la pușca austriacă Mannlicher de unde și numele ei — Mannlicher-Carcano.

Avînd un calibru de 6,5 mm (Franța 7,5, Germania 7,92, S.U.A. 7,62 etc.) cu un glonț foarte lung asemănător unui mic cîrnat, M 91 este, după știința noastră, cea mai puțin precisă dintre puștile de război. Slaba densitate transversală a glonțului diminuează stabilitatea și o face sensibilă la vîntul lateral. În al doilea volum din „L'Instruzione sulle armi e sul tiro per la fanteria", manual oficial al armatei italiene, se arată răspîndirea la 100 metri pentru M 91: 12 pe 12 cm. Altfel zis, la 100 de metri, arma fiind fixată pe un parapet la sol, toate gloanțele merg într-un dreptunghi de 12 pe 12 cm.

În fapt, este vorba de un rezultat remarcabil prin mediocritatea sa. De exemplu, o armă de vînătoare, model obișnuit în comerț, nu depășește la 100 de metri un rectangul de 5 pe 5 centimetri. Mauserul german era conceput pentru o valoare asemănătoare, la fel pușca americană M 1906. Dispersarea în suprafață a puștii italiene model 1891 era, deci, de patru ori mai mare decît a altor puști de război.

Aceste cifre oficiale sînt valabile și pentru o pușcă nouă, perfect ajustată și reglată și cu muniție selecționată. Or, arma lui Oswald era carabina M. 91/98 asemănătoare puștii M 91 dar dotată cu o țeavă mai scurtă, ceea ce reduce viteza inițială și, în consecință, diminuează pre-

minale. În acel moment, Jack Ruby, proprietarul unui bar, s-a năpustit spre Oswald, trecînd printre rîndurile de reporteri care așteptau. Strigînd „fiu de cățea", i-a pus pistolul său nichelat în coaste și a apăsat pe trăgaci. 140 000 000 de telespectatori au văzut pe viu pe ecranele aparatelor lor cum Oswald s-a prăbușit la pămînt fără o vorbă și a murit. În cursul unui interogatoriu care durase 12 ore, principalul suspect declarase fără încetare: „Nu l-am împușcat pe președintele Kennedy".

● Împușcat

Veteranul de război Harold Russell a fost martor ocular al uciderii polițistului Tippit. În februarie 1964 Russell a fost împușcat într-un bar din Dallas de către un polițist.

● Împușcat

A doua persoană care a văzut îndeaproape asasinarea polițistului Tippit a fost Domingo Benavides. În februarie 1964 fratele lui Domingo, Edward, a fost ucis într-un bar din Dallas. El îi semăna izbitor lui Domingo.

● Țintă a unui atac

Cel de-al treilea om care l-a văzut pe Tippit murind se numește Warren Reynolds. Imediat după moartea lui Tippit, Reynolds a văzut fugind un om care avea sub braț o armă. Acesta nu semăna cu Oswald. După ce martorul i-a declarat acest lucru în februarie 1964 avocatului Mark Lane, (autorul cărții „Judecată pripită" n.n.), a constatat că este urmărit de un ucigaș plătit. Acesta a tras asupra lui, iar glonțul i-a pătruns în craniu. Reynolds a supraviețuit. Și a jurat: „O.K., de acum înainte voi declara că l-am văzut pe Oswald".

● Spînzurat/ Înjunghiat

Cîteva zile după atentatul împotriva lui Reynolds a fost arestat Daryl Wayne Garner, ca asasin prezumtiv. Dar el a prezentat poliției un alibi: în momentul crimei, afirma Garner, se afla împreună cu o femeie, pe nume Betty Mac Donald. Ulterior, a fost arestată și ea. Femeia a confirmat alibiul lui Garner. Puțin timp după aceea, Betty a fost găsită moartă în celula ei. Spînzurată cu proprii ei ciorapi din lastex. Atunci Garner a început să

cizia. În plus, este vorba de o carabină uzată, construită în 1940, adică în timp de război, ceea ce slăbește și mai mult precizia. Se poate conchide deci că acea carabină a lui Oswald ar fi grupat mai bine la 100 metri 10 gloanțe într-un rectangul de 20 pe 20 cm.

Trebuie adăugată și dispersarea specifică trăgătorului și cea datorată muniției. Rămînem atunci sceptici în fața cifrelor avansate de Comisia Warren care dă 13 cm drept distanță maximă pentru cele patru serii de cîte 3 gloanțe la 91 metri, distanță identică celei obținute în două serii de același trăgător la 23 m, adică de patru ori mai mică. Cînd se știe că perioada în timp realizată crește mai repede decît distanța, îndoiala este cu atît mai mare. Căci luînd cea mai bună grupă a trăgătorului Warren la 23 m, adică 5 cm, se deduce un decalaj probabil de cel puțin 20 cm la 91 m. Și dacă se rețin cei 13 cm distanță din a doua serie de 23 m, se ajunge la un decalaj de cel puțin 50 cm la 100 m, ceea ce pare conform posibilităților unei carabine 91/38 uzate.

Aici este prima contradicție gravă a raportului Warren: arma este, în realitate, inferioară rezultatelor care-i sînt atribuite. Doar o întîmplare miraculoasă ar fi permis lui Oswald să tragă două gloanțe la o distanță de numai 10 cm. Căci, așa cum am văzut, chiar Anderson, fost campion mondial la tir cu pușca, n-ar fi reușit, cu carabina lui Oswald, decît să țintească într-un cerc de 20 cm la 100 m. Este vorba de un rezultat limită, pentru că, în fond, cît valora Oswald ca trăgător? Nu mare lucru dacă ne raportăm la rezultatele sale militare. Abia dacă a reușit să se claseze sharpshooter, cu un punct sub minimul necesar. În restul timpului făcea parte din categoria cea mai joasă de trăgători la țintă — marksman. Oswald făcea deci parte din categoria sub medie a trăgătorilor armatei americane. Și dacă precizia tirului realizat la 22 noiembrie 1963 este incompatibilă cu posibilitățile carabinei italiene, ea este cu atît mai incompatibilă cu capacitățile trăgătorului Oswald. Ne aflăm deja în domeniul neverosimilului și examinînd condițiile în care s-a desfășurat tragerea putem cădea în ceea ce se numește în mod științific un fapt foarte improbabil.

La 22 noiembrie 1963 Oswald s-a instalat într-o cameră de la al 6-lea etaj al imobilului din Texas School Book Depository. Mașina prezidențială urmează să treacă pe sub fereastra sa, apoi să se depărteze prin dreapta clădirii. Carabina sa este dotată cu o lunetă de tir foarte modestă (în valoare de 7 dolari; o lunetă bună costă de la 70 de dolari în sus), de grosimea patru, al cărei cîmp ține exact pînă la mașină.

fie cuprins de frică și i-a declarat procurorului: „Am să spun adevărul. A existat o legătură între mine și moartea lui Kennedy". Cînd s-a încheiat protocolul, el nu a mai putut face însă depoziția. Fusese înjunghiat în închisoare.

Hemoragie mortală

Thomas Henry Killam era căsătorit cu o dansatoare de strip-tease care lucra de 15 ani într-un bar al asasinului lui Oswald, Jack Ruby. La 17 martie 1974 el a căzut de la o fereastră, în Pansacola (Florida). În cădere, și-a rupt carotida. A murit în urma hemoragiei.

Infarct

Bill Chesher a declarat că se află în posesia unei taine. El a afirmat în fața poliției că poate dovedi că Oswald și Ruby se cunoșteau. (La 18 iulie 1976 ziarul „New York Daily News" dezvăluia că Oswald l-a vizitat de cel puțin două ori pe Ruby în cabaretul său, „Caruselul"). Bill Chesher a murit subit în martie 1964. Cauza morții, așa cum se arată în certificatul de deces: infarct.

Împușcat

Bill Hunter era reporter la cotidianul „Press-Telegramm" din Long Beach (California). În noaptea de 24 noiembrie 1963, la scurt timp după ce Ruby îl împușcase pe Oswald, împreună cu colegul său, reporterul Jim Koethe, Hunter a scotocit prin apartamentul lui Ruby, mai înainte ca să fi venit poliția. La 23 aprilie 1964 un martor a relatat Comisiei Warren, despre acțiunea lui Hunter. Cîteva ore mai tîrziu, Hunter era mort. Potrivit protocolului poliției, el se jucase de-a „hoțul și vardistul" cu un funcționar de la poliția criminală, în biroul de presă al stației de poliție din Long Beach. „Din neatenție", pistolul polițistului s-a descărcat. Firește, glonțul l-a atins mortal pe Hunter.

Împușcată

Teresa Norton era una din secretarele cartierului general al lui John F. Kennedy. În august 1964 a fost găsită împușcată într-un motel. Asasinul nu a lăsat nici o urmă.

Trebuie precizat că reglarea unei lunete pe o pușcă este o operație îndelungată, delicată și se întîmplă frecvent ca ea să nu stea bine pe axa tirului. Dovada este că trăgătorii aleși de Comisia Warren au tras foarte des prea sus sau prea la dreapta față de țintă, deoarece luneta era dereglată.

Dacă luneta era deja dereglată la 22 noiembrie, Oswald iese din cauză admițînd că hazardul i-a permis să nimerească o armă care trage pe lîngă ținta urmărită. Presupunînd chiar că ea era bine reglată în ziua atentatului, aceasta nu schimbă cu mult situația.

De fapt, prin luneta care mărește de patru ori, mașina prezidențială ce se deplasa cu o viteză de 18 km/h pare să meargă foarte repede. Dacă primul glonț ajuns la țintă ține de un hazard excepțional, cel care l-a rănit pe președintele Kennedy, la 80 m distanță, este de domeniul miracolului.

În manualul oficial al armatei italiene cu privire la pușca model 1891 am găsit că timpul necesar unui glonț pentru a parcurge 100 m este de 0,16 secunde. Pentru a traversa 80 m glonțului i-au fost necesare cel puțin 0,12 secunde, sau 0,13 secunde cu carabina a cărei viteză inițială este mai mică. În 0,13 secunde mașina, care merge cu 5 metri pe secundă, a făcut 0,65 metri. Pentru Oswald, dat fiind unghiul sub care trăgea,

În timpul campaniei electorale din 1960

Lovit mortal

Împreună cu Bill Hunter, Jim Koethe, de la „Dallas Times Herald", participase la „percheziția" făcută la 24 noiembrie 1963 la locuința lui Jack Ruby, după ce acesta îl ucisese pe Oswald. Koethe îl cunoștea îndeaproape pe Ruby și lucra la o carte despre asasinarea președintelui. La 21 septembrie 1964, dimineața, pe cînd se afla sub duș, a primit o lovitură de karaté în spate. Coloana vertebrală nu a rezistat.

Împușcată

Mary Pinchot Meyer era una din cele mai bogate femei din societatea washingtoneză. Se pare că de mult ea ar fi fost foarte apropiată de John F. Kennedy și că ținea un jurnal intim despre această prietenie a lor. La 12 octombrie 1964 ea a fost găsită împușcată în apropierea casei sale din Georgetown. Ulterior, jurnalul ei a fost confiscat, apoi distrus de către C.I.A.

Accident de automobil

James Worrel a fost unul dintre martorii oculari ai asasinării președintelui. După tragerea gloanțelor fatale el a observat un om care ieșea din depozitul de unde se presupune că acestea au fost trase. Descrierea pe care i-a făcut-o nu corespundea cu înfățișarea lui Oswald. În noiembrie 1964 James Worrel a murit într-un accident de automobil.

Accident de automobil

William Whaley era șofer de taxi la Dallas. La 22 noiembrie 1963, la amiază, după ce președintele fusese împușcat, el l-a dus pe Lee Oswald de la o stație de autobuz la locuința acestuia. În decembrie 1964 Whaley și-a pierdut viața într-un accident de automobil.

Infarct

Tom Howard era unul dintre avocații apărării asasinului lui Oswald, Jack Ruby. Dar nu numai atît. El se afla în garajul de la subsol al poliției din Dallas cînd Ruby l-a împușcat pe Oswald. Mai mult : soția lui Howard trăncănea adesea : „Cunosc foarte bine familia Johnson". Prin Johnson ea înțelegea familia Lyndon B. Johnson, cel care după moartea lui Kennedy a venit la Casa

această corespunde cu o deplasare laterală a țintei de aproximativ 20 cm. Între momentul în care Oswald a apăsat pe trăgaci și cel în care glonțul a atins ținta, mașina s-a deplasat deci cu 20 cm.

Ar fi trebuit să grăbească tragerea cu 0,13 secunde înainte ca președintele Kennedy să ajungă în centrul lunetei. Este vorba de un act de curaj pe care numai un trăgător de elită cu ani de antrenament l-ar fi putut face în aceleași condiții în care s-a desfășurat atentatul din 22 noiembrie. Dacă vom preciza că tragerile militarilor la ținte mobile necesită afete cvadruple de mitraliere aruncînd zeci de proiectile pe secundă, tirul fiind îndreptat de corectoare automate pentru atingerea țintei, ne vom putea da mai bine seama de **miracolul Oswald.**

Să abordăm, acum, problema cea mai controversată: viteza la care Oswald a tras trei focuri. Comisia Warren a reținut 5,6 secunde ca timp între primul și al treilea foc. Considerăm că, practic, este imposibil să tragi trei gloanțe într-un timp atît de scurt cu o armă cu repetiție echipată cu lunetă.

Semnalăm că o carabină italienească M 1891 este absolut asemănătoare ca manevră de funcționare cu MAS 36. **După un prim foc, trebuie deschisă culasa ridicînd levierul armei, se aruncă cartușul prin tragerea levierului în spate, se introduce un nou cartuș și, în sfîrșit, trebuie coborît levierul armei.**

Rapid executată, operația poate necesita o secundă. Apoi, trebuie lipită arma de umăr, regăsită ținta în lunetă, și apăsat pe trăgaci. **Operația poate necesita cinci secunde pentru un trăgător mediu.** Ținînd seama de condițiile în care se desfășura tragerea lui Oswald, fiind vorba de o țintă mobilă, acest timp se poate înmulți cu doi. Dacă adăugăm deci dispersiunea armei, a trăgătorului și deplasarea mașinii, se ajunge la o probabilitate potrivit căreia Oswald avea practic o șansă nulă de a ținti, altfel spus era sigur că va rata, dispunînd doar de 5,6 secunde pentru a trage. Experiențe făcute în Europa occidentală au stabilit ca timpi

Albă. Familiei Johnson îi aparținea, între altele, și apartamentul în care Oswald închiriase o cameră. La 27 martie 1965 Tom Howard a murit de atac de cord. Pînă atunci el nu avusese niciodată tulburări cardiace.

● Sinucidere

Ziarista Dorothy Killigallen l-a convins pe un judecător din Dallas să-i dea un permis pentru a-i lua un interviu lui Jack Ruby, aflat sub arest. La începutul lunii noiembrie 1965 ea a anunțat că, peste puțin timp, va face „dezvăluiri senzaționale" despre moartea lui Kennedy și cea a lui Oswald. Ambițioasa ziaristă a fost găsită moartă la 8 noiembrie 1965 în apartamentul ei din New York. S-a constatat că băuse alcool și luase o doză prea mare de somnifere.

● Infarct

Earlene Roberts era gazda la care locuia Lee Harvey Oswald. Earlene Roberts, care, după cît se pare, îl cunoștea și pe Jack Ruby, a murit la 9 ianuarie 1966 de infarct.

● Accident de automobil

Cu puțin timp înainte de asasinarea lui John F. Kennedy, Lee Bowers a observat, în spatele unei coline acoperite de iarbă, cum se deplasau mai multe automobile. Locul se afla la 50 de metri distanță de strada de pe care au fost trase, puțin mai tîrziu, cele trei focuri care l-au doborît pe Kennedy. Devenind bănuitor, Bowers a comunicat poliției observațiile sale. La 9 august 1966 Bowers a intrat, fără vreun motiv vizibil, cu automobilul său într-un parapet de pod. A murit pe loc.

● Împușcată

Marilyn Delilah Walle era dansatoare de strip-tease într-un bar de noapte din Dallas („Caruselul" n.n.) care îi aparți-

Carabina Mannlicher — Carcano

între două focuri executate de foarte buni trăgători: 2,3 secunde; 4,1 secunde, cu lunetă. Bineînţeles, că timpul minim pentru tragere, realimentare şi tragere cu carabina italiană poate fi de 1,5 secunde pentru un trăgător excepţional. Dar, în acest caz, arma este ţinută cu două mîini la înălţimea şoldului, patul este lipit între cot şi şold. În plus, această tragere se execută la distanţă foarte scurtă (cîţiva metri).

Cît priveşte experienţele făcute de Comisia Warren este imposibil ca acestea să fie luate în considerare. Pe de altă parte cei patru poliţişti n-au tras asupra unei ţinte mobile, ci asupra a trei ţinte fixe, plasate între 60 şi 80 metri. În plus, aceştia erau trăgători de elită. În sfîrşit, am reţinut că media duratei realizate de cei patru era de 6,4 secunde, adică mult peste cele 5,6 secunde atribuite lui Oswald.

Singura reconstituire valabilă ar fi fost aceea de a lua la întîmplare cîţiva trăgători de felul lui Oswald, adică mediocri, de a le pune în mînă o carabină cu lunetă şi de a-i face să tragă de la al 6-lea etaj asupra unei maşini (blindate sau telecomandate) ce mergea cu 18 kilometri pe oră, altfel spus, de a reproduce condiţiile atentatului. Această reconstituire n-a avut loc şi sîntem convinşi că ar fi fost sortită eşecului.

Rămîne, în sfîrşit, ultima probă adusă de Comisia Warren: cele 3 cartuşe găsite, glonţul intact descoperit pe brancarda guvernatorului Connally şi cîteva fragmente.

Primul element: cartuşele găsite. Primul necaz: n-am putut niciodată să dispunem de cea mai mică fotografie a acestor cartuşe. În timp ce Comisia Warren distribuia cu generozitate fotografii ale armei, ale culasei şi lunetei etc. este imposibil, în schimb, să se obţină fotografia cartuşelor sau fragmentelor din glonţ. În faţa acestui refuz categoric toate ipotezele sînt permise.

Din 1918, adică după armistiţiu, muniţia 6,5×52 a puştii Mannlicher-Carcano n-a mai fost niciodată fabricată în altă parte decît în arsenalele italiene. Inainte o producea şi firma germană DWM dar n-a mai fost deloc fabricată de vreuna din firmele europene (Kynoch, Norma, RWS etc.); puţin precisă, instabilă, fără mare putere de şoc, ea nu tenta pe trăgători.

Amatorii puştii 1891 nu dispuneau deci decît de stocuri de muniţii militare italiene rămase după război. Surpriza — Comisia Warren declara: „Muniţia era de fabricaţie comercială curentă. Putea fi uşor procurată şi mai mult de două milioane de cartuşe au fost distribuite pe piaţa americană".

nea lui Jack Ruby. La o lună după ce s-a căsătorit, la 23 august 1966, a fost împuşcată la Omaha (Nebraska). Colega ei, Nancy Jane Mooney, care a fost arestată în legătură cu evenimentele de la Dallas, s-a spînzurat în celula închisorii. O a treia dansatoare de la „Caruselul" a murit şi ea în circumstanţe care nu au fost elucidate nici pînă astăzi.

Cancer

Jack Ruby, pe numele său Jacob Rubinstein, născut în 1911 la Chicago, era proprietarul mai multor baruri de noapte la Dallas. La două zile după asasinarea lui John F. Kennedy, el l-a împuşcat pe Oswald. Condamnat iniţial la moarte pe scaunul electric, apoi declarat iresponsabil, el urma să fie judecat pentru a doua oară într-un nou proces. Dar acesta nu a avut niciodată loc. După o detenţiune preventivă de trei ani a fost internat, ca suspect de cancer pulmonar, la acelaşi spital unde fusese adus şi Kennedy după atentat. Acolo a murit, la 3 ianuarie 1967, în vîrstă de 55 de ani, de cancer. Ziaristul american Penn Jones afirmă că în spital i-au fost injectate celule canceroase. Faptului nu i se dă prea multă crezare.

Sinucidere

David William Ferrie era detectiv particular, pilot şi patronul unei întreprinderi de închiriat taxiuri aeriene. În ziua asasinării preşedintelui a plecat în Texas împreună cu doi prieteni. Scurt timp după aceea a fost arestat. Motivul: împreună cu Oswald şi cu alţi suspecţi ar fi plănuit asasinarea lui Kennedy. Cel puţin acest lucru îl afirmă procurorul din New Orleans, Jim Garrison. Însă ulterior el a fost nevoit să-l elibereze pe Ferrie. Dar patru ani mai tîrziu Garrison a vrut să-l interogheze din nou pe Ferrie. N-a mai apucat. La 22 februarie 1967 Ferrie a fost găsit mort în apartamentul său. Poliţiştii au găsit în mîna lui un flacon cu tablete.

Împuşcat

Robert F. Kennedy, fratele mai mic al preşedintelui asasinat al S.U.A., fusese ministru al Justiţiei şi procuror federal general. Comportamentul lui după asasinarea fratelui său a fost straniu: a declarat că adjunctul său, Nicholas Katzenbach, a revocat la numai 14 ore de la atentat, o vastă operaţiune lansată de F.B.I. pentru găsirea complicilor lui Oswald. Relaţiile tot mai încordate care au existat între Bob Kennedy şi succesorul preşedintelui Kennedy au

Fabricantul era „Western Cartridge Co" (S.U.A.). Această companie, care aparține trustului „Olin", este în industria munițiilor ceea ce reprezintă „General Motors" pentru industria automobilelor. Am avut ocazia să studiem cataloagele de la „Western Cartridge Co" din anii 1961, 1962 și 1963 ; 6,5×52 nu figura aici. Printre cele 50 de calibre propuse, astăzi, remarcăm doar două europene : un 7 mm Mauser (pușcă militară spaniolă) și un Mauser de 8 mm.

Este de-a dreptul ciudat că o muniție difuzată în peste două milioane de exemplare și disponibilă din punct de vedere comercial nu figurează în catalog. Să admitem că, potrivit declarațiilor Comisiei Warren, gloanțele lui Oswald erau de fabricație recentă și că „Western Cartridge Co" le producea curent. Dar atunci pentru ce „Western Cartridge Co", căreia i-am cerut fotografii ale 6,5/52 n-a spus că, în urmă cu cîțiva ani, fabricase cîteva milioane de asemenea cartușe pentru armata americană (și nu pentru comerț) și că, de atunci, ea n-a mai produs această muniție ? În orice caz, fotografia ne-a fost refuzată.

Deci, admițînd că WCC a fabricat muniția, aceasta nu era, desigur, pentru armata americană care utiliza 7,62 mm, ci, mai curînd, pentru Italia și, cu atît mai mult, pentru una din acele țări a cărei armată este echipată cel mai adesea cu surplusul din al doilea război mondial.

Așa s-ar explica faptul că glonțul regăsit să fie unul blindat, care nu este, practic, niciodată livrat în comerț pentru calibre inferioare lui 7,62 (în general, este vorba de gloanțe semiblindate sau cu vîrful scobit). Dar, atunci, cum și-a procurat Oswald această muniție care ar fi trebuit să fie păstrată în afara circuitelor comerciale ? Și pentru ce, cumpărîndu-și carabina, n-a comandat, în același timp, la „Klein's" munițiile care sînt în mod normal livrate la un preț de 7,50 dolari ? 108 cartușe reprezintă dotarea normală a subofițerului italian iar „Klein's" vinde ca muniții militare italiene 108 cartușe la prețul de 7,50 dolari. Este, evident, vorba de un surplus.

În ce privește glonțul regăsit, pe care Comisia Warren îl declară intact dar ușor plat, el cîntărește 10,28 grame. Or, glonțul italian cîntărește în medie 10,45 g. Dar 10,28 g reprezintă tocmai greutatea unui glonț de 6,5×54 Mannlicher-Schoenhauer grec și în medie cea a unui 6,5×55 scandinav. Aceste trei muniții europene sînt foarte asemănătoare și doar un expert calificat în munițiile europene poate stabili dacă muniția este întreagă. În ce privește glonțul, nu credem că se poate face o deosebire între cele trei genuri, în afară de greutatea lor.

Ne îndoim de competența experților americani după ce am remarcat o mul-

avut drept consecință demisia lui Robert Kennedy din funcția de ministru al justiției, in 1964. În 1968, el și-a prezentat candidatura la președinție din partea Partidului Democrat. A fost împușcat in iunie, in cursul unei reuniuni electorale, intr-un hotel din Los Angeles de către un student, Sirhan Sirhan. O zi după aceea, Bob Kennedy a murit.

● Sinucidere ?

Clay Shaw era un cunoscut om de afaceri din New Orleans. În martie 1967 el a fost arestat, fiind bănuit de a fi participat, impreună cu Oswald, la un complot vizind asasinarea președintelui Kennedy. Doi ani mai tirziu, Shaw a fost eliberat de către un tribunal. La 15 august 1974 a fost găsit mort in locuința sa. Cauza decesului nu a fost niciodată bine elucidată.

● Sinucidere ?

Roger Dean Craig era locțiitor de șerif la Dallas și a fost martor ocular al asasinării lui Kennedy. În contradicție cu rezultatele cercetărilor oficiale, el a afirmat că Oswald a avut un complice. În 1967, Craig a fost destituit din poliție. În mai 1975 a fost găsit mort, cu un glonț in piept. Alături de el se afla arma din care fusese tras focul și o scrisoare de adio.

● Împușcat

Sam Giancana era unul din cei mai puternici mafioți din Chicago. În iunie 1975 el a vrut să facă o depoziție in fața unui comitet senatorial care se ocupa cu dedesubturile afacerii Kennedy. La 19 iunie, pe cind își lua cina in bucătăria locuinței sale din Chicago, un ucigaș rămas neidentificat i-a tras șase gloanțe in gură și in git.

● Dispărut

James Riddle (Jimmy) Hoffa era șeful sindicatului camionagiilor, personalitate in jurul căreia s-au încins multe scandaluri și care constituia veriga de legătură dintre C.I.A. și Mafia. Cel puțin așa afirmă Charles Crimaldi, fost ucigaș al mafiei din Chicago care a scris și o carte — „Contract Killer". În carte el descrie cum agenți ai C.I.A. l-au dat jos pe influentul lider sindical, care dealtfel il cunoștea și pe Jack Ruby. Hoffa a trebuit să ispășească o pedeapsă de opt ani inchisoare pentru luare de mită. După numai patru ani însă el a fost eliberat. La 30 iulie 1975 a fost văzut intr-un cartier periferic al Detroi-

ţime de erori în lucrările lor consacrate muniţiilor europene, erori cu privire la lungimea sau greutatea gloanţelor.

Eroarea asupra muniţiei folosite ar explica multe lucruri şi această presupunere este confirmată de refuzul de a ni se da fotografiile cartuşelor găsite la Dallas. Căci tirul realizat la 22 noiembrie 1963, teoretic de Oswald, este, în realitate, la extrema limită a unui trăgător olimpic dispunînd de o puşcă semiautomată de mare precizie, care a făcut antrenamente intensive pe ţinte mobile reproducînd exact, din punctul de vedere al unghiului, distanţei şi vitezei, condiţiile în care s-a desfăşurat atentatul împotriva preşedintelui Kennedy.

Nu există puşcă semiautomată de 6,5 mm italiană (în afara prototipurilor), nici de 6,5 grecească ; în schimb, există o excelentă 6,5 scandinavă : puşcă semiautomată suedeză Sjögren AG—42 F.

Aceasta nu este decît o ipoteză. Dar în zilele care au urmat atentatului s-a vorbit de un Mauser 7,65 (armă oficială a armatelor turcă, belgiană şi argentiniană). Nu s-a aflat niciodată ce s-a întîmplat cu arma. Ne-a parvenit o telegramă oficială trimisă la 48 ore după atentat şi care precizează că era vorba, într-adevăr, de un Mauser 7,65 mm. Este suficient să comparăm două fotografii pentru a vedea că este greu să confunzi un Mauser 98 cu Carcano 91.

În aceasta constă fragilitatea raportului Warren. Nici o probă sigură n-a fost adusă, mărturia fiind mai mult umană decît tehnică, ceea ce, în materie de poliţie, nu este niciodată convingător. Am văzut mediocritatea armei, stîngăcia trăgătorului Oswald, ţinta în mişcare, cadenţa extremă a tirului — toate elemente tehnice care exclud posibilitatea ca, practic, Oswald să fie ucigaşul.

Ştiinţific, aceasta se numeşte un fapt foarte improbabil ; Comisia Warren a reţinut deci ca adevărat un ansamblu de fapte care, în contextul lor matematic, sînt extraordinar de întîmplătoare. Dacă ne gîndim că existenţa însăşi a omului pe pămînt şi supravieţuirea sa sînt datorate unei multitudini de fapte foarte improbabile — explozia soarelui, întîlnirea unei comete, sau apariţia unui microb care poate distruge toată omenirea — se poate măsura imensa fragilitate a mărturiei pentru care cei şapte membri ai Comisiei Warren au lucrat zece luni ca s-o definitiveze.

tului stind de vorbă cu doi mafioţi. Ulterior, în faţa unui local a fost găsit automobilul lui. Din el, nici o urmă.

Sugrumat

John Roselli făcea parte din familia mafiotă a lui Sam Giancana. În vara anului 1976, Roselli, atunci în vîrstă de 70 de ani, a început să depună mărturie în faţa unui comitet senatorial cu privire la relaţia dintre asasinarea lui Kennedy, Mafia, C.I.A. şi F.B.I. Dar după numai cîteva zile, la 7 august 1976, a fost găsit mort. Pe gît avea urme evidente de sugrumare iar în corp mai multe gloanţe. Cadavrul a fost descoperit într-un butoi de ulei legat cu lanţuri, care zăcea pe fundul golfului Miami.

Sinucidere

Baronul George de Mohrenschildt, inginer la o societate petrolieră, călătorea în lumea întreagă. El o cunoştea pe Jackie Kennedy încă de cînd aceasta era copil şi se numea Bouvier. De Mohrenschildt era însă şi un prieten al lui Oswald. La 28 martie 1977 baronul, care avea 65 de ani, a aflat că trebuie să apară în faţa unei comisii de anchetă. Cîteva ore mai tîrziu, în locuinţa sa din Palm Beach, el povestea ziaristului olandez Willem Oltmans : „Am luat parte la complotul de la Dallas. Au mai fost implicaţi şi alţi oameni din branşa petrolului, reprezentantul unei societăţi de transport, agenţi ai C.I.A. şi ai F.B.I.". După ce reporterul a plecat, baronul a luat arma şi şi-a tras un glonte în gură.

Împuşcat

Charles Nicoletti era un ucigaş mafiot din Chicago. În 1960 boşii săi l-au însărcinat să sprijine C.I.A. într-o acţiune. La 28 martie 1977, organe de anchetă au încercat să-l contacteze pe Nicoletti pentru a-l interoga. Fără succes. O zi mai tîrziu, Nicoletti a fost văzut urcînd în automobilul său Oldsmobile, după ce a ieşit din restaurantul „Cornul de aur", din Chicago. Apoi au răsunat două împuşcături. Gangsterul a fost lovit în ceafă.

Sinucidere

Carlos Prio Socarras, cu o viaţă extrem de aventuroasă, a fost un partener de afaceri al lui Jack Ruby. Şi el urma să depună mărturie în faţa unei comisii de anchetă. La 5 aprilie 1977, Socarras, în vîrstă de 74 de ani, s-a împuşcat cu revolverul său.

Grupaj realizat de SANDA GRIGORIU şi PETRE NICOLAE

Maria Tănase văzută de Silvan

Am cunoscut-o într-un sfîrșit de decembrie, cu ger sec și vînt primejdios, în 1962, cînd, urcînd cu emoție cele cîteva trepte spre veranda din Popa Nan, am sunat la ușă pentru un interviu. Îmi pregătisem cu minuțiozitate documentarea, cercetasem articole, afișe de teatru, stătusem de vorbă cu oamenii care o cunoșteau, știam pînă și faptul că se pregătea să plece chiar în acea seară într-un turneu preliminar celui care, din inițiativa ei, urma să se desfășoare în vară, timp de 72 de zile, cu „Taraful Gorjului", de la un capăt la altul al țării. Într-un caiet de caligrafie de 0,45 lei, pe care îl am și acum în față, îmi notasem la fiecare început de pagină „întrebarea", în subsolul căreia trebuia să figureze răspunsul. Caietul cuprindea zece întrebări școlărești, în genul: locul nașterii, ocupația părinților, data debutului etc. Zece întrebări de groază, ca pentru un proces verbal de contravenție! Nu-mi dădeam seama, firește.

Dacă soarta materialului scris nu-mi dădea emoții, în schimb întîlnirea cu vestita Maria Tănase, ale cărei cîntece, cu ani în urmă, le ascultam din vîrful unui copac al Parcului „Ruxandra" — plătindu-le cu suferințe de fachir cauzate de prăjina cu cuie la capăt a portarului — întîlnirea, cum spun, mă intimida pînă la amuțire. Ca să ies din impas mi-am compus un scenariu savant al discuției și o gestică sobră, de demnitar englez. Muncă zadarnică. Chiar de la deschiderea ușii, Maria Tănase mi-a anulat fraza protocolară printr-un familiar: „Hai, mițo, intră, că mi te ia vîntul de pe scară!"

Intru, un hol enorm, iau loc într-un fotoliu care mă înghite cu totul. Nici vorbă de gestică sobră, cît despre conversație...

— Cum te cheamă?

Îi spusesem la telefon, dar repet. Se miră:

— N-am auzit de tine. Ce scrii?

Și eu care mă credeam nu chiar celebră, dar oricum... Răspund cu sughițuri:

— Mai mult versuri.

— Aha, acum înțeleg de ce arăți ca un fir de sparanghel.

Nu mai îndrăznesc să o privesc. Desenez romburi pe caietul de caligrafie.

— Ce-ai acolo? Întrebările?

Confirm.

— Ia să văz.

Răsfoiește caietul de parcă ar fi teza unui elev condamnat la repetenție. Mi-l confiscă, avertizîndu-mă:

— Nu-ți dau nici un interviu.

Obrazul îmi capătă nuanțe de semafor 'ovit de o basculantă. Îngîn:

— Dar vă am în plan... Sylvan pregătește o caricatură...

— Dă-l încolo de plan. Ce, așa crezi tu că se face gazetărie? Mergi cu mine în turneu să vezi cu ochii tăi ce și cum...

Îmi opresc speriată privirea pe ecranul imens al verandei: vifornița, ger, unde să plec? Încerc s-o conving:

— Imposibil! Sarcinile redacționale...

— Lasă că vorbesc eu cu Baranga. Tu dă fuga și fă-ți bagajele. Vezi de te îmbracă mai gros că avem mult de umblat.

Schițez un vag gest de protest, nu-mi dă atenție. Continuă:

— Îl luăm cu noi și pe Sylvan. Dacă vrea să-i pozez pentru caricatură, să vină după mine.

Se ține de cuvînt, vorbește cu redacția, cu Sylvan, rămîne să ne întîlnim la ora 21 în restaurantul Gării de Nord. După amiază primesc însă un telefon de la ea:

— Ți-ai luat bilet?

— Tocmai mă pregăteam să fug la agenția de voiaj.

— Foarte bine. Mai ia două bilete. Unul pentru mine și unul pentru Dan Moisescu. L-am convins să intre în ansamblul craiovean. Nici nu-ți închipui cît sînt de fericită.

O înțeleg. Știam că, în plin succes cu „Revista... 62", părăsise Teatrul satiric muzical din București și se angajase pe post de folclorist cl. I la „Taraful Gorjului" — tutelat de Ansamblul artistic „Nicolae Bălcescu" din Craiova — tinzînd să-și îndeplinească unul dintre cele mai dragi vise: alcătuirea unei formații folclorice menite să ducă faima cîntecului românesc pînă departe.

Seara o găsesc la restaurantul gării, discutînd aprins, rîzînd, ospătîndu-se în așteptarea trenului. Stau pe un scaun, ceva mai retrasă, urmărind trecerea provocatoare a unei lămîi zemoase peste un platou cu scrumbii.

— Ia și tu, mițo, sînt grozave.

— Mulțumesc. Am mîncat acasă.

— Bea măcar un coniac să te încălzești.

Refuz coniacul, deși... Maria Tănase izbucnește în rîs și aplecîndu-se ușor pe un umăr spre a nu fi auzită de ceilalți, îmi șoptește: „Lasă mofturile, fătucă. Doar ești invitata mea pînă la sfîrșitul interviului!"

Ajungem la Craiova după ora două. În camera hotelului „Minerva", înaltă cît o catedrală, e frig. A uitat cineva oberlihtul deschis. Maria Tănase își aruncă haina pe un scaun — celebra ei haină verde cu glugă și căptușeală de vulpi roșii — și începe să manevreze un ibric uriaș și o spirtieră.

— Beau multă cafea, îmi spune. Am tensiunea mică, nouă cu cinci.

Mă întreabă dacă mi-e somn și îi spun că nu. Bănuiam că vrea să-i țin companie la acea cafea de noapte, dar — cum aveam să înțeleg mai tîrziu — în nesomnul ei continuu simțea nevoia să vorbească, să evoce locurile pe unde a trecut, oamenii pe care i-a cunoscut și care se numeau: Enescu, Brâncuși, Sadoveanu, Arghezi și mulți, foarte mulți alții din aceeași constelație nemuritoare.

— Ați cunoscut oameni mari, o invidiez la un moment dat.

— Aceștia nu-s oameni mari, fată dragă. Aceștia sînt munți de granit care au fost odată funduri de mări, iar acum sînt culmi.

Dojenindu-mă într-un rînd pentru atenția acordată unor fapte derizorii, îmi transmite acest sfat de preț:

— Ține minte și tu ce mi-a spus, odată, meșterul Sadoveanu. Atunci cînd vrei să prinzi adevărul lucrurilor, nu te lega de frunzele care cad la cea mai ușoară adiere și nici nu-ți fixa privirea pe „centrele" mici, apropie-ți pleoapele și privește departe. Fă-ți orizonturi mari!

A doua zi pornim într-un turneu de neuitat care pentru mine trebuia să se sfîrșească la Tîrgu Jiu. Ansamblul nu e prea mare, zece-douăsprezece persoane. Călătorim greu, într-un autobuz vechi, cu geamuri sparte, dar căldura oamenilor care umplu sălile căminelor culturale pînă la refuz ne face să îndurăm drumul și, mai ales, neglijența celor care nu au creat condițiile cele mai bune de deplasare. Maria Tănase cîntă pretutindeni, transfigurată, o Ioană d'Arc victorioasă, nestrămutată în dăruire și crez. Stau cu Sylvan la intrîndul scenei, o privim și, mult timp după ce acordurile cîntecului se sting, nu putem vorbi. În pauze, în refugiul din spatele estradei, Maria Tănase abia își mai trage sufletul. E chemată din nou, revine, cîntă, uneori bis-urile depășesc programul. E magnifică, uluitoare. Două-trei spectacole pe zi... Cu ce sacrificii?

Înainte de începerea unui spectacol, la intrare, un țînc se apropie de ea ținînd în mînă un ou.

— Iei ăsta în loc de bilet? Că taica-i dus din sat și n-am bani.

— Îți place ție cum cînt, mă, țîcă?

— Păi? Nu vă auz la difuzorul din radio?

— Hai, intră, dă-l încolo de ou!

Țîncul fuge însă prin zăpornița drumului și se pierde de după colțul unei case. Pe scenă Maria Tănase cîntă în nemișcarea sălii „Romanța bănățeană". Chiar dacă n-ai iubit ce nu ți-a fost dat și tot ți-e inima cupă cu lacrimi. Deodată privirile ne sînt atrase de țîncul venit pînă la buza scenei, care, săltînd oul în palme ca pe-o minge, sare cînd pe un picior, cînd pe altul, strîmbîndu-se cumplit. În pauză i-l aduc actriței, cum îmi ceruse:

— Nu ți-am zis, mă, să intri fără ou?, îl ceartă ea.

— De zis ați zis, da' cum să intru fără plată? Numai că mă dusei să-l fierb, fiindcă vreau loc mai în față, unde-i mai scump.

Emoționată, Maria Tănase îl sărută și-mi spune:

— Vezi? Ăsta-i omul pămîntului nostru.

După spectacol batem comuna în cău-

Ultima apariție la T.V.

tarea responsabilului cooperativei, care și-a închis de mult magazinul. Vrea să-i cumpere țîncului niște mănuși îmblănite. „Și-a ars mîinile cu oul acela, zice. Le merită !"

Trecem din comună în comună, din cauza geamurilor sparte ale autobuzului mi s-a umflat maxilarul ca un cimpoi. Nu pot mînca nimic de două zile. Pe banchetă, alături de mine, Maria Tănase privește lung cerul mohorît. La ieșirea dintr-un sat, glasul i se ridică, poruncitor :

— Opriți. Vreau să cobor.

— Nu se poate, tovarășă Maria. Sîntem în întîrziere, o anunță însoțitorul ansamblului.

— Ei, asta-i ! Vrei să necinstesc mașina ?

Coboară. O așteptăm cinci, zece minute, o jumătate de oră. Cîțiva pornesc să o caute. Parcă a intrat în pămînt. În fine, apare purtînd în mîini un tocător de lemn pe care se află o mămăligă aburindă și un strachinoi cu lapte.

— M-ați nenorocit, se vaită însoțitorul. Cum mai recuperăm întîrzierea ?

— Vedem noi, îl liniștește ea. Dar pe fata asta, care nu mănîncă de două zile, cine vrei s-o recupereze ?

Întîrziasem mult. Drept care s-au auzit în sală vociferări. Singurele într-un turneu în care a fost purtată pe brațe, iubită și admirată ca nimeni alta.

Ultimul spectacol la care mai asist. Maria Tănase urmează să-și continue turneul, eu, conform delegației de zece zile, trebuie să mă întorc cu un tren de noapte la București. Își încheie programul, refuză invitația oficialităților la masa de seară și ne retragem în camera ce ni s-a rezervat. În fața cafelei, stăm iarăși de vorbă, își expune exaltată planurile legate de „Taraful Gorjului". Reușise să facă rost de instrumente muzicale, de costume, i se promisese un autocar nou, izbutise să aducă elemente de valoare... Și apoi, mai era acel turneu de anvergură, de-a lungul a 72 de zile, pe tot cuprinsul țării. N-are de gînd să părăsească întru totul formația folclorică a Ansamblului „Nicolae Bălcescu" (cu care ne aflăm acum), va continua să-i îndrumeze, să...

Sînt profund îngrijorată de soarta interviului. Maria Tănase îmi vorbește despre toți, dar nu rostește un cuvînt despre ea. Nu mă lasă să notez nimic, nu răspunde la nici una dintre întrebările cuprinse în fostul meu caiet. Voi fi nevoită, probabil, să scriu un reportaj despre turneul la care participasem. Adică, foarte... altceva.

Se apropie ora plecării. Maria Tănase mă întreabă dacă sînt dispusă să-i fac un serviciu. O asigur că sînt gata să fac orice. Zîmbește.

— Mai întîi fă-ți tu un serviciu. Uite, ai aici adresa dentistului meu, iar dincoace a unui doctor care mi-e prieten. Te duci să vezi de ce ești atît de slăbuță. Ia spune, ți-ar fi greu să-mi duci acasă o damigeană cu vin, un curcan și niște bani pentru ai mei ?

— Nu mi-e greu. Știți doar că stau aproape...

— Atunci, hai să te duc la gară.

Nu reușesc s-o conving să renunțe, deși e aproape ora unu. În gară îmi încredințează o damigeană pîntecoasă, un curcan cît toate zilele și un plic neobișnuit de mare. La despărțire mă îmbrățișează și mă anunță c-o să se intereseze dacă am fost să-mi văd de sănătate. Mă urcă în vagon și cînd trenul își dezmorțește fierăria îmi strigă de pe scăriță :

— Mîțo, alea toate-s pentru tine, să-ți mai vii un pic în fire. Am telefonat alor mei să nu primească nimic de la tine.

Nu mai pot să refuz nimic. Maria Tănase rămîne în noapte, departe, rîzînd. Desfac plicul : costul celor două bilete de tren și caietul de caligrafie ! Cu scrisul ei ordonat, spiritual, revărsat cu generozitate de-a lungul paginilor... îmi acordase interviul !

Am revăzut-o în ianuarie 1963, la apariția interviului. În loc de felicitări, muștruluială :

— N-ai făcut cum am zis eu : n-ai fost nici la dentist, nici la doctor.

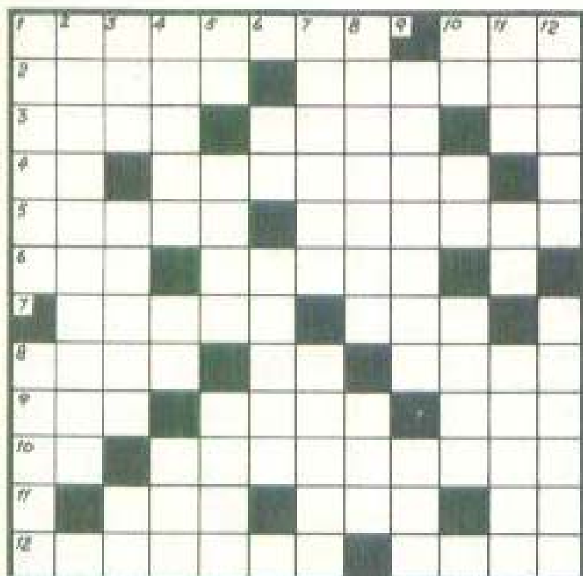
A dispărut un timp, apoi, prin mai, un alt telefon :

— Uite ce-am hotărît : eu sînt acum în spital și am parte numai de specialiști mari. Vino să te vadă și pe tine. Vorbesc să stai o săptămînă.

— Nu pot să mă internez, doamnă Mărie. Sarcinile redacționale...

De unde să știu că peste o lună avea să fie numai cîntec ? !

RODICA TOTT ■

POESIS

ORIZONTAL : 1) Remarcabil poet român, laureat al Premiului Herder, care a debutat în 1960 cu „Sensul iubirii", talentul său fiind apoi prezent în fiecare din paginile volumelor ulterioare („O viziune a sentimentelor", „Oul și sfera", „Laus Ptolemai", „Clar de inimă" etc.) — „...de vedere", poezie din creația Constanței Buzea (vol. „Agonice"). **2)** Seara întîlnirilor" și „Tîrziu cu umbre" sînt două din volumele acestui poet român (Ion) — Poet al cetății și al pămîntului natal, care a înmănuncheat versurile sale în volumele „Exodul", „Cenușa", „Auguralia" ș.a (Grigore). **3)** Programul școlarilor — Poet moldovean, semnatarul volumelor „Sînt" și „Rost" (Silviu) — Prefața autorului ! **4)** Ion Trandafir — Poet care a cîntat „Măștile somnului" și „Pseudo-patriarchalia" (Gheorghe). **5)** Fiu al Iașilor, care de la „A fi" (volumul de debut, în 1968) a trecut la „Umbra punților" și apoi la „Starea a treia" (Adi) — Titlul unei poezii inclusă de Victor Felea în volumul „Voci puternice". **6)** Măsuri agricole — Oraș în S.U.A. **7)** A revărsa lava dintr-un vulcan — Monedă romană. **8)** „...iarnă intră-n sat", volum de versuri din creația Otiliei Cazimir — Teofil Bălaj — Rîu în R. F. Germania. **9)** Zeu la sumerieni — Autorul „Cîntecelor pămîntului natal" și al „Zăpezilor de acasă" (Ion) — „Iadeș" (volum de debut, în 1967) „Vînătorile", „Orgolii", „Imnuri" etc. sînt mărturiile lirice ale acestui tînăr poet (Dumitru M.). **10)** Negație — Poet care a fixat pe coperta primului său volum „Poziția aștrilor" (1967), urmînd cu o „Călătorie de seară", „Imnuri către amurg" ș.a. (Dan). **11)** „...sperietorilor de vrăbii", poezie de Victor Eftimiu (neart.) — Prefix pentru viață — Aurel Turcuș. **12)** „Copil teribil" al poeziei românești, care a cunoscut încă de la debut voga unui Minulescu sau Topîrceanu („Singur printre poeți", „Moartea ceasului", „La Lilieci" etc.) — Nume omonim pentru doi poeți : Gabriel, autorul unor „Înstrăinări" și Ion, cel care a scris „Tăceri neprimite" și „Țara fîntînilor".

VERTICAL : 1) „Cel mai interesant expresionist al liricii românești contemporane", cum îl caracterizează Eugen Barbu, al cărui ultim volum apărut se intitulează „Iepuri și anotimpuri" (Petre) — „Țara fetelor", „Torentul", „Magnet", „Portretul din Fayum" sînt doar cîteva volume din creația de 40 de ani a acestei poete (Maria). **2)** Poet care a invocat într-unul din volumele sale „Punctul de sprijin" (Nicolae). **3)** Prenume feminin — Poet (1897—1961) care a cultivat în volumele „Poeme de ieri și de azi" și „Pași spre lumină" o lirică a condiției proletare (Cristian) — În nordul Brașovului ! **4)** Volum din creația Constanței Buzea — Luat la mijloc ! — Vine de la Nicolae. **5)** Fluier final ! — Mănunchi de spice — Poet care ne-a deschis „Poarta soarelui" (Teodor). **6)** Curte ! — Grup de silabe constituind unitatea de măsură a versului. **7)** Autoarea care a invocat, încă de la debut (1973), unele „Primejdii lirice" (Daniela) — Poet-matematician (1895—1961), autorul „Jocului secund" (Ion). **8)** „Inel cu enigmă", „Missa Solemnis", „Poemul de purpură și alte poeme", sînt volume care-l recomandă pe acest tînăr poet (Mihai) — Luna decembrie la perși. **9)** Vase de lemn — „... și soarele", volumul de debut (1963) al poetului Radu Cîrneci. **10)** Prima notă muzicală — Subsemnatul — Scobitură în formă de șanț făcută într-o piesă. **11)** „...fîntînilor", volum din creația lui Ion Vinea — Romulus Vulpescu — Reazem (fig.). **12)** A izbuti — Poetul „Panoramelor".

Dicționar : IIS, ELTA, ANU, DEI.

Adam STOICA — București

O ARTĂ... CU LIPSURI

(Rebo eliptic anagramat cu două soluții : (5)+4=8)

1 IANUARIE

Ionel TOMA — Bacău

BUCUROȘI DE OASPEȚI

ORIZONTAL : 1) A trage pe la... porți — Venită ca nouă la casă — Sînt primele la o cafea ! 2) Servirea musafirilor — Bucuroși... la început ! 3) Insulă în Marea Adriatică — Post scriptum — Te întîmpină la intrarea în casă. 4) Populație orientală la care gazda, politicoasă, oferă oaspetelui casa cu tot ce este în ea (fem.) — A primeni patul. 5) Ziua trecută — Primeau solii pe vremuri. 6) Vestibule. 7) Patru roman — Instrument muzical egiptean — La ieșirea din restaurant ! — Un salut la despărțire. 8) Porți — Gen de muzică. 9) Petre Zidaru — Dînșii — A călca pragul. 10) Obicei — Te întîmpină la etaj (pl.) — Înainte de masă. 11) Amabilă — Pantaloni rustici. 12) Aici e un permanent du-te-vino — Oaspete.

VERTICAL : 1) Oaspeți de peste hotare — Intrare (fig.). 2) „Bun venit !" — A merge la cineva. 3) Gazda pionierilor la munte sau la mare — Fluviu în Spania. 4) Atenție la intrare ! — Salut avînd la origine urarea „bine ați venit" — Servește nepoliticos. 5) Potolește setea — Trage la hotel. 6) Norme tehnice de securitate (abr.) — Produs din tratația ciobănească — Aproximativ. 7) Ne servesc cu lapte pe la stîni — Fiord în Danemarca — Nu-i bună. 8) Întruniri tovărășești — Voie bună. 9) Patru la o oră (sing.) — Împreună cu sarea se servește oaspeților la întîmpinare (reg.). 10) Îngrijesc bovinele — Jar stins ! — 2,3 la o cafea ! 11) Pe lîngă casa omului (pl.) — O mare familie, unii membri ai ei servesc masa în curte. 12) În acest loc (pop.) — Autoarea poeziei „Oaspete la drum de seară" (Otilia).

Dicționar : RAB, EUD, TER, ISE

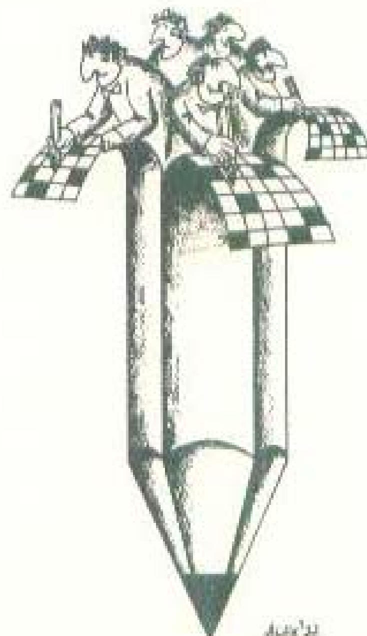
Petrache MUREȘ — Vișeu de Sus

FIȘE PENTRU UN ROMAN POLIȚIST

- Comisarul trase al doilea glonte și prima concluzie.
- Bărbierul orașului friza părul des al șerifului ; glumele sale frizau ridicolul.
- **Lovit în plex, apașul își pierdu simțul** umorului.
- „Să trăiți !" zise ordonanța către maiorul muribund.
- Tranzacția era aproape încheiată ; mai lipseau formele și fondurile.
- Ziarul nostru nu a publicat fotografia asasinului. Dar, chiar dacă nu o au, în mintea cititorilor s-a format imaginea odiosului criminal.
- Cu mîna dreaptă, cavalerul forța încuietoarea ușii, iar cu celelalte o proteja de răpitori pe tînăra fată.
- Cumpărătorul achită bonul de 20 lei în monedă de 3 lei, metalică.
- Era un pachet de nervi. Apașul profită de aglomerație și fugi cu pachetul.
- „Nu, nu, nu !" susținu el. „Șa, ba da, ba da !" replică celebra formație vocală.
- Cafeneaua era pe jumătate goală, după părerea patronului ; pe jumătate plină, **după cea a polițistului.**
- „Nu știți cîte capete de vite aveți ? se miră cow-boyul. Numărați picioarele și împărțiți la patru !".

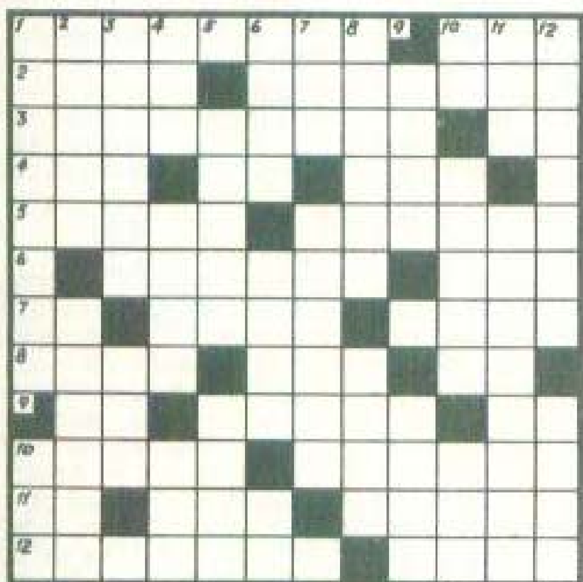
Artur Coman al Doylea
pt. conf. : I. Caraiman

UMOR

Aurel Ștefan ALEXANDRESCU
București

D-ALE CARNAVALULUI

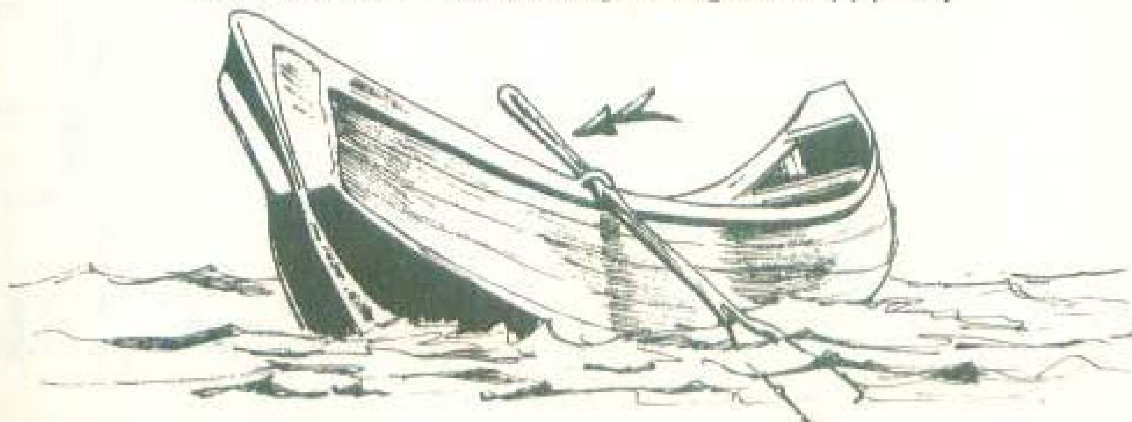

ORIZONTAL : 1) Talentata interpretă a Didinei din filmul românesc „D-ale carnavalului" — Petrecere cu cîntec, dans și veselie. **2)** Mascarada carnavalului — A întîmpina alaiul carnavalului cu joc multicolor de artificii. **3)** Prilej de deghizări, care alegorice, jocuri mimice și de artificii (pl.) — Grup reprezentativ de mimi ! **4)** Plăcuță de interior ! — D-ale carnavalului ! — Flotilă în larg ! **5)** Compozitor și violonist francez de origine italiană (1632—1687), autorul divertismentului-balet „Carnavalul" — Se acordau pentru abonament la frizeria lui Nae Girimea din piesa „D-ale carnavalului". **6)** I. L. Caragiale și V. Alecsandri pentru „D-ale carnavalului", respectiv „Iașii în carnaval" — Birou central ! **7)** Bune de gură — Iubita lui Leonil din piesa „Iașii în carnaval" — Pictor și grafician român (1831—1891), autorul tabloului „Bal costumat în atelier". **8)** Una la care s-a prins farsa — La timpul prezent — Ironie. **9)** Semigrei ! — Casa copiilor — Anton Bacalbașa. **10)** Loc de reprezentație — Pregăteau cu tot fastul populara lor sărbătoare „Saturnaliile". **11)** Expresia amorului aprins al Tarsiței din „Iașii în carnaval" — Culoare — Un anumit bloc. **12)** Recomandarea lui Crăcănel în confruntarea cu Pampon — A desfășura.

VERTICAL : 1) Interpreta Didinei Mazu din piesa „D-ale carnavalului", la Teatrul Lucia Sturdza-Bulandra — Postelnicul Tachi Lunătescu al Tarsiței din „Iașii în carnaval". **2)** Nepotul jignicerului Vadra ot Nicorești, personaj din piesa „Iașii în carnaval" — Se apleacă la șoaptele altora. **3)** Ca după petrecere (fem. sing.) — Vine de la sine. **4)** Vînătoare de muște — Scriitor român contemporan, autorul romanului „Balul intelectualilor" (Ștefan) — Frizer și subchirurg, personaj din piesa „D-ale carnavalului", iubitul Miței și al Didinei. **5)** A împiedica scandalul — Nu-l scoți din sărite. **6)** E prost crescută — La margine de țară — Marchează începerea balului ! **7)** Articol posesiv — Ocupația lui Nae Girimea din piesa „D-ale carnavalului". **8)** Cele trei cucuiete ale soacrei lui Creangă — Bun pentru placul cuiva. **9)** Iubita lui Nae Girimea din piesa „D-ale carnavalului" — Furnizor de încurcături pentru piesele „D-ale carnavalului" și „Iașii în carnaval". **10)** Capul Bibicului ! — Primește săgeți de la pajul Cupidon — Avantaj. **11)** Schimb de iarnă (pl.) — Mache Razachescu, personaj din piesa „D-ale carnavalului". **12)** Recuzită de carnaval — A cere cu insistență repetarea unei scene forte din program.

Th. Sandu CIOBĂNCAN — Craiova

IN... MARE ! **(Sinoverb eliptic anagramat : (5)+4=8)**

Viorel ABRUDAN — Timișoara

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
p	a	d	u	r	e	■	s	t	i	v	a
a	n	i	m	a	l	e	■	e	s	o	p
r	i	n	■	ș	i	n	d	r	i	l	a
c	■	t	a	i	a	■	r	e	s	t	■
h	a	i	■	n	■	n	u	n	■	a	f
e	r	■	c	o	p	a	c	■	a	t	a
t	o	p	o	a	r	e	■	s	c	o	s
■	m	a	n	s	e	■	b	i	■	r	o
p	a	r	■	a	r	m	a	t	a	■	n
a	■	a	l	■	i	n	c	a	r	c	a
n	o	d	u	r	i	■	a	r	t	a	r
a	c	ă	t	a	■	n	u	i	e	l	e

FORESTIERĂ

ORIZONTAL : 1) Aurul verde al țării, furnizor de bază pentru economia forestieră — Grămadă de lemn. **2)** Ajută la scoaterea lemnului doborît din locurile inaccesibile vehiculelor — Fabulist grec. **3)** În desișul crîngului ! — Sortiment de lemn prelucrat manual sau mecanic la pădure, folosit pentru învelitori la casă. **4)** A doborî arborii — Rămășiță. **5)** Îndemn la o acțiune comună — Cadă de doage unde se pun la fermentat prunele — Cap de afiș ! **6)** Eugen Rotaru — Asigură materialul lemnos brut, destinat prelucrării sau utilizării în construcții, sau folosit drept combustibil — Apare la ascuțirea toporului și se elimină cu ajutorul unei gresii. **7)** Unealtă manuală folosită în diferite lucrări de exploatare a pădurilor (pl.) — Dat afară. **8)** Etape — În centrul cabinei ! — Literă grecească. **9)** Lemn lung și subțire — Îmbrăcată în haine cu nuanțe verzui. **10)** Vîrf de alun ! — A deplasa lemnul de pe rampe pe vehicule în vederea transportării lui la întreprinderi. **11)** Defect principal la lemn care influențează calitatea celor mai multe sortimente (pl.) — Arbore cu lemnul alb și tare, înrudit cu paltinul. **12)** Salcîmi (reg) — Ramuri flexibile tăiate dintr-un copac, întrebuințate pentru împletituri și legat.

VERTICAL : 1) Suprafață de pădure ce urmează a fi exploatată — Altă unealtă manuală folosită la despicarea lemnelor. **2)** Inelele din trunchiul secționat al copacilor — Mireasmă — O jumătate de bloc ! **3)** Zimții ferăstraielor sau joagărelor — Demonstrație. **4)** Uzina mecanică (abr.) — Fruct de brad — Argilă. **5)** Arbori ca bradul, molidul, pinul (fem. sing.) — Arbori la rădăcină ! **6)** Localitate în județul Hunedoara — Întinderi de pășunat din America de Nord. **7)** Pene ! — Vine de la Nicolae — 3-4 lemne ! **8)** Partea de sus a carului — Oraș moldovean cu mari întreprinderi de prelucrare a lemnului. **9)** Întindere de pămînt — Meșteri de ciururi. **10)** Soția lui Osiris (mit.) — Frunză de conifere — Măiestrie (pl.). **11)** Muncitor specializat în mînuirea balăncii, țapinei și pîrghiilor, utilaje folosite la încărcarea lemnelor în vehicule — Animal des întîlnit în transportul la vale al samarelor cu doage, șiță, șindrilă. **12)** Permite scoaterea lemnului din parchet cu ajutorul plutelor — Operație constînd în despicarea și clasarea după calități a lemnului.

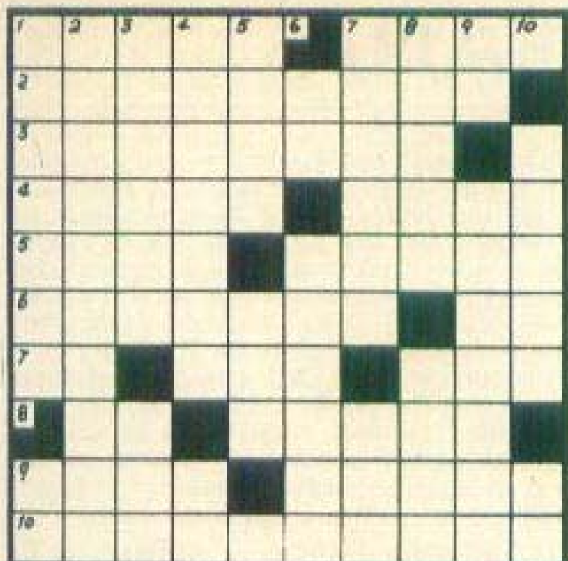
Dicționar : ISIS.

Petrache MUREȘ — Vișeu de Sus

UMOR

Constantin GRIGORE
București

NU VĂ GRĂBIŢI!

ORIZONTAL : 1) Graba care strică treaba — Se grăbesc să dea înapoi... la o adică. **2)** Un lucru făcut în grabă, asta nu e bună treabă ! **3)** Gata, s-a terminat. **4)** Pe scaunul grăbiţilor şi nerăbdătorilor — Aveţi răbdare că pică şi ăsta ! **5)** Elena mică — Termen birocratic în necazul grăbiţilor. **6)** Acţionează repede şi în forţă — Tuns scurt ! **7)** Scul... răsucit ! — Plin de energie (sic !) — Cea (reg.). **8)** Eu şi el ! — Repetat indică lipsa de grabă. **9)** Nu are pe nici unul înainte... — Trage cu ochiul şi prinde imediat. **10)** Grăbire.

VERTICAL : 1) Pe cît e de mic, pe atît de repede se mişcă — Rapid, cînd nu sînt... răi ! **2)** Cu ele nu vă grăbiţi, de vreţi să nu greşiţi. **3)** Te atrag în cursă — Încet, fără grabă. **4)** Start... cam cu nervi — Prima... la urmă ! **5)** Cînd se ţin toţi după unul — Culoare de trecere... în grilă ! **6)** E timp... berechet — A lucra fără grabă. **7)** Nu se grăbeşte, că n-are nici o treabă — Vedere... scurtă. **8)** A-i da bătaie — A da gata. **9)** Îi daţi bătaie... să pricepă alţii... —... şi-i daţi bătaie să se facă (dim.). **10)** A grăbi (fig.) — Aşa sînt eu, sucit !

Eugen GUJA — Bucureşti

LA CARTE

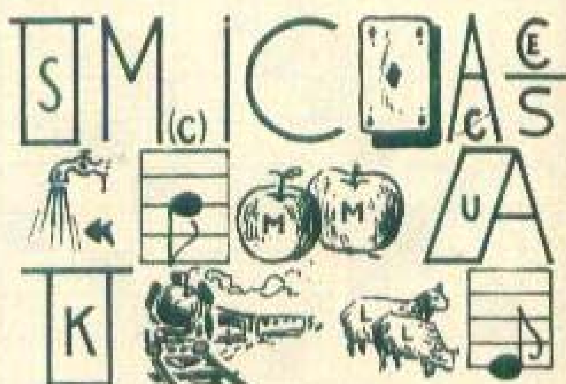
(Monoverb eliptic anagramat : 3, (5)=7)

1877-1977

Giuseppe ISPAS — Piatra Neamţ

ANGAJAMENT

(Rebus criptografic : 6, 6, 2, 2-1, 4, 2, 6, 2, 5, 5, 7, 5, 3, 5)

Carol PETER — Craiova

UMOR

— De cîte ori să repet că nu mai avem nici un „Dicţionar invers" ?

Virgil SCĂRLĂTESCU — Craiova

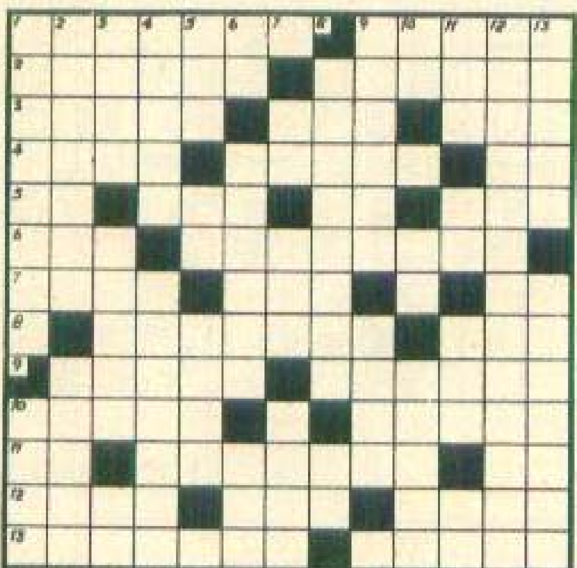
DIN FOLCLOR

(Rebus criptografic : 4, 3, 6, 5 /2, 8-2, 4, 5)

Nicolae BĂRSAN — Sighişoara

SPRE CABANĂ

ORIZONTAL: 1) Complex turistic la poalele Munților Semenic — Dormitor comun, cu extensie de locuri la nevoie, la cabanele de creastă. 2) Cabană situată la 1 370 m, la limita superioară a pădurii de pe Muntele Românescu, singura bază turistică pe acest vecin al Bucegilor — Tovarăș de drum și cicerone pe căile mai puțin bătute ale munților. 3) Rîu în Argentina — „...Bistriței" (neart.), denumită și Zugreni, cabană în zona locurilor de legendă a plutașilor Bistriței — Cusătură pe margine. 4) La „Castel" sau la „Poartă", sub dealul Măgura, loc de popas pentru cei ce merg din Piatra Craiului în Bucegi — Ochi de apă în deltă, în preajma căruia se construiesc cabane, ca de pildă la Ilgani sau Maliuc — Comun pentru cabanele Bolboci sau Borșa! 5) Fluieratul locomotivei — Cuceritorii înălțimilor — Perioadă de timp — Circuit turistic. 6) Cod de procedură civilă (abr.) — Bază turistică ce înlesnește cunoașterea părții centrale a Munților Sebeș, situată în apropierea unui frumos iezer. 7) Munte în S.U.A. — Pîrghie de oțel — Notă muzicală. 8) Arbust rășinos, cu frunzele totdeauna verzi, ce crește pe înălțimi — Sclav. 9) A da valența milor — Fiicele soacrelor. 10) Rasă de cîini — Murmur de izvor. 11) Lac cu posibilități de pescuit la est de Dărmănești, pe valea pîrîului cu același nume, unde se află și o cabană recent amenajată (neart.) — Cea mai modernă bază turistică din Munții Făgăraș, situată în apropierea spectaculoasei Cascade a Șerbotei — Culese! 12) Ca apele izvoarelor de munte — Viraj la stînga prin sate — A aplica o pană într-un lemn. 13) Importantă exploatare de cărbuni cocsificabili de la care încep drumurile spre „Cîmpul lui Neag", din Muntele Vîlcan (8 km) sau „Buta" din Munții Retezat (15 km) — „Valea...", cabană situată în dumbrava de la marginea Sibiului, bază de plecare spre Munții Cindrelului.

VERTICAL: 1) Cabană în Munții Baiului, cu variantele „Plecare", „Sosire", loc ideal pentru amatorii de schi, dotate cu pîrtii iluminate electric și teleferice — Bază de plecare în Făgăraș pentru cei ce urmează creasta de la vest la est, situată pe plaiul Fruntea Moașei. 2) A readuna rătăciții pe vreme de viscol sau ceață deasă — Refugiu la altitudinea de 2 165 m, pe malul lacului cu același nume, folosit de drumeții care parcurg creasta Păpușa — Bătrîna — Vîrful Roșu. 3) Din nou — Grup de cabane situat pe versantul nordic al Cindrelului (1 250 m), loc minunat de odihnă — La intrarea în Cioplea! 4) Un acces ușor ne conduce, prin păduri de foioase și rășinoase, la un plăcut loc de popas, situat la

ÎN MAREA TAINĂ

(Monoverb cu incastru : xoxxxx)

70

Elena SAULEA — București

ÎNAINTAȘI

(Metagramă anagramată : xxxxxxxZxxx—xxxxxxxxxRx)

12

Ștefan DESPA — București

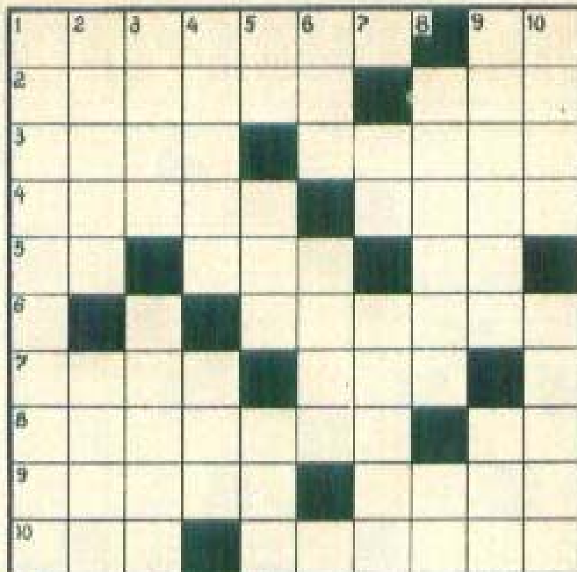
poalele Munților Iezer—Păpușa, într-o poiană, la 950 m înălțime — Complex turistic pe largul platou dintre vîrfurile Piatra Goznei și Piatra Nedeii, importantă bază pentru drumeții din Reșița și împrejurimi. 5) Plin de patos ! — În Sebeș de la vîrf... la poale ! — Oraș în Japonia. 6) În mijloc de poiană ! — „Cabana...", situată la marginea orașului Zărnești, importantă pentru excursiile ce se pot organiza pe excepționale trasee în Munții Piatra Craiului — Rîu în R. P. Chineză. 7) Particulă a viitorului — Interjecție — „Plaiul...", cea mai mare bază turistică în vestul masivului Piatra Craiului, de unde se pornește în dificile dar minunate trasee la „Lanțuri", „Marele grohotiș" sau „Cerdacul Stanciului". 8) Situată pe versantul prahovean al masivului Bucegi, permite accesul spre monumentul eroilor de pe vîrful cu același nume, la Babe, Sfinx sau Omul — Sînt. 9) Cabană pe valea superioară a Ialomiței, care oferă posibilitatea unor interesante excursii la Obîrșia Ialomiței, Vîrful cu Dor sau Scropoasa — Bază turistică modernă la poalele vestice ale Paringului Mic, care asigură confort excursioniștilor din Valea Jiului la sfîrșit de săptămînă. 10) Radu Lipan — Natriu — Înclinarea unei nave în jurul axei sale longitudinale. 11) În centrul pieței ! — Pronume al intimității — Cabana „Muntele...", situată la poalele masivului Ciucaș—Zăganul, prilej de desfătare peisagistică spre „La Cheițe" sau spre Valea Berii — Din creștet ! 12) Cabană situată pe Muntele Dichiu, care oferă îndrăgostiților de natură un colț din Bucegi, mai puțin cunoscut dar plin de farmec (2 cuv.). 13) „...Muntelui" (neart.), cabană așezată într-o poiană la poalele abruptului estic al legendarului Ceahlău (797 m) — „...Lotrului" (neart.), situată pe drumul alpin Sebeș-Novaci, importantă mai ales pentru că în preajma ei se încrucișează potecile de legătură între cinci grupe de munți din uriașul masiv al Paringului. *Dicționar : AGRIO, EARS, LOM, NIRE, GAN, ROP.*

Gh. GĂLEA — Galați

IN PĂDURE (Biverb : 4, 6)

T T I T T I
I T T T
I I T I T I T T

Teodor FRASIN — București

CU GREUTATE

ORIZONTAL : 1) Greutate dusă în spate — Mariana Constantin. 2) Deosebit de grele — Greu la deal cu boii mici. 3) Crește la efort — Susținători de viță nobilă. 4) Un plus de greutate — Grămadă nefolositoare. 5) Un gram jumătate ! — O nimica toată — Cară la centru ! 6) Ridicat. 7) Greutate mare — Trebuie susținută. 8) Săltat din greu — Simbolul osmiului. 9) De la țară — Ceartă. 10) Deschise în final ! — Presat cu toată greutatea. **VERTICAL :** 1) Fac greutăți. 2) Semn de greutate (inf.) — Contra. 3) Duce greul... mai ușor — „Unde-s doi puterea crește". 4) Casă... grea — Nume de fată. 5) Ieșire ! — Lansat pe mare la ceas de greutate — Interjecție. 6) Ușoară ca un fulg — Scobiți. 7) În urbe ! — Grea de... un kilogram (pop.). 8) Unități de greutate pentru pietrele prețioase — Sînt. 9) Ridică greutăți — Mare și grea din ordinul lui Cuza. 10) Ridică greutăți — Apăsat cu... greutate.

Dicționar : TLA.

Constantin GRIGORE — București

PASIUNE

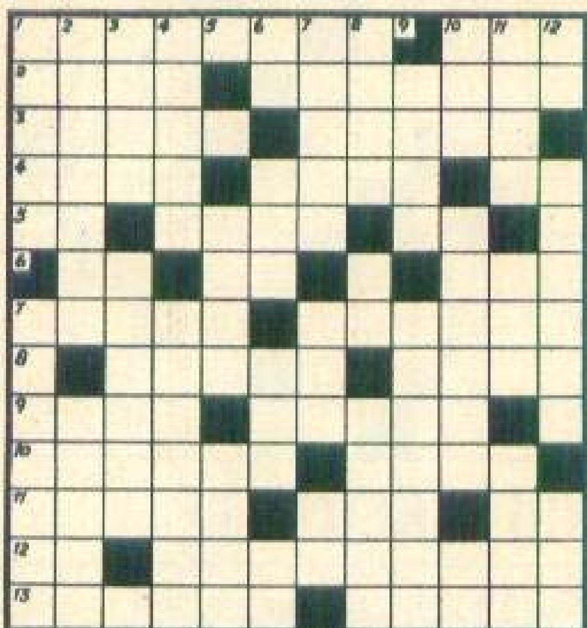
(Metagramă : xxoxxxx)

Azi sînt Moș Gerilă eu
Travestit fără pretenții —
Și-apoi nu-i așa de greu
Să împarți la toți atenții.

Dar, ca enigmist, eu, Moșu',
Fidel pasiunii mele,
Nu am mantie în roșu,
Ci sacou în pătrățele !

Toma MICHINICI — București

DIN LUMEA TĂCERII

ORIZONTAL: **1)** Lac dobrogean în care viețuiește gambusia, singurul reprezentant autohton din cele peste 200 specii de pești care nasc pui — Culoarea peștelui dietetic. **2)** Urmează după... somn — Răpitor din bălțile dunărene care se hrănește numai cu pui de pește. **3)** Un clupied mic, răspîndit sub formă de diferite subspecii locale în Atlantic, Mediterană și Marea Neagră, servind în special la prepararea conservelor în ulei — Chefal care seamănă cu cleanul, fiind cel mai mare și mai valoros pește de acest fel din Marea Neagră. **4)** Cel mai răspîndit pește din ihtiofauna țării, cu un mare ritm de creștere, încît într-un an poate ajunge la o jumătate de kilogram — Sora bună a zvîrlugii, identificată pentru prima oară în Jiu, în dreptul comunei Peșteana — Poftim! **5)** Primele vocale — Mijlocul cel mai răspîndit de reproducere la pești, cel mai prolific fiind calcanul, care depune între șapte și zece milioane asemenea oușoare — Inimă de barbun! **6)** Cap și coadă de țigănuș! — Eu, din file de cronici — Chemarea rațelor la mîncare. **7)** Peștele-șarpe, care preferă bălțile mocirloase pe care pescarii îl consideră un bun... barometru, neastîmpărul lui prevestind apropierea furtunii — Fluviu sud-american în bazinul căruia, ca și în afluenți, trăiește o specie de pești, „piranha", foarte periculoși, care în cîteva clipe sînt în stare să devoreze un om sau un animal. **8)** Localitate în județul Buzău — Vîrf ascuțit de stîncă. **9)** Din nou — Trăiește în majoritatea apelor Europei, hrănindu-se în special cu zooplancton și larve mici. **10)** Afluent pe dreapta al Siretului, care se varsă în aval de Adjud și în care se află în special clean și mreană — Plasă de prins pește (pl.). **11)** Icre (sing.) — Au mintea ageră (fam.) — ... de mare, pește care înoată vertical și seamănă cu o tijă subțire de trestie, cu multe noduri, de grosimea unui creion. **12)** Doine! — ...de mare, cu un colorit viu și atrăgător, situîndu-se în rîndul celor mai frumoși pești din Marea Neagră. **13)** Nadă (fig.) — Unul din cei mai prețioși pești albi, răspîndit în toată Europa, cu excepția Peninsulei Iberice, Italiei și Angliei, purtînd denumirea de „știuca rîurilor" pentru lăcomia cu care atacă semenii mai mici (pl.).

VERTICAL: **1)** Hrana de predilecție a păstrăvului, lipanului, lostriței — Zeitate

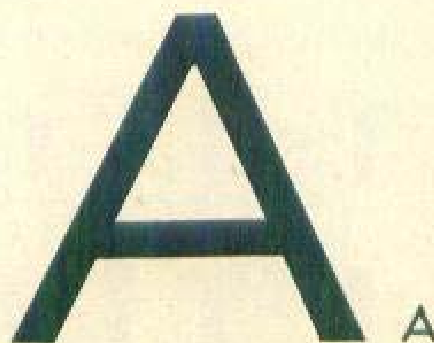
ANIVERSARE

(Acrostih : 9 litere)

Revin în gînd, cu anii, mărețele victorii,
Ecou ca de baladă al unei noi istorii.
Prin vreme se înalță un steag pe culmi semețe
Unindu-ne spre alte victorii, mai mărețe.
Biruitori ne știe pămîntul fără moarte
Luptînd pentru mai bine, luptînd pentru dreptate.
În inimă ne arde credința milenară:
Copiii noștri crească mereu în libertate,
Avînd în ochi lumină și-n suflete o țară.

Toma MICHINICI — București

ALPINĂ **(Triverb : 5-1, 4, 4)**

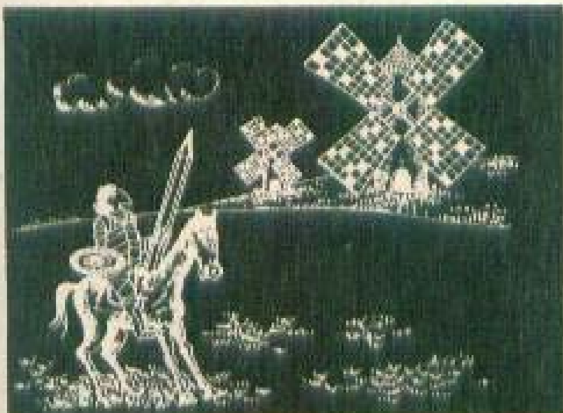
Vasile FLORI — Poienarii de Argeș

marină din mitologia greacă, închipuită cu bust de om și coadă de pește (pl.). **2)** Pește nou în ihtiofauna României, necunoscut în Europa, fiind descoperit în 1956—1957 în apele de munte ale Argeșului și afluenților săi, Vîlsanul și Rîul Doamnei (pl.). — Istoric roman (sec. 1 î.e.n.). **3)** Soția pentru mamă — Carasul de mare, pește frumos înveșmîntat, avînd culoarea argintie pe spate și aurie pe laturi și pe abdomen. **4)** Adîncituri pe fundul apelor, unde îi place somnului să stea la pîndă — Pescarii cu undița. **5)** Iute ca zvîrluga, acest pește mic, cu corpul auriu, preferă locurile din josul apelor de munte — Cu o înfățișare neatrăgătoare. **6)** Miez de algă ! — Insulă norvegiană — Culoarea aripioarelor babuștei — Coadă de mreană ! **7)** Ultima lună a anului cînd linul își depune icrele, știut fiind că bătaia la această specie începe în mai — Rîu în R. F. Germania — Cod fără cap ! **8)** Singurul răpitor din familia crapului, întîlnit mai ales în Dunăre, hrănindu-se numai cu plătică, morunaș, roșioară și caras — Noroi — Plantă de apă originară din India și Egipt. **9)** Rîu în R.S.F. Iugoslavia — Specie de pește care trăiește numai în Marea Neagră, cu carnea fină și gustoasă. **10)** Prenume feminin — Trăind printre stîncile și algele din zona litorală a mărilor, acest pește se găsește destul de rar în Marea Neagră (pl.) — Ion Luca. **11)** Denumit și păstrăvul de baltă, pentru carnea sa gustoasă, acest pește este nelipsit în orice apă liniștită invadată de vegetație, mai ales în bălțile Brăilei (pl.) — Este unul dintre cei mai valoroși și mai răspîndiți pești marini, cele mai multe exemplare trăind de-a lungul coastelor Californiei — Iată (pop.). **12)** Cap de beldiță ! — Apa mărilor și oceanelor — „Galopează" și în mare.

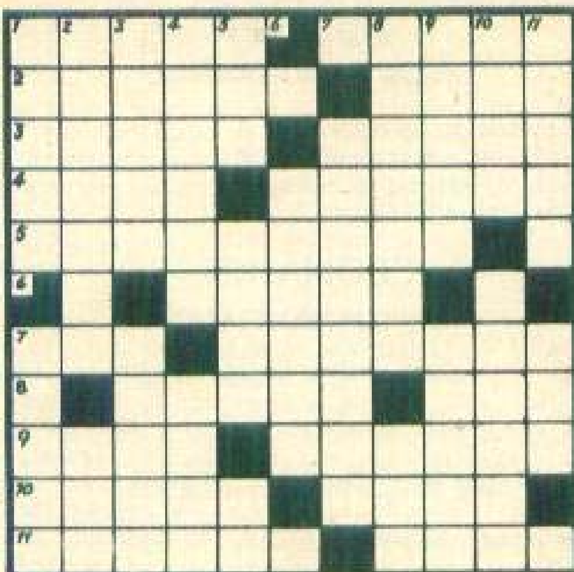
Dicționar : AMARU, ORII, ARUNS, FRO, AUB, IBAR.

Mircea IORDACHE — București

UMOR

Aurel Șt. ALEXANDRESCU — București

MOTIVE... GEOMETRICE

ORIZONTAL : 1) Corpuri ce par puncte, situate aparent pe o emisferă — Punct pe o linie... cu cătare. **2)** Aglomerare de prisme hexagonale — Perimetru... artistic. **3)** Determină înălțimea — Volum... paralelipipedic, înscris în sfera ... preocupărilor culturale. **4)** Mici cilindri, cu mișcare de rotație în jurul axului — Ruda estivală a „cilindrului". **5)** Sistem cu linii ... de înaltă tensiune. **6)** Spațiu pentru corpuri în repaus. **7)** Puncte, puncte... — Zgomot pe linii. **8)** De forma unor cercuri ... cu siluetă (masc. pl.) — Eduard cel mic. **9)** Construcții cu înălțimea și baza mare — Un corp drept, o figură regulată. **10)** Creșterea ei determină întîi creșterea înălțimii, apoi apariția unei curburi — Figură asemenea. **11)** Vîrf (după măsurători la lungime, înălțime etc.) — Primul corp, prima figură (leg.).

VERTICAL : 1) Din orice unghi par cercuri — Triunghi dreptunghi din ghiozdan. **2)** În ... cerc prin unire (part.) — Linii ... înfășurătoare. **3)** Laturile rombului — Cerc salvator... pentru suprafață. **4)** Verticalele grădinii — Unghiuri opuse (sing.). **5)** Emisfere cu aproximație ! — Punct — Înscrise în cerc (ca raza) ! **6)** Sector din cercul ... botaniștilor. **7)** Linie deviată (pl.). **8)** Volum de cîteva... secole — Prenume simetric. **9)** Plan orizontal, adiacent la două verticale — Plan. **10)** Preot mahomedan — Asemenea-n figuri. **11)** Corp simetric ... în chimie — Cu conuri, între bază și vîrf.

Dicționar : IMAM, TIS.

Ioan CARAIMAN — București

EDILITARĂ

(Zeppă dublă : xxxxoox)

În olanul de pe casă
Am înfipt o floare-albastră ;
Şi-am ajuns, nu vă miraţi...
La margine de Galaţi !

CROMATICĂ

(Metagramă : xxxxox)

Am vrut doar patru versuri frumoase să compun
Cu cer senin, cu soare, cu roşii maci în drum ;
Şi au ieşit — o Doamne ! — ce versuri mohorîte
Cu-n aer sumbru, negru, ca smoala de urîte !

ÎNCĂPĂŢÎNARE

(Metagramă : xxxoxxxxx)

Fără să-şi mişte vreo cută,
Nemişcată ca o stană,
Ea repetă în neştire :
— Nu se poate, nană !

NELU OLTEANU — Iaşi

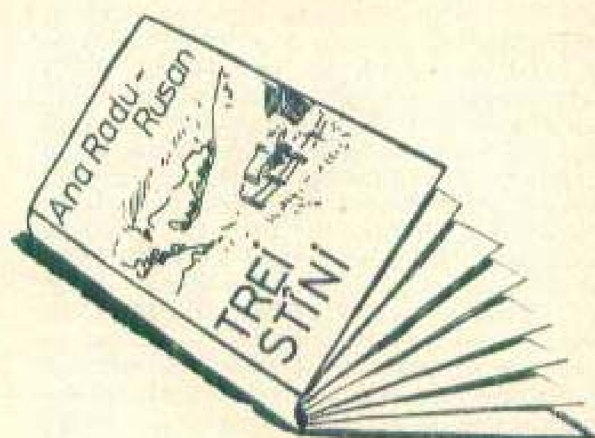
MELODIA PREFERATĂ DE LA „A" LA „Z"

AGRONOMUL	— Holde aurii
BRODEZA	— Fir de borangic
CEFERISTUL	— Glasul roţilor de tren
DANSATORUL	— În vals ne-am întîlnit
EDUCATORUL	— N-am nici o vină
FOTOGRAFUL	— Cu cine semeni dumneata ?
GEOLOGUL	— Pămîntul
JONGLERUL	— Suflet de artist
LIBRETISTUL	— Poate cînţi şi tu
MARINARUL	— Marea Neagră e albastră
NUMISMATUL	— Am un leu şi vreau să-l beu
PETROLISTUL	— Valea Prahovei
OFIŢERUL	— Trecea fanfara militară
ROMANCIERUL	— Viaţa e cel mai frumos roman
SCULPTORUL	— Poarta sărutului
ŞAHISTUL	— Masa tăcerii
TÎMPLARUL	— De ţi-ar spune poarta ta
ŢĂRANUL	— Ţărăncuţă-ţărăncuţă
UMORISTUL	— Rîdeai
VIOLONISTUL	— O mie de viori
ZIDARUL	— La căsuţa cu zorele

Mihai POPESCU — Tulcea

COPERTĂ LITERARĂ

(4, 6 ; 5, 6)

Aflaţi prin anagramare numele unui scriitor contemporan, precum şi titlul romanului său de debut cu personaje reale din Vîlcea.

Maria DRĂGUŢ — Oţelu Roşu

ŞAH MAT

(Şaradă : 4+4=8)

Regele din scaun se ridică
Cu haina scurtă-n faţă (ca un semn)
La spate două cozi de rîndunică,
Iată-l, păşeşte-n luptă crîncen şi solemn.

C-un cal şi un pion de-acuma obosit
Înaintează — toată lumea tace
Ajunge acolo-n colţul duşmanului slăbit
Unde se-nalţă un turn în timp de pace

Însă duşmanul face o manevră scurtă
Se regrupează ancorînd steag biruitor
Şi regele e împins din aria de luptă
Cade de pe tablă rupîndu-şi un picior.

Victor PETRESCU — Ploieşti

MARITIMĂ

(Monoverb anagramat : 5, 3, 4=12)

Aurel FEHER — Baia Mare

Amintirile unui ambasador francez

ULTIMA ÎNTREVEDERE CU HITLER

• Un diplomat francez l-a cunoscut pe Hitler şi a stat de mai multe ori în preajma lui. Este André François-Poncet, ambasador al Franţei la Berlin pînă în 1938, care a scris „Amintirile unei ambasade la Berlin", urmate de „De la Versailles la Potsdam" şi „Carnetele unui captiv", în care povesteşte ultima sa întrevedere cu Adolf Hitler. Dincolo de cîteva note personale apare însă figura odioasă a celui ce a provocat atîtea tragedii omenirii

De la plecarea din Roma a ambasadorului nostru (al Franţei n.n.) în Italia, contele Chambrun, Franţa care nu se putuse pune de acord cu guvernul fascist (italian) asupra condiţiilor în care un nou ambasador ar fi fost acreditat pe lîngă regele Italiei, împărat al Etiopiei, nu mai era reprezentată în peninsulă decît printr-un însărcinat cu afaceri.

La Paris se resimţea dorinţa restabilirii situaţiei normale. În ce mă priveşte, nu împărtăşeam optimismul pe care il trezise la unii semnarea tratatului de la München (29 septembrie 1938). Informaţiile care îmi parveneau dintr-o sursă excelentă cu privire la starea de spirit reală a lui Hitler mă făceau să mă îndoiesc de faptul că criza ce se credea a fi fost rezolvată nu va reizbucni şi că de această dată deznodămîntul ei va fi paşnic.

Evident, consideram că nu trebuie nimic neglijat pentru a consolida înţelegerea încheiată la München şi a menţine Führerul pe drumul păcii. Dar eu, personal, mă îndoiam de rezultatele acestor eforturi.

Fusesem surprins de atitudinea reciprocă a cancelarului şi a ducelui, pe care o urmărisem cu o atenţie sporită în timpul tristei zile müncheneze. Mussolini îşi dominase în mod evident partenerul, acesta din urmă îl consultase tot timpul, ducele însuşi contribuise la acceptarea soluţiei finale, încît ajunsesem la concluzia că Mussolini este sincer cîştigat de cauza păcii şi că acesta era singurul capabil să-l influenţeze pe Führer.

Nu eram supărat că plec din Berlin, dimpotrivă. Petrecusem aici şapte ani de tulburări, alerte şi de drame. Nu avusesem nici un moment de odihnă sau de linişte, trăisem într-o continuă stare de nesiguranţă şi de nelinişte. Şi apoi, eram sătul de nazism! Eram obsedat de acest regim, de metodele lui, de limbajul şi misterul său, de poliţia sa, de tirania şi orgoliul său, de cîntecele, de defilările, de loviturile din călcîie şi zgomotul halucinant al cizmelor.

Ştiam că sarcina ce mă aştepta în Italia nu era uşoară, dar speram cel puţin că aici cerul va fi mai clement, că oamenii mai puţin inumani. Nu-mi mai făceam iluzii despre Hitler, în schimb aveam iluzii în ce-l priveşte pe Mussolini.

Nu bănuiam că acesta avea să mi le spulbere cu brutalitate, că voi fi, în Italia, obiectul unui tratament grosolan şi că aveam să petrec aici momente mai penibile decît cele pe care le cunoscusem în Germania. Cînd numirea mea la Roma a fost anunţată oficial, am primit în capitala Reichului nenumărate dovezi de prietenie şi regret. Însuşi Hitler ţinu să dea ultimei convorbiri politice pe care urmam s-o am cu el şi întîlnirii de rămas bun o formă mai deosebită. El nu mă convocă nici la cancelaria sa din Berlin şi nici la cabana sa din Berchtesgaden, ci în refugiul pe care şi-l amenajase în vîrful muntelui şi în care nu pătrunseseră pînă atunci decît prietenii săi intimi. Aceasta reprezenta după el o rară favoare pe care mi-o făcea! De aceea s-a simţit deosebit de ofensat cînd a avut sentimentul că nu apreciasem la justa lor valoare gestul şi intenţia care-l făcuseră să procedeze astfel. N-aveam, dealtfel, să-l mai întîlnesc niciodată. Întrevederea noastră din 18 octombrie 1938 a fost ultima. Imediat la întoarcerea mea la Berlin, am întocmit o prezentare detaliată pe care am trimis-o apoi Ministerului de Externe.

Acesta este şi textul pe care Quai d'Orsay (Ministerul francez de externe – n.n.) l-a divulgat în cartea galbenă publicată prin grija sa, după începerea ostilităţilor, în

decembrie 1939, la a cărei apariţie n-am fost consultat. Funcţionarul căruia m-am plîns în primele zile ale lui ianuarie 1940 şi-a exprimat mirarea faţă de nemulţumirea pe care mi-o exprimam.

— Hitler — îmi spuse el — nu mai există ! Este încă de pe acum lichidat !

Invitîndu-mă, aşadar, în seara zilei de 17 octombrie să-l întîlnesc cît mai curînd, cancelarul Hitler pusese la dispoziţia mea unul din avioanele sale personale. Am plecat deci pe calea aerului, însoţit de căpitanul Stehlin, spre Berchtesgaden.

Am ajuns acolo către orele 3 după-amiază. Apoi automobilul m-a condus nu la vila Obersalzberg unde locuieşte Führerul şi unde acesta mă mai primise deja, ci într-un loc extraordinar unde-i plăcea să-şi petreacă zilele cînd era vreme frumoasă.

De departe, acest loc apărea ca un fel de observator sau un mic ermitaj cocoţat la 1 900 metri altitudine pe vîrful unei stînci. Se ajungea aici pe un drum în serpentină de 15 kilometri tăiat cu îndrăzneală în piatră. Drumul se întrerupe la intrarea unui lung subteran care se înfundă sub pămînt şi la capătul căruia se află o uşă grea de bronz. La extremitatea acestui subteran, un larg ascensor, ai cărui pereţi sînt căptuşiţi cu plăci de aramă, îl aşteaptă pe vizitator. Printr-un puţ vertical de 110 metri, scobit în rocă, el urcă pînă la nivelul camerelor cancelarului. Aici surpriza este totală. Vizitatorul are într-adevăr în faţa sa o construcţie joasă şi masivă cu o galerie de stîlpi, o imensă sală cu geamuri cu pereţii din sticlă, un şemineu în care ard butuci enormi şi o masă înconjurată de 30 de scaune, mai multe saloane laterale, mobilate cu elegante fotolii confortabile.

De unde te uitai, privirea îţi cobora, din înaltul avionului în plin zbor, pe o imensă panoramă de munţi. În fund se zăresc Salzburgul şi satele învecinate, dominate de un orizont de lanţuri şi de piscuri, de poieni şi păduri. În apropierea casei, care pare suspendată în vid, se înalţă un zid abrupt de roci golaşe.

Este oare acesta castelul Montsalva pe care-l locuiau cavalerii Graal-ului, un munte Athos sau palatul Antineei ridicat în inima Atlasului ? Este opera unui spirit normal sau aceea a unui om turmentat de nebunia grandorii sau solitudinii sau pur şi simplu a unui om pradă fricii ?

Un detaliu atrage atenţia : rampele de acces, debuşeele subteranelor, marginile casei sînt organizate milităreşte şi protejate de cuiburi de mitraliere... Cancelarul mă întîmpină cu amabilitate şi curtoazie. Are figura palidă şi obosită. Schimbăm cîteva complimente şi cîteva fraze de politeţe. La ordinul său ni se serveşte ceaiul într-unul din saloanele laterale, unde mă conduce cu domnul Ribbentrop, în timp ce naziştii din anturajul său rămîn în încăperile învecinate. Odată servitorii plecaţi, conversaţia se angajează în trei, domnul Ribbentrop neintervenind decît arareori pentru a relua şi a întări remarcile Führerului.

Adolf Hitler este decepţionat de condiţiile acordului de la München. El spera că întîlnirea celor patru va marca începutul unei apropieri şi al unor mai bune relaţii între popoare. Dar a constatat că n-a fost aşa. Criza n-a luat sfîrşit, ci riscă să izbucnească din nou. Anglia răsună de fraze ameninţătoare şi de apeluri la arme. Dar altfel, iritarea cancelarului scade destul de repede. Eu îi arăt că după bucuria păcii salvate, o reacţie era inevitabilă. Spectacolul sacrificiilor impuse Cehoslovaciei, duritatea tratamentului impus acestei ţări nu puteau să nu emoţioneze inimile şi chiar să tulbure conştiinţele : mai ales

MISCELANEA

SOMNUL BACTERIILOR

S-a crezut că activitatea într-un mediu înconjurător care este permanent sub stăpînirea frigului, fereşte fiinţa umană de epidemii. Recent, un fapt a infirmat această credinţă. În primăvara anului 1976, cei doisprezece cercetători americani care lucrau într-un anumit sector de la Polul Sud s-au îmbolnăvit şi a trebuit să fie spitalizaţi. Toţi fuseseră sănătoşi, controlaţi la instalarea în sector şi declaraţi nepurtători de microbi. Concluzia medicilor : această îmbolnăvire epidemică a fost cauzată de „trezirea din somn" a unor bacterii aflate de milioane de ani în gheaţa Antarcticei.

MARELE ASASIN

Automobilul — cel mai mare asasin cunoscut în istoria omenirii. De cînd a apărut în lume şi pînă în prezent, numărul victimelor sale a trecut de 25 000 000 ; în numai optzeci de ani. Deci războaiele au lăsat în urma lor mai puţini morţi (23 000 000), decît automobilul, în „competiţiile" din aceşti ani.

Primul accident s-a petrecut la Londra, în anul 1896, cînd un automobil a omorît pe stradă o trecătoare ; i se cunoaşte şi numele : Brigitta Driscoll. La noi primul acident de automobil s-a petrecut la 7 decembrie 1910, cînd un automobil răsturnat în şanţ, la intrarea în oraşul Tîrgovişte, a ucis un funcţionar — A. Teodoru, de la Ministerul Instrucţiunii.

Cifrele din zilele noastre : anual mor pe şoselele lumii aproape 250 000 de cetăţeni, în accidentele de automobil ; şi 10 000 000 sînt răniţi. Pe ţări, în fruntea clasamentului acestui funest bilanţ se află : S.U.A. — cu 56 000 de morţi pe an ; R.F.G. — cu 17 000 ; Franţa — cu 16 000 şi Marea Britanie — cu 8 000. Automobilişti încă o dată : atenţie !

discursul lui la Sarrebruck care a răspîndit impresia că sacrificiile consimțite fuseseră zadarnice, că ele nu făcuseră decît să sporească apetitul celui de-al III-lea Reich.

Führerul începe din nou să strige : nu el a început, ci englezii. El n-a pronunțat nici un cuvînt împotriva Franței, iar în ce privește Cehoslovacia nu este adevărat că a maltratat-o ; el n-a revendicat decît drepturile poporului german care fuseseră călcate în picioare ! Îi întrerup protestele : nu trebuie să ne mai gîndim la trecut, acum viitorul are importanță...

În ce privește ipoteza unei recunoașteri scrise de către Franța și Germania a frontierelor lor și a unui angajament de consultare reciprocă în toate cazurile cînd pot fi afectate relațiile dintre cele două țări, el se declară gata să adere imediat. În fond aceasta îl seduce cel mai mult... Schițează teoria potrivit căreia Germania, situată în centrul Europei și expusă atacurilor simultane de pe mai multe fronturi, nu poate fi cu adevărat egală decît dacă este superioară în raport cu fiecare din statele care ar putea s-o atace.

De aproape două ore Hitler răspunde binevoitor la întrebările mele, fără cea mai mică jenă, cu simplitate și, cel puțin în aparență, cu franchețe. În timpul convorbirii, în afară doar de cîteva accese de violență cînd a venit vorba despre Anglia, a fost calm, moderat, conciliant. Ai fi fost tentat să crezi că ai de-a face cu un om echilibrat, plin de experiență și înțelepciune, care nu dorea decît ca pacea să domnească printre popoare. Evident, nu-mi fac nici de astă dată vreo iluzie în ce privește caracterul lui Adolf Hitler. Știu că este schimbător, disimulat, contradictoriu, nesigur. Același om cu aspect inofensiv, sensibil la frumusețile naturii și care mi-a expus idei rezonabile cu privire la politica europeană este capabil de cele mai grave frenezii, de exaltările cele mai sălbatice, de cele mai delirante ambiții. Sînt zile cînd, în fața unui mapamond, el răstoarnă națiunile, continentele, geografia și istoria, ca un demiurg în furii. Poți fi sigur însă că Führerul rămîne fidel preocupării sale de a disloca blocul franco-englez și de a stabiliza pacea în Vest, pentru a avea mîinile libere în Est. Ce proiecte sînt oare în mintea lui ? Oare Polonia, Rusia sau țările baltice vor fi victimele ? Oricum, Hitler este dintre acei oameni față de care nu trebuie să renunți la vigilență extremă și cărora nu le poți acorda decît o încredere plină de rezerve.

Cele ce urmează îl vor ajuta poate pe cititor să-și facă o idee despre tragicul personaj a cărui figură a dominat timp de 12 ani istoria Europei. Ce fel de om era Hitler ? De cîte ori nu mi-am pus această întrebare !

Un om ca Hitler nu ține de o formulă simplă... Personal am cunoscut trei fețe ale lui, corespunzînd a trei aspecte ale firii sale. Prima era palidă : trăsăturile slabe, tenul tulbure, ochii vagi, globulari, pierduți, care-i dădeau un aer absent, îndepărtat : o figură tulbure și tulburătoare de medium sau de somnambul. A doua era animată, colorată, transportată de pasiune : nările palpitau, ochii aruncau fulgere, exprimau violența, dorința de a domina, nerăbdarea, ura față de adversar, o îndrăzneală cinică, o energie feroce gata să răstoarne totul în cale : o figură de „furtună și de asalt", o figură de posedat. A treia era a unui om oarecare, naiv, rustic, vulgar, gata să se amuze, rizînd zgomotos și bătîndu-se pe coapse ; o figură banală, nemarcată de caracter, asemănătoare miilor de figuri.

Cînd vorbeai cu Hitler vedeai succedîndu-se adesea cele trei figuri. La începutul convorbirii părea că nu ascultă, că nu înțelege, rămînea indiferent, ca amorf

MISCELANEA

RĂZBOIUL MUȘTELOR

Nu este vorba de un război sîngeros, cu victime mutilate, cu morți și răniți, ci de un fel de păcăleală pornită din laboratoare. În Olanda, cercetătorii au ajuns la concluzia că muștele dăunătoare culturilor nu mai pot fi stîrpite cu insecticidele clasice, fiind ineficace în multe cazuri și prea costisitoare. S-a ajuns astfel la soluția creșterii în laboratoare a milioane de muște din specia delia antiqua, sterilizate cu surse radioactive și apoi lăsate libere printre culturi, în locuri separate unele de altele la distanțe de 4 km. Aceste „agente sanitare" — numai masculi — se cuplează cu femelele găsite în zonele respective, dar nu le pot fecunda, fiind sterile. Se speră astfel că în curînd periculoasa specie de muște delia antiqua va dispărea.

ENIGMĂ GEOGRAFICĂ

În mijlocul unei regiuni din Antarctica, pe cunoscuta Right Valley, din apropierea Mării Ross, unde temperatura anuală cea mai blîndă este de minus 25 de grade, iar cea mai aspră ajunge la minus 88 de grade, există un lac, numit Vanda, care deși se află în atenția cercetătorilor de mai mulți ani, a rămas încă o enigmă, neputîndu-se afla originea încălzirii apelor sale. Sub învelișul permanent de gheață, gros de trei metri, care-l acoperă, lacul acesta ascunde un strat de apă, adînc de 45 de metri, care are o temperatură de plus 15—25 de grade Celsius. Lacul Vanda nu are nici un afluent, fiind format din ghețari, deci nu poate fi vorba de vreun curs de apă caldă, venit din alte regiuni. O ipoteză, emisă de cercetătorii neozeelandezi, care au o bază de cercetări în regiunea respectivă : căldura apei ar avea ca sursă razele solare, care pătrund prin stratul gros de gheață.

Ultima întrevedere cu Hitler

Aveai în față un om care rămînea ore întregi cufundat într-o stranie contemplație care, după miezul nopții, cînd companionii se retrăgeau, recădea, din nou, într-o lungă meditație solitară, șeful căruia subalternii îi reproșau nehotărîrea, slăbiciunea, ezitările...

Și apoi, deodată, ca și cum o mînă ar fi apăsat pe un buton, se lansa într-un discurs impetuos, vorbea pe un ton ridicat, exaltat; argumentația se precipita, abundentă, usturătoare, pe o voce aspră care rula „r"-ul cu accent de muntean din Tirol, tuna, fulgera ca și cum s-ar fi adresat milioanelor de auditori...

Cînd Hitler se lansa într-o tiradă sau un atac, nu puteai să-l întrerupi sau să protestezi. El l-ar fi fulgerat de îndată pe imprudentul care ar fi riscat această îndrăzneală cum i-a fulgerat pe Schuschnigg sau Hacha, care au încercat să-i reziste.

Aceasta dura un sfert, două sau trei sferturi de oră. Și, deodată, fluxul se oprea. Hitler tăcea; părea epuizat; ai fi zis că-și golise acumulatoarele; recădea într-o stare de prostrație și redevenea inert. Era momentul să obiectezi, să-l contrazici, să-i prezinți altă teză căci atunci nu se indigna, ezita, cerea timp de gîndire. Aceste alternanțe de excitație și prăbușire, aceste crize care mergeau de la excese de furie devastatoare la gemete de animal rănit l-au făcut pe psihiatri să-l califice drept ciclotimic; alții văd în el tipul paranoicului.

Este sigur însă că nu era normal; era o ființă morbidă, un cvasidement, un personaj din Dostoievski, un „posedat". Dacă ar trebui, după învățămintele lui Taine, să desemnez trăsătura dominantă a caracterului său, facultatea sa principală, m-aș gîndi mai întîi la orgoliu, la ambiție; dar ar fi mai just să recurg la un termen din vocabularul nietzschenian în care sînt incluse orgoliul și ambiția, un termen pe care-l folosea frecvent el însuși și care este „voința de putere".

Primul congres de la Nürnberg, care a urmat după venirea sa la putere, a fost numit de el „triumful voinței". Această voință de putere, concepută de Hitler ca resortul esențial al individului și poporului „de elită", e semnul după care aceștia sînt recunoscuți.

Iată deci forța care-l stăpînea! Ea îi impregna toate fibrele, ieșea din el și se răspîndea prin toți porii săi... Încă de tînăr era șovin și pangermanist. A se pune în fruntea Germaniei însemna un mijloc de a o așeza la rangul său, adică în fruntea universului. Pentru că ea este în mod natural îndreptată spre cucerire și război, voința de putere tinde să imprime statului forma cea mai militară, cea mai polițistă și, în același timp, cea mai dictatorială. După cîteva conflicte puternice, Hitler a făcut alianță cu Reichswehrul; reconstrucția și creșterea armatei au constituit prima și cea mai constantă grijă a sa, căreia i-a consacrat sume enorme. Poate că ar fi preferat să-și atingă scopurile fără război? Dar războiul a intrat de la bun început în previziunile și planurile sale. În același timp, el a concentrat în mîinile lui toate puterile, iar Gestapoul și SS au devenit instrumentele principale ale dominației sale. Dar „voința de putere" nu este nici o clipă satisfăcută; de aceea, Hitler nu s-a mulțumit doar să fondeze cel de-al III-lea Reich și să spargă lanțurile tratatului de la Versailles. A vrut să creeze „Marele Reich", care, pe ruinele Cehoslovaciei, Poloniei și Rusiei, trebuia să-și stabilească hegemonia în Europa și, dacă ar fi reușit, nu e nici o îndoială că ar fi intervenit în cele două Americi.

Hitler avea o imaginație romantică dezordonată pe care o alimenta cu elemente adunate aproape de peste tot. Dotat cu o facultate de asimilare și de simplificare (el se

• MISCELANEA •

CU ARUNCAREA SECURII

Unitățile de măsură folosite la noi în veacurile trecute pentru calcularea suprafețelor de teren au fost: stînjenul, prăjina și pogonul. Sistemul metric a intrat în vigoare abia în anul 1866. Acum trei-patru sute de ani se practica și măsurătoarea după buna învoială a celor ce vindeau și cumpărau: cu pasul, cu bătaia săgeții și cu... aruncarea securii. Un act pe care-l găsim la Arhivele Statului ne vorbește de o astfel de măsurătoare: „Fata lui Ionașcu și fetele ei au vîndut lui Anton din Pașcani, drept douăzeci de taleri bani gata, un loc de prisacă în rediu satului Cristești, în cirligătură, cît aruncă un om cu securea în toate părțile". Actul poartă data de 23 octombrie 7143 (1635). Or fi fost pe vremea aceea oameni specializați în asemenea măsurători?

• VECHIMEA SCHIURILOR

Norvegienii susțin că ei sînt „inventatorii" schiurilor și argumentează cu faptul că atît cuvîntul schi, cît și slalom sînt norvegiene. Suedezii sînt de altă părere, pretinzînd ei întîietatea și-și susțin afirmația arătînd o placă de lemn fosil, descoperită într-o mlaștină din Suedia, placă dovedită științific că a fost folosită pentru mersul pe zăpadă acum 45 de secole. Dar și norvegienii au „documente" certe: niște gravuri, aflate într-o peșteră, veche de peste patru mii de ani, care reprezintă vînători echipați cu un fel de patine lungi de lemn. Gravuri asemănătoare se află însă și în Siberia. Deci, originea schiurilor se pierde în negura timpului. Cele mai vechi piese de muzeu care pot fi socotite schiuri — două stinghii de lemn, lungi de cîte 120 de centimetri și late de 20 de centimetri — se află în posesia suedezilor, la Stockholm. Specialiștii apreciază că au o vechime de peste două mii și cinci sute de ani. Prima referire scrisă despre schiuri o face istoricul bizantin Procope, acum 1400 de ani, descriind o competiție sportivă pe zăpadă.

documentase asupra lui H.S. Chamberlain, Gobineau, Möller van den Bruck, Nietzsche, Speyla, mai mult chiar, in conversaţiile sale interminabile cu prietenii, cu Rosenberg, Haushofer, Feder şi mulţi alţii) avansa fantasma unei Germanii care ar fi restaurat măreţia Sf. Imperiu romano-germanic, in folosul unei rase purificate, al unei rase de stăpini, condusă de un partid care ar forma o elită politică, un fel de cavalerie, un ordin teutonic şi in jurul căreia ar fi gravitat popoarele sclave şi popoarele asociate.

Această rasă de stăpini, care trebuia să curețe, după el, toate „otrăvurile, otrava democraţiei şi parlamentarismului, otrava marxismului şi comunismului", ar fi practicat „o morală şi o religie nouă şi pozitivă", ar fi regenerat Occidentul şi ar fi operat o revoluţie de importanţă milenară, egală, in amploare şi profunzime cu revoluţia creştină.

Acestea erau viziunile delirante in visurile sale nocturne din Cancelaria berlineză sau cind, retras in cuibul său de vultur, la 4 000 metri altitudine, privea munţii şi cimpiile, pădurile şi lacurile intinse la picioarele sale.

Amintindu-şi de originile sale, el era in proprii săi ochi un arhitect care demola şi reconstruia pe un plan gigantic, ridica noi continente. Se imagina el insuşi un erou wagnerian, era Lohengrin, Siegfried, Walther von Stolzing şi, mai ales, Parsifal, care vindecă rana singerindă din coasta lui Amfortas şi redă Graal-ului virtutea sa magică.

Te-ai fi inşelat insă dacă ai fi crezut că acest vizionar nu avea simţul vieţii reale. Era deosebit de realist şi de calculat. Deşi era leneş, incapabil să se constringă la o muncă regulată şi, spre deosebire de Mussolini, nu-i plăcea să adnoteze dosarele, se informa oral despre toate lucrurile şi se interesa de cele mai mici detalii.

Nu ignora nimic din ce se petrecea in Reich, nici măsurile luate de colaboratorii săi, cărora le lăsa totuşi o mare libertate de acţiune. A vrut sau a tolerat cele mai mari excese, cele mai grave crime. Violenţei şi brutalităţii le alătura viclenia, ipocrizia, minciuna intărite de discordia şi rivalitatea cărora partidul său le era pradă în permanenţă. Ştia să-şi adoarmă adversarul pină in momentul in care putea să se debaraseze de el. Cum de-a eşuat totuşi cu asemenea mijloace ?

A pierit din cauza orgoliului său nemăsurat, hipertrofiat pe care succesul şi linguşeala il sporeau. Cind se gindea la cariera sa, la trecutul său de vagabond care dormea la Viena intr-un azil de noapte, la prodigioasa sa ascensiune care-l investise cu o putere pe care nici chiar un impărat n-o mai avusese pină la el, se convingea că Providenţa il proteja şi il făcea invincibil.

El, păginul, anticreştinul, se considera drept alesul celui Atotputernic pe care-l invoca din ce in ce mai mult in discursurile sale. Era superstiţios, işi consulta horoscopul şi astrele, iar astrele ii preziceau că după un destin nemaiintilnit il va aştepta catastrofa. Işi dădea puţin timp de trăit ; de unde şi graba de a-şi implini „opera" pe care şi-o propusese. Îmbătat de triumf, deşi, in secret, neliniştit, nu mai tolera să fie contrazis, işi supraestima propria-i persoană şi, in ignoranţa sa totală despre străini, işi subestima adversarii. Ajunsese să-şi atribuie geniul strategiei, vrind să-l egaleze pe Frederic al II-lea şi să-l depăşească pe Napoleon. Absolutismul şi tirania sa se intensificau. Himmler şi Gestapoul făceau să crească, in numele său, teroarea asupra Reichului incit generalii Wehrmacht-ului au inţeles, prea tirziu insă, in ce miini incăpuseră, tulburaţi de ingrozitoarea cruzime cu care el a reprimat **complotul din 20 iulie 1944.**

După „HISTORIA" ■

● MISCELANEA ●

● MARELE AEROGLISOR

Pe linia Bulogne-sur-Mer—Dover circulă de mai bine de un an cinci aeroglisoare, care transportă pe apele Canalului Minecii, cite 204 pasageri şi 32 de autoturisme, la fiecare traversare. La inceput aceste nave moderne au fost socotite uriaşe ; astăzi par mici, cerinţele de transport maritim in regiune fiind in continuă creştere. Uzinele Gironde (Franţa) au trecut deci la construirea unui nou tip de aeroglisor, din care, primul exemplar a şi fost dat in folosinţă, cu gabarite record : greutate, gol — 145 de tone ; cu incărcătură — 250 de tone ; viteză — 130 de km pe oră ; capacitatea de transport — 400 de pasageri şi 65 de autoturisme ; forţa motrică — 3 turbine a cite 3200 CP. Acesta este, in prezent, cel mai mare aeroglisor din lume. A fost pus in exploatare in vara anului 1977.

● UN POD DE 85 DE KM ?

Strimtoarea Bering, care desparte, la nord, America de Asia, are lăţimea de 85 de km şi adincimea medie de 42 de metri. Ea poartă numele exploratorului rus, de origină daneză, Vitus Jonassen Bering, care a descoperit-o şi a măsurat-o, pentru prima dată, in anul 1728. Un grup de ingineri sovietici au intocmit un anteproiect privind construirea peste strimtoare a unui pod-dig lung de 85 de km şi lat cit să permită instalarea pe el a unei căi ferate duble şi a unei şosele. Citeva sute de pompe gigantice ar urma să fie montate de-a lungul digului, pentru inlesnirea trecerii apelor calde ale Pacificului, in apele reci ale Oceanului Îngheţat ; aceasta avind ca efect, intre altele, şi indulcirea climei. Arcticii. Pentru progresul tehnic din zilele noastre o astfel de lucrare este total realizabilă — cu excepţia finanţării. Cine şi cu ce perspective de rambursare ar investi enormele sume cerute de o asemenea construcţie uriaşă ?

REBUS-VARIETĂȚI

CUVINTE ENIGMATICE

Și marelui Sadoveanu îi plăcea să se joace cu vorbele. În nuvela „Ochi de urs" există o misivă a lui Moș Toma (unul dintre eroii cărții), care conține mai multe cuvinte enigmatice. Reproducem un fragment din scrisoare, invitînd pe rebusiști să dezlege aceste cuvinte. „Prea onorate domnule doctor ieronim dragu avocat din sibiu țara româniei aflați vă rog că al nostru camerad ursake nicula zis culi a avut o întîmplare cum pe lume nu s-a pomenit nici **incarteluia licsan drumach edonuses crie...** ursake nicula a fo să se prăpădească **invreme cindiamu rimu erea numeleiana** la noiembrie șasesprezece veniți vă rog frumos ca să-l vedeți aducînd în ajutor un doctor"...

CALAMBURURI — 1923

Iată o întîmplare din anul 1923 pentru amatorii de jocuri de cuvinte. Un mare grup de scriitori cutreiera țara, întîlnindu-se cu publicul în cadrul unor șezători literare de neuitat. În tren, de la un oraș la altul, se iscau dispute pline de umor între Topîrceanu, Păstorel Teodoreanu, Cincinat Pavelescu. Cincinat spusese ceva cu haz, povestește Vintilă Russu Șirianu, martor al întîmplării, iar Păstorel îi tăiase „poanta", strigînd un răspuns lui Topîrceanu. Cincinat, mare amator de succes la public, l-a apostrofat necăjit :

— Hei, îmi tai efectul, **onorabile** ! Păstorel, prompt, dar respectuos, intervine :

— Fac amendă **onorabilă...** Horia Furtună sare și el :

— Ce **onorabil** ! Ce **amabil** ! Și ce **abil** ! Ionel Teodoreanu îl dojenește profesional :

— Slab, foarte slab. Nu-i deloc **valabil** acest calambur ! Păstorel îi spune fratelui său, peste umăr :

— Fă tu unul măcar **pasabil** ! Ionel îi răspunde inspirat :

— Pas !

METAGRAMĂ

Brigada de satiră și umor de la Electromotor-Timișoara, care s-a aflat printre laureatele festivalului „Cîntarea României", și-a ales și o serie de texte satirice bazate pe jocuri de cuvinte. Criticînd, de pildă, faptul că în loc să se aprovizioneze cu anume utilaje produse în țară, serviciul respectiv al întreprinderii le aduce de peste hotare, textierul se dovedește un bun cunoscător al... metagramei :

— Ce măsuri ați luat pentru buna aprovizionare ?

— Am luat o măsură salutară. Aducem utilaje din Japonia...

— Aceasta nu este o măsură **salutară** ci **valutară** !

DINTR-UN INTERVIU

— Cînd dezlegați cuvinte încrucișate ?
— Cînd sînt plictisit...
— Și cînd sînteți plictisit ?
— Cînd nu dezleg !

ENIGMA POETULUI

O enigmă scrisă de Geo Bogza ? Iat-o, găsită în volumul său intitulat **„Paznic de far"** :

De lăudat cu el ne lăudăm.
De proclamat rege îl proclamăm.
Dar îl ținem după gratii de fier
Și-l hrănim cu cadavre de cai.
Iar el se uită mustrător la noi
Visînd, melancolic, Sahara...

Ați dezlegat-o ?

CRUCIȘOLOGI... SPIONI ?

În cartea sa „Ziua Z", Gilles Perrault dezvăluie o serie de interesante aspecte din **războiul inteligențelor** în care s-au înfruntat cele două tabere înaintea debarcării în Normandia. Activitatea de spionaj se intensifica pe măsura apropierii deschiderii celui de-al doilea front, comandamentul nazist străduindu-se să afle cînd și unde va avea loc lovitura, iar cel anglo-american să ascundă cît mai bine acest lucru. Londra era un cazan sub presiune, spune Perrault, febra debarcării preocupînd pe toată lumea. Se răspîndesc fel de fel de zvonuri, agenții secreți nu dorm nici ziua, nici noaptea. Se iscă unele incidente hazlii, sînt arestați și oameni nevinovați, bănuiți că ar fi dezvăluit ceva în legătură cu operația **Overlord**, numele codificat al proiectatei debarcări. „La toate aceste incidente, **arată scriitorul**, vine să se adauge **o problemă ciudată. Mai exact** : o problemă de cuvinte încrucișate. Oare un spion **ingenios folosește** careurile ziarului **Daily Telegraph** din Londra pentru a-și transmite informațiile ? Problema din 2 mai (1944 — n.n.) dădea următoarea definiție la 17 orizontal : **„Unul din patruzeci și opt"**. Răspunsul era : **Utah.** La 22 mai definiția lui 3 orizontal era : **„Piele roșie pe Missouri"**. Răspuns : **Omaha.** Utah și Omaha erau denumirile-cod ale celor două plaje desemnate pentru **debarcarea americană**. Simplă coincidență ? Poate. Dar Leonard Dave și Melville Jones, care compuneau cuvintele încrucișate din **Daily Telegraph, au fost puși sub supraveghere"**.

În alte două careuri de cuvinte încrucișate apărute mai tîrziu în ziarul amintit, serviciul secret britanic s-a oprit asupra altor cuvinte suspecte care păreau legate de plănuita debarcare, așa că supravegherea lui Leonard Dave și a lui Mel-

ville Jones a fost înăsprită. Gilles Perrault nu ne spune însă ce s-a întîmplat cu cei doi crucișologi englezi. Este mai mult ca sigur că introducerea în careuri a cuvintelor incriminate n-a fost decît o simplă întîmplare...

ALTĂ METAGRAMĂ

Un epitaf... rebusist apărut acum aproape 40 de ani, merită să fie readus în fața cititorilor :

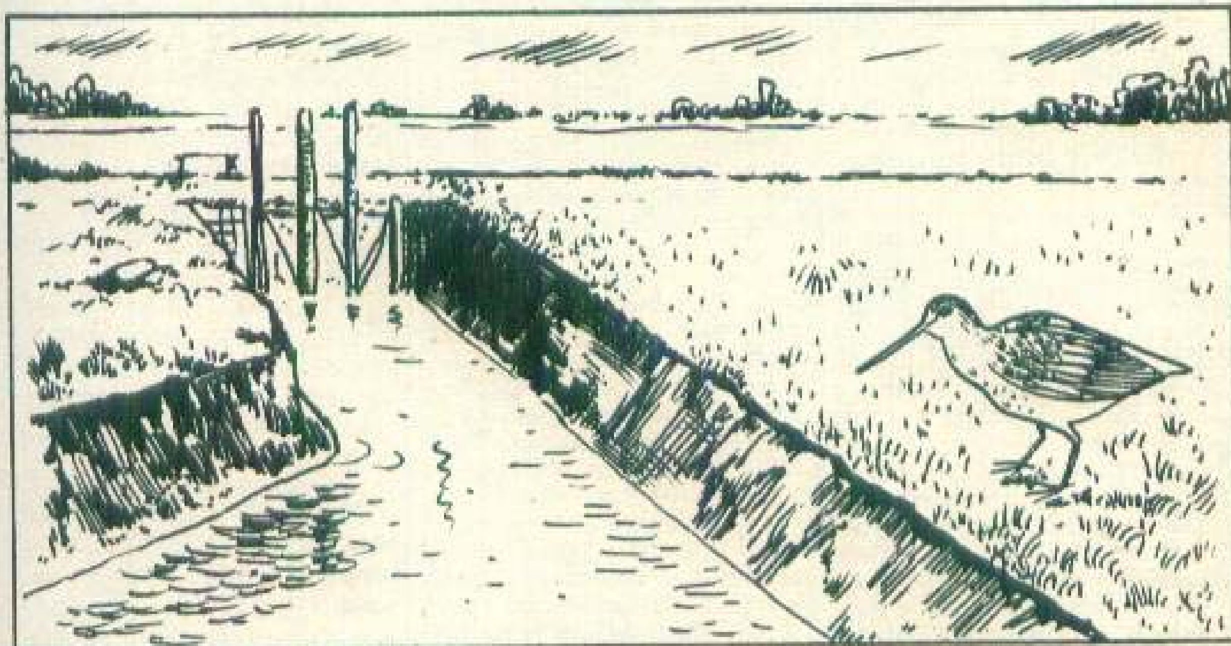
Aici zace-n părăsire
Un **casier**
Ce-a lăsat ca amintire
Un **cazier** !

DEFINIȚII LEAT 1915

Cu 62 de ani în urmă, revista de umor „Mojicul" publica următorul DICȚIONAR :
Bal = Plasă pentru prinderea ginerilor !
Balamuc = Acolo nimeni nu înnebunește !
Banchet = Beție de... cuvinte !
Barometru = Pulsul vremii.
Buget = Un sac cu două găuri.
Buze = Poarta de intrare în cetatea inimii...

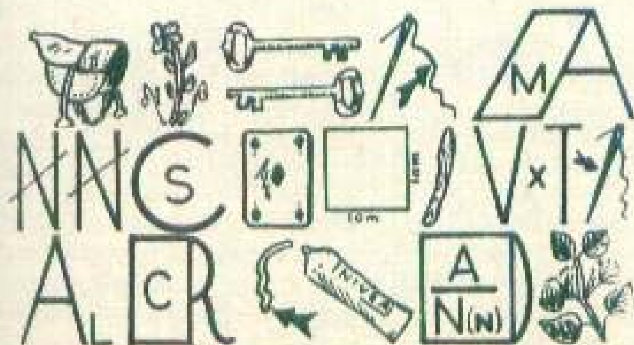
Mircea IORDACHE — București

PROFESIONALĂ (Rebo anagramat : 3+5=8)

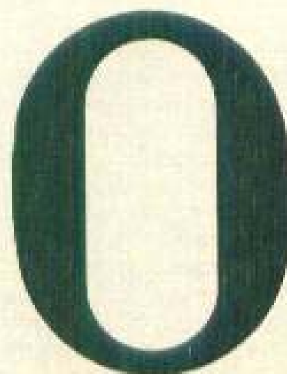
Viorel ABRUDAN — Timișoara

SFÎRȘIT DE AN
(Rebus criptografic : 1-1, 8, 4, 4, 2, 4, 1-1, 10, 2, 4, 2, 2, 9, 13)

Ananei GAGNIUC — Comănești, Suceava

REBUSIST CU PANĂ
(Criptografie : 2, 2, 3, 2, 2)

Mircea GUJA — București

MARE ECLIPSIS

Cronicarul Ion Neculce, de la care ne-au rămas cele mai frumoase însemnări istorice referitoare la epoca 1661—1743, s-a ocupat, în scrierile sale, de tot ce a crezut demn de lăsat urmașilor spre amintire. Iată-l, așadar, semnalîndu-ne și fenomenele cerești ale timpului său: „Atunci s-au făcut mare eclipsis, întunecare de soare, cît nu se vedea om cu om. Întunecasă lumea în anul 7208, septembrie 12 zile, într-o marți". Înțelegem deci că la 12 septembrie 1699, o eclipsă totală de soare a cuprins și țara noastră. Dar a mai fost în vremea aceea încă un semn de spaimă pentru moldoveni. Ne-o spune tot Neculce: „Și tot atunce găsitu-s-au și un urs mare, groaznic și săriră toată oastea, și nu-l putea prinde. Și multă grozăvie făcea. Toată oastea l-au gonit și abia l-au ucis. Și era prea mare, de mirare".

DECORAȚII STRĂINE

În secolul trecut, puterile străine au acordat românilor peste o mie de decorații. Cele mai multe au fost date de către ruși ostașilor români care au făcut acte de bravură pe fronturile din 1877—1878. În documentele de arhivă găsim numele primilor români decorați de țările europene: Rusia, 1866 — colonelul Anastase Călinescu; Turcia, 1867 — colonelul Nicolae Haralambie; Franța, 1867 — G. B. Știrbei, ministrul al afacerilor străine; Italia, 1867 — Ion Ghica, prim-ministru; Grecia, 1867 — P. Mavrogheni, ministru; Marele Ducat Hessa, 1867 — G. C. Filipescu, ministru; Prusia, apoi Austro-Ungaria, în 1869 — Mihail Kogălniceanu, ministrul al afacerilor externe; Spania, 1870 — N. Butculescu, economist; Muntenegru, 1872 — Th. Văcărescu, agent diplomatic; Marele Ducat Saxa-Weimar-Eisenach, 1873 — Ion Lupulescu, directorul liniei C.F.R. București—Giurgiu; Suedia—Norvegia, 1878 — lt. colonel Iacob Lahovari; Bavaria, 1878 — colonel Al. Budișteanu; Danemarca, 1879 — Ion Cîmpineanu, ministru; Olanda, 1879 — Șt. Bellu, senator.

MISCELANEA

• UN KILOGRAM DE PARFUM

Între parfumuri, cel de trandafir ocupă, de totdeauna, locul întîi; iar între acestea, cel bulgăresc este neîntrecut. Pe piața mondială un kilogram de parfum bulgăresc costă cam de trei ori mai mult decît kilogramul de aur. De ce așa de scump? Pentru că un kilogram de parfum se fabrică din 35 000 000 de petale de trandafir. Și încă un amănunt: din cele peste șapte mii de specii de trandafiri cunoscute în lume, numai patru specii dau esența de parfum acestea fiind cultivate cu precădere pe Valea Trandafirilor, din Bulgaria.

8000 DE LIPITORI

• În secolul trecut, lipitorile aveau mare căutare în medicină. Tratamentul celor mai răspîndite boli începea cu punerea de lipitori care aveau rolul să sugă sîngele bolnavului; mai ales din părțile inflamate și dureroase. Un comerț cu acest „neapărat de trebuință lucru dohtoricesc" se făcea încă din anul 1842. Înțelegem aceasta dintr-un anunț publicat în „BULETIN GAZETĂ ADMINISTRATIVĂ", la 15 iunie 1842, referitor la „mezatul pe care-l orînduiește Departamentul trebilor din lăuntru (Ministerul de Interne), pentru cumpărarea a 8000 de lipitori de care duce lipsă Spitalul Ostășesc din București". Peste doi ani, o hotărîre a domnitorului Gheorghe Bibescu venea a „statornici pedepsirea celor ce vînd lipitorile peste hotare și amenință așa dar de a lăsa Prințipatul în neajungere de acest articol trebuincios pentru sănătate".

• CEA MAI RĂSPÎNDITĂ BOALĂ

Au fost „inventariate" pînă acum aproape treizeci de mii de boli de care suferă omul. Care dintre acestea este cea mai răspîndită? Concluzia la care s-a ajuns prin statistici: insomnia. Este boala secolului în care trăim; boala ritmului de viață impus de civilizație. Și împotriva ei medicina luptă cu mijloacele pe care i le pune la dispoziție farmacia modernă: miliardele de pastile consumate, în toată lumea, din an în an mai mult. Ceva nou în acest domeniu l-au adus japonezii, care vor să combată folosirea abuzivă a somniferelor. Ei au inventat o cămașă de noapte... chimică, preparată cu o soluție plăcută la miros, adresată sistemului nervos. Se afirmă că noua „invenție" este cît se poate de eficace, dar prea scumpă, chiar dacă o asemenea cămașă înlocuiește poate mai mult de o sută de pastile de bromoval sau de alte somnifere.

Și acum, un record omologat, al nesomnului: în 1974, un american a reușit să stea treaz — pentru a doborî vechiul record — timp de 282 de ore, adică aproape 12 zile și 12 nopți neîntrerupt.

• NEÎNTRECUTELE VITEZE

În secolul nostru, cînd nenumărate recorduri sînt depășite an de an, au rămas neclintite următoarele „performanțe" moștenite din străbuni — toate socotite în kilometri pe oră:

Melcul	0,00054
Omul la pas	3,600
Calul la pas	6,600
Bibanul înot	2,080
Plătica	2,400
Știuca	16,000
Cîinele de casă	32,000
Ciocîrlia	32,000
Corbul	38,000
Iepurele	57,000
Cîinele de vînătoare	72,000
Potîrnichea	84,000
Vulturul	96,000
Gazela	96,000
Leopardul	150,000
Rîndunica, zbor normal	170,000
în picaj	288,000

Tot nedepășit a rămas și zborul recordmenei mondiale dintre toate viețuitoarele pămîntului: musca denumită cephenomya: 1300 de km pe oră — deci mai mult decît viteza sunetului, care este de 1224 de km pe oră.

Anchetă „Flacăra" ECHIPA ULTIMULUI SFERT DE VEAC

Voinescu

Zavoda II

Apolzan

Dinu

Mocanu

Dobrin

Dumitru

Petschovschi

Pîrcălab

D. Georgescu

Lucescu

Intrate de-acum în tradiție, anchetele sportive de sfîrșit de an organizate de redactorii revistei „Flacăra" s-au bucurat de fiecare dată de succes, lucru atestat mai cu seamă de larga participare a publicului cititor, ca și a specialiștilor în materie. De data aceasta, pentru Almanahul „Flacăra" ne-am propus să ducem la bun sfîrșit o anchetă mai puțin obișnuită, legată de stabilirea unei formații cu adevărat „ideale", alcătuită de foști jucători sau jucători încă în activitate. Am luat ca interval de timp, în scopul restrîngerii pe cît posibil a alternativelor, un sfert de veac — ultimul sfert de veac din fotbalul românesc, adică anii 1952—1977. Perioada corespunde desigur „epocii de aur" a echipei C.C.A. (cu Voinescu, Zavoda II, Apolzan și chiar Constantin în prim plan), apoi frumoasei serii de patru titluri de campioană cucerite consecutiv de Dinamo București (avînd în frații Nunweiller, Pîrcălab, Popa sau Călinoiu principalele „capete de afiș"), de asemenea celei mai bune echipe din cîte a avut Rapidul (cu Greavu, Dumitriu, Ionescu sau Dan Coe în formație), campioană o singură dată în istoria clubului, în 1967 — în fine, corespunde totodată cu prezența echipei naționale „de pe Wembley" în turneul final al Campionatului mondial din 1970, în Mexic, echipă din care au făcut parte, cum se știe, Dumitru, Lucescu, Dinu, Mocanu, Răducanu și încă alții, de aceeași valoare. Sfertul de veac se încheie, în viziunea noastră, cu noua echipă națională a țării, din nou o echipă tînără, avînd ca titulari indiscutabili un Dudu Georgescu, un Cheran, sau un Iordănescu, adică ultimele nume mari ale fotbalului românesc, fără de care nu se poate încheia perioada de referință. Între aceste două date de limită, 1952 și 1977, pe distanța a douăzeci și cinci de ani deci, se înșiruie sute de nume mai mari sau mai mici — de la Voinescu la Dudu Georgescu, fără a-i uita pe Petschovschi, Dobrin, Radu Nunweiller și așa mai departe. Pe cine să alegem mai întîi ? ! A fost mai bun „Țop" Voinescu decît „Tamango" Răducanu ? Poate fi socotit superior Dudu Georgescu lui Constantin ? Dar Dobrin lui Petschovschi ? ! ? Nu există, desigur, nici un fel de „cîntar" cît de cît obiectiv, nu există decît criterii pur subiective, legate de afinități individuale și de o estetică personală a fiecărui iubitor de fotbal, a specialiștilor chiar. Indiscutabil însă, ancheta noastră a „prins", a captivat sute de cititori și zeci de tehnicieni și ziariști de specialitate. În urma coroborării tuturor acestor răspunsuri la ancheta noastră — în fapt, peste 200 ! — am putut alcătui formația-ideală pentru ultimul sfert de veac în fotbalul românesc. O asemenea echipă însă, fără îndoială, nu s-ar fi putut forma niciodată, dată fiind diferența mare de vîrstă dintre componenții săi. Ea nu va rămîne înscrisă decît pe hîrtie și nu într-o competiție oarecare — dar va rămîne poate, totodată, ca factor de referință pentru o viitoare istorie a fotbalului românesc. Acesta este dealtfel și marele cîștig al anchetei pe care o veți citi în continuare : punerea în discuție a unei astfel de „reprezentative" a fotbalului românesc între anii 1952 și 1977, vehicularea a cît mai multe nume de jucători, asocierea anilor trecuți din fotbalul nostru cu cei prezenți într-o înlănțuire logică, de tradiție fotbalistică. Cu alte cuvinte, veți asista la un „joc" — dar un joc extrem de interesant !

Favoritul indiscutabil al publicului — Dobrin !

Începem ancheta, și nu numai din curtoazie, cu preferințele exprimate de cititori, adică de marea masă a iubitorilor jocului cu balonul rotund. Dintre

cele 254 de scrisori primite la redacție în urma publicării în revistă a anunțului referitor la ancheta noastră, numai 156 s-au înscris în parametrii impuși de condițiile concursului nostru. Restul de 98 nu au putut fi omologate drept răspunsuri valabile, întrucît încălcau diferite condiții. Pentru punctarea voturilor am stabilit următorul criteriu (valabil dealtfel și în celelalte două secțiuni ale anchetei) : un punct pentru fiecare jucător numit titular în echipa preferată, o jumătate de punct pentru jucătorul de rezervă, adică pentru cei amintiți între paranteze, în cadrul aceleiași formații. După trierea tuturor voturilor valabile, cele mai multe puncte le-a întrunit, de departe, piteșteanul Nicolae Dobrin — 109,5 p, față de numai 86 ale lui Dumitru, 85,5 p ale lui Lucescu sau 76 p ale lui Pîrcălab. Cel mai mic număr de puncte dintre jucătorii care au intrat în „formația publicului" l-a întrunit — spre surprinderea noastră — arădeanul Iosif Petschovschi (46,5 p), decedat după cum se știe în anul 1968. Dar iată cum arată echipa alcătuită prin voturile cititorilor (între paranteze, numărul de puncte acumulate) :

Voinescu (66)
Zavoda II (48,5) Apolzan (68) Dinu (69) Mocanu (55)
Dumitru (86) Petschovschi (46,5)
Pîrcălab (76) Dobrin (109,5) D. Georgescu (52) Lucescu (85,5)

Este de asemenea interesant de știut cine au fost corespondenții noștri, adică cei care au contribuit prin voturile lor la alcătuirea echipei de mai sus. Un prim indiciu este cel geografic. Am primit, astfel, răspunsuri de la Baia Mare și Adamclisi, de la Suceava și Timișoara, din Recea și Vișeul de Sus (Maramureș), din satul Mărășești, lîngă Baia de Aramă (Mehedinți), din Oțelul Roșu și Hîrlău și așa mai departe — fără a uita marile orașe ale țării — din mai toate colțurile patriei cu alte cuvinte. Corespondenții noștri, după criteriul de vîrstă, pot avea 70 și ceva de ani, ca Emil Achim din Mărășești (care-l include dealtfel în formația sa și pe Ștefan Dobay, jucător care nu intră în perioada de timp aleasă în anchetă !), dar și 13 ani, ca elevul timișorean Marcel Miclău, cel care, după ce a cerut, ce-i drept, sfatul tatălui și al bunicilor, îl numește și pe prea tînărul Țălnar în formația celor 25 de ani ! ! De asemenea, n-a lipsit deloc sexul frumos, ba chiar fetele au fost cu adevărat prezente în număr mare. Cîteva nume : Gabriela-Silvia Tărnoveanu și Elena Petcu (Constanța), Roxana Iordache ((București), Mihaela Șandru (Cîmpulung Moldovenesc), sau Drăguța Tache (satul Tega, comuna Pănătău, județul Buzău), cea care îl numește, neapărat, pe Cornel Dinu drept căpitan al echipei alcătuite de ea. O mulțime de oameni ne-au scris, ca să zicem așa, în colectiv. Așa au făcut Nicolae Voinea, Paul Dîrmon și George Dinică, toți trei de la Întreprinderea poligrafică „Prahova" din Ploiești, dar și grupul „condus" de Gheorghe Stan, dn Bacău, care zice : „Salutînd inițiativa dumneavoastră privind desemnarea echipei naționale a ultimului sfert de veac într-un grup legat prin relații familiare, de amiciție sau prin... periodice controverse pe linie de sport (în general) și de fotbal (în special), ne-am hotărît să ne formăm fiecare echipele, pe care le lansăm spre stadionul... ALMANAHUL „FLACĂRA". Împreună cu Gh. Stan, pe trei pagini dactilografiate, se află cu totul 27 de formații, sub tot atîtea semnături. Un singur mare punct comun în toate aceste echipe : prezența piteșteanului Nicolae Dobrin, care e caracterizat în următorii termeni : „...cel mai complet produs al fotbalului românesc în perioada la care ne referim (cel mai tînăr debutant în divizia A, peste 300 de prezențe în prima divizie a țării și mai bine de 85 de goluri marcate, deși joacă mijlocaș și creator pentru alții, 40 de prezențe în reprezentativă etc.)". Scrisoarea se încheie cu o tonică, pentru noi, urare : „Vă urăm menținerea obiectivității în tratarea problemelor sportive !" Aceleași cuvinte bune pentru Dobrin, considerat „chintesența tuturor fotbaliștilor noștri, întrunindu-le aproape toate calitățile" (uneori și defectele, am zice noi !), le are și tehnicianul topometru Victor Sachelarie, din orașul Gălești, cel care își argumentează pe distanța a nu mai puțin de șase pagini fiecare vot din echipa preferată. Despre Titus Ozon, de exemplu, corespondentul nostru scrie : „Nea Titus, marele as al Oborului, Kopa al României, ne-a încîntat copilăria, adolescența, iar pe unii pînă la adînci bătrînețe. 80 000 de spectatori se ridicau extaziați în picioare pentru ca să savureze fentele pe care le făcea adversarilor. Dacă n-ar fi fost Dobrin, l-aș fi considerat numărul 1 al fotbalului românesc din timpurile"... Așa stînd lucrurile, V.S. stabilește următoarea ordine în ierarhia preferințelor sale : 1. Dobrin, 2. Ozon, 3. Petschovschi și apoi ceilalți, fără clasament. O frumoasă scrisoare ne-a trimis și inginerul agronom Jean Văraru, de la C.A.P. Deleni, județul Iași, numai că domniei sale îi amintim că Tiberiu Bone n-a jucat nici măcar o singură dată pe postul de fundaș stînga ! În schimb, Ion Bistrițeanu din Cluj-Napoca îl preferă de departe pe Voinescu, căruia, cum zice, „i-aș acorda, dacă se poate, și o mie de voturi !" Florin Scăunașu, din Urziceni, unul din nelipsiții cititori ai revistei, ne anunță că ia parte și de data aceasta, ca de fiecare dată cînd „Flacăra" ia asemenea inițiative, la ancheta noastră. Este convins că rezultatul final al anchetei va duce la alcătuirea următoarei formule de echipă : Voinescu — Zavoda, Apolzan, Dinu, Mocanu — Bone, Dumitru — Pîrcălab, Dobrin, D. Georgescu, Lucescu. Este foarte aproape, într-adevăr, Florin Scăunașu. Cu o singură excepție (Bone în locul lui Petschovschi), echipa sa coincide cu formația finală. Marin Ferescu, din Arad, crede

că o astfel de formaţie nu se poate lipsi de cuplul de fundaşi centrali Pojoni—Lereter. Prezenţa acestora în echipa U.T.A.-ei a coincis cu una dintre cele mai frumoase performanţe ale echipelor noastre de club, eliminarea echipei Feijenoord, în Cupa campionilor. În ceea ce-l priveşte pe Mihai T. Păduraru, din Bucureşti, acesta ar dori ca formaţia alcătuită de el să fie antrenată de... Eugen Barbu ca antrenor principal şi Titi Teaşcă, drept antrenor secund! Mai mulţi cititori ne-au indicat drept cea mai bună formaţie românească echipa prezentă în turneul final al campionatului mondial din Mexic, adică: Adamache (Răducanu) — Sătmăreanu I, Lupescu, Dinu, Mocanu, — Dumitru, R. Nunweiller — Dembrovschi, Neagu, Dumitrache, Lucescu. Ne-a plăcut foarte mult scrisoarea lui Lucian Gerö, din Timişoara. „Am primit cu multă satisfacţie organizarea acestei noi anchete — spune dînsul, între altele. Iniţiativa dumneavoastră este dintre cele mai frumoase şi, ca întotdeauna, extrem de interesantă." Acelaşi corespondent ne propune să organizăm şi alte anchete, cum ar fi cele pentru stabilirea „reprezentativei mondiale a ultimului deceniu", „clasamentul primelor 10 echipe de club în ultimul deceniu", sau „clasamentul primilor 10 jucători" pentru acelaşi interval de timp... Problema rămîne, cum se spune, în studiu.

În încheierea acestui „sub-capitol", îi vom menţiona pe jucătorii care, deşi au întrunit în general sufragiile corespondenţilor noştri, au ratat, unii dintre ei cu foarte puţin, intrarea în echipa publicului. Se înscriu aici Necula Răducanu (cu 53 puncte), Sătmăreanu I (44,5 p), Dumitrache (36 p), Constantin (49,5 p — foarte aproape de cele 52 de puncte ale lui Dudu Georgescu!), Dan Coe (34 p), Lupescu (33 p), Radu Nunweiller (21,5 p), Bone şi Iordănescu (21 p), sau Nicolae Tătaru (20,5 p)... Şi cu aceasta, să trecem la al doilea „capitol" al anchetei noastre, voturile specialiştilor.

Al. Apolzan, aproape în unanimitate!

Din rîndul tehnicienilor balonului rotund au răspuns exact 33 de persoane. Ele reprezintă, de fapt, cele mai notabile nume din fotbalul românesc. Faţă de cei care lipsesc, prin excepţie, ne cerem scuzele de rigoare — aceştia neputînd fi întrebaţi dintr-un motiv sau altul, legat în general de dispariţia lor de pe prima scenă a fotbalului nostru. Au răspuns 17 antrenori de divizia A, 10 antrenori federali sau angajaţi ai Federaţiei române de fotbal şi 6 tehnicieni de acelaşi renume, cum ar fi Constantin Teaşcă sau Virgil Economu. Din cele 33 de echipe astfel formulate, numai în două cazuri lipseşte numele lui Alexandru Apolzan, care întruneşte astfel nu mai puţin de 31 de voturi! Îi urmează îndeaproape Ion Pîrcălab (28,5 p), Petschovski (26), Ion Dumitru (25,5 p), Zavoda II (25 p), Voinescu (24,5 p). Spre marea noastră surprindere, din echipa specialiştilor lipseşte... Dobrin, care n-a întrunit decît 18 puncte! Cel mai mic număr de puncte, dintre titularii acestei formaţii, l-a acumulat fundaşul petrolist Mihai Mocanu, cu numai 13 voturi (două de cîte jumătate de punct, deci 12 puncte). Iată însă cum arată formaţia alcătuită prin voturile specialiştilor:

Voinescu (24,5)
Zavoda (25) Apolzan (31) Dinu (15,5) Mocanu (12)
Dumitru (25,5) Petschovschi (26)
Pîrcălab (28,5) Constantin (21) D. Georgescu (20,5) Lucescu (21,5)

Înainte de a supune atenţiei cititorilor toate opiniile celor care au alcătuit această formaţie, să mai remarcăm că din cei mai bine de 50 de jucători citaţi, numai doi, este vorba de Necula Răducanu şi Farmati au întrunit peste 10 puncte (mai exact 11 puncte). În rest cifre modeste. Nunweiller III cu 8,5 puncte, Tătaru I cu 6, Iordănescu, Sătmăreanu I, Ozon şi Sătmăreanu II cu cîte 4. Marele refuzat al acestei formaţii este, cum spuneam, piteşteanul Dobrin (18 p), pe care se pare că publicul l-a iubit şi-l iubeşte în continuare mai mult decît au făcut-o specialiştii balonului rotund... În ceea ce priveşte prezenţa lui Mocanu, cu numai 12 puncte, ea se explică prin cvasi-absenţa la noi în ţară a unor jucători la fel de valoroşi pe postul de fundaş stînga, lucru binecunoscut dealtfel. Iată acum cum şi-au exprimat opiniile cei 33 de specialişti.

Antrenori de divizia A

Ion Nunweiller (Dinamo): **Voinescu — Zavoda, Apolzan, Szöke — Dumitru, Petschovschi. Iordănescu — Pîrcălab, Constantin, D. Georgescu, Tătaru I.**

Emerich Jenei (Steaua): **Voinescu — Zavoda, Apolzan, Sătmăreanu II (Sameş), Farmati — Dumitru, Petschovschi, Bone (Iordănescu) — Pîrcălab, Constantin (D. Georgescu), Tătaru I.**

Angelo Niculescu („Poli" Timişoara): **Răducanu — Sătmăreanu I, Boc, Dinu, Mocanu — Dumitru, R. Nunweiller — Dembrovschi, Dobrin, Dumitrache, Lucescu.**

Tiberiu Bone (A.S.A. Tg. Mureş): **Voinescu (Răducanu) — Zavoda, Apolzan, Dinu, Farmati — Dumitru, Petschovschi — Lucescu, Constantin, Dobrin, Iordănescu.**

Traian Ionescu (Jiul): **Voinescu (Răducanu) — Zavoda, Apolzan, Dinu, Rodeanu — Dumitru, Petschovschi — Pîrcălab, Dumitrache, D. Georgescu, Zamfir.**

Mircea Rădulescu (Sportul studențesc): **Răducanu — Zavoda, Apolzan, Nunweiller III, Szöke — Dumitru, Dinu — Pîrcălab, Constantin, D. Georgescu, Lucescu.**

Ilie Oană (Politehnica Iași): **Voinescu — Zavoda, Apolzan, Nunweiller III, Mocanu — Constantin, Dinu, Dobrin, — Pîrcălab, Dridea (Ozon), Lucescu.**

Virgil Blujdea (F. C. Bihor): **Răducanu (Voinescu) — Zavoda, Apolzan, Sătmăreanu I, Soare — Petschovschi, Dumitru, Dobrin — Pîrcălab, Ozon, Zamfir.**

D. Nicolae-Nicușor (S. C. Bacău): **Voinescu — Zavoda, Apolzan, Dinu, Farmati — Constantin, Dobrin, Petschovschi — Pîrcălab, D. Georgescu, Lucescu.**

Florin Halagian (F.C. Argeș): **Voinescu — Zavoda, Apolzan, Nunweiller III, Deleanu — Onisie, Dinu, Bone — Pîrcălab, Alexandrescu, Tătaru I.**

Ion Ionescu (U.T.A.): **Răducanu — Zavoda, Apolzan, Dinu, Mocanu — Constantin, Petschovschi, Călinoiu — Pîrcălab, D. Georgescu, Suru.**

Cicerone Manolache (F.C.M. Reșița): **Răducanu — Zavoda, Apolzan, Dinu, Mocanu — Petschovschi, Dumitru, Bölöni — Pîrcălab, D. Georgescu (Constantin), Lucescu.**

Gheorghe Ola (F. C. Constanța): **Voinescu — Zavoda, Apolzan, Farmati — Petru Emil, Nunweiller III — Pîrcălab, Constantin, Ozon, Petschovschi, Suru.**

Ștefan Coidum (Corvinul Hunedoara): **Răducanu — Sătmăreanu I, Nunweiller III, Apolzan, Szöke — Constantin, Dumitru, Petschovschi — Pîrcălab, D. Georgescu, Lucescu.**

Valentin Stănescu (Petrolul Ploiești): **Răducanu — Cheran, Lupescu, Dinu, Mocanu (Deleanu) — Dumitru, Dobrin — Lucescu, D. Georgescu, Iordănescu, Zamfir.**

Nicolae Proca (C.S. Tîrgoviște): **Voinescu — Cheran, Apolzan, Nunweiller III, Băcuț I — Dumitru, Petschovschi, B. Marian — Pîrcălab, Bonyhadi, Lucescu.**

Gheorghe Staicu (Olimpia Satu Mare): **Voinescu — Zavoda, Apolzan, Neacșu — Petschovschi, Dinu — Pîrcălab, Constantin, Alexandrescu, Dumitru, Ozon.**

Antrenori federali și membri ai F.R.F.

Ștefan Covaci: **Voinescu — Zavoda, Apolzan, Dinu, Farmati — Dumitru, Petschovschi — Pîrcălab, Constantin, D. Georgescu, Filote.**

Constantin Cernăianu: **Voinescu — Sătmăreanu I, Apolzan, Mocanu — Dumitru, Dinu, Petschovschi — Pîrcălab, Dobrin, D. Georgescu, Lucescu.**

Ion Alexandru: **Voinescu — Zavoda, Apolzan, Lupescu, Mocanu — Dumitru, Petschovschi, R. Nunweiller — Pîrcălab, Constantin, Lucescu.**

Daniel Lăzărescu: **Voinescu — Zavoda, Apolzan, Mocanu — Petschovschi, Dumitru, Dobrin — Pîrcălab, Constantin, D. Georgescu, Lucescu.**

Mircea Sătmăreanu: **Răducanu — Zavoda, Apolzan, Dan Coe, Mocanu — Dumitru, Petschovschi — Filote, Constantin, D. Georgescu, Lucescu.**

Cornel Drăgușin: **Răducanu — Zavoda, Apolzan, Mocanu — Dumitru, Dinu, Petschovschi — Pîrcălab, Dobrin, D. Georgescu, Lucescu.**

Constantin Ardeleanu: **Voinescu — Zavoda (Cheran), Apolzan, Sătmăreanu II, Farmati — Dobrin, Dumitru, Constantin — Pîrcălab, D. Georgescu, Tătaru I.**

Octavian Popescu: **Voinescu — Zavoda, Apolzan, Dan Coe (Sameș), Deleanu — Petru Emil, Dinu, Dumitru — Pîrcălab, Dumitrache (D. Georgescu), Lucescu.**

Florin Dumitrescu: **Voinescu (Răducanu) — Zavoda, Apolzan, Nunweiller III, Mocanu — Dobrin, Dumitru, Petschovschi — Pîrcălab, Constantin (Ozon), Lucescu.**

Chevorc Ghemigean: **Voinescu — Zavoda, Sătmăreanu II, Apolzan, Farmati — Petschovschi, Dumitru, Dobrin — Pîrcălab, D. Georgescu, Lucescu.**

Alți specialiști

Constantin Teașcă: **Mai întîi o formație cu pronunțat spirit ofensiv, cam după cum se juca prin 1954: Voinescu — Androvici, Apolzan, Farmati — Petschovschi, Dobrin, Serfözö — Ivansuc, D. Georgescu, Constantin, Lucescu; o a doua formație, mai aproape de timpurile noastre, ar fi: Răducanu — Cheran, Nunweiller III, Dinu, Deleanu — Dumitru, Iordănescu — Pîrcălab, D. Georgescu, Dobrin, Lucescu. Între cele două este însă o diferență de două clase, în favoarea primei echipe bineînțeles. Deci, eu personal o prefer pe prima!**

Titus Ozon: **Voinescu — Zavoda, Apolzan, Mocanu — Dumitru (Băcuț I), Petschovschi, Dobrin — Pîrcălab, D. Georgescu, Constantin, Lucescu.**

Virgil Economu: **Voinescu — Zavoda, Apolzan, Dan Coe, Soare — Bone, Onisie — Pîrcălab, Dobrin, Petschovschi, Tătaru I.**

Bazil Marian: **Voinescu — Zavoda, Apolzan, Boc (Dan Coe), Farmati (Mocanu) — Dumitru, Dobrin — Pîrcălab, D. Georgescu (Constantin), Petschovschi, Lucescu.**

Nicolae-Coco Dumitrescu: **Voinescu — Sătmăreanu I, Apolzan, Pojoni, Farmati — Dumitru, Lereter, Petschovschi — Pîrcălab, Constantin, Tătaru I.**

Coloman Braun: **Voinescu — Cheran, Apolzan, Farmati — Petschovschi, Dobrin, Nunweiller III — Pîrcălab, Constantin, D. Georgescu, Lucescu.**

Va trebui însă să remarcăm că prezenţa lui Bazil Marian şi a lui Bonyhadi (amîndoi în formaţia lui N. Proca) nu poate fi admisă, întrucît ambii n-au mai jucat în perioada aleasă de noi. Interesantă ni se pare formula de echipă a lui Angelo Niculescu, care „aliniază" aproape aceeaşi formaţie cu care a fost prezent în meciurile de la Guadalajara, în Campionatul mondial din 1970. De asemenea, Valentin Stănescu a ţinut cu tot dinadinsul să formeze o echipă combinînd „generaţia Mexicului" cu generaţia de jucători din echipa naţională care a luptat pentru calificarea în Argentina. Cu aceasta trecem la ultima secţiune a anchetei, voturile ziariştilor şi comentatorilor de specialitate.

Presa nu e convinsă încă de Dudu Georgescu !

Nu mai puţin de 40 de ziarişti de specialitate, comentatori de radio şi televiziune au răspuns la ancheta noastră. Cele mai multe voturi le-a întrunit, şi de această dată, Alexandru Apolzan (35 de puncte din 40 posibile). Îl urmează îndeaproape Petschovschi şi Dobrin (cîte 33 p), apoi Pîrcălab (30,5 p), Dumitru (30 p), Lucescu (28 p) şi Zavoda II (27,5 p). Cele mai puţine voturi le-a obţinut, din nou, un fundaş stînga — dar de data aceasta locul lui Mocanu (9,5 p) a fost luat de Greavu (cu 11, 5 p). Însă — din nou o surpriză — în echipa ziariştilor nu apare Dudu Georgescu (numai 16,5 p.), înlocuit aici de Constantin (21,5 p). În afara acestor jucători, mai multe puncte, fără să „prindă" însă formaţia, au mai primit Răducanu (18 p), Dumitrache şi Ion Nunweiller (10,5 p), Boc (8 p), Tătaru I (7 p) şi Ozon (6 p). Dar iată cum arată formaţia alcătuită prin voturile ziariştilor de sport.

Voinescu (26)
Zavoda (27,5) Apolzan (35) Dinu (18) Greavu (11,5)
Dumitru (30) Petschovschi (33)
Pîrcălab (30,5) Dobrin (35) Constantin (21,5) Lucescu (28)

În continuare vă vom prezenta cele 40 de formaţii alcătuite pentru ancheta noastră de ziariştii şi comentatorii sportivi.

„SCÎNTEIA": Gheorghe Mitroi: **Voinescu — Zavoda, Apolzan, Dinu, Greavu — Dumitru, Dobrin — Lucescu, D. Georgescu, Dumitrache, R. Nunweiller**; Valeriu Mironescu: **Voinescu (Răducanu) — Zavoda, Apolzan, Nunweiller III, Farmati — Petschovschi, Dobrin — Pîrcălab, Constantin, Dumitrache, R. Nunweiller.**

„SCÎNTEIA TINERETULUI": Vasile Căbulea: **Voinescu (Răducanu) — Popa, Apolzan, Dinu, Deleanu — Dumitru, Dobrin, Petschovschi — Pîrcălab (R. Nunweiller), Constantin (D. Georgescu), Lucescu (Iordănescu).**

„ROMÂNIA LIBERĂ": Ion Bocioacă: **Răducanu — Cheran, Apolzan, Dinu, Mocanu — Dumitru, Dobrin, D. Georgescu — Pîrcălab, Constantin, Lucescu.**

„INFORMAŢIA": Dan Pătraşcu: **Răducanu (Voinescu) — Lupescu, Apolzan (Nunweiller III), Dinu, Deleanu — Dumitru, Petschovschi — R. Nunweiller, Dobrin (Constantin), Dumitrache, Lucescu.**

„ELŐRE": Laszlo Mora: **Voinescu (Răducanu) — Sătmăreanu I (Zavoda), Apolzan, Dan Coe, Greavu (Vigu) — Dumitru, Dobrin (Bone), Petschovschi — Pîrcălab, D. Georgescu, Tătaru I, Lucescu).**

„NEUER WEG": Walter Jass: **Voinescu — Zavoda, Apolzan (Iosif Covaci), Lupescu (Dinu), Rodeanu — Petschovschi, Serfőző — Pîrcălab, Ozon, Dinulescu, Lucescu (Paraschiva).**

„SĂPTĂMÎNA": Eugen Barbu: **Voinescu — Zavoda, Apolzan — Dobrin, Dumitru, Petschovschi — Pîrcălab, D. Georgescu, Constantin, Iordănescu, Lucescu**; Dumitru Vişan: **Răducanu — Sătmăreanu I, Apolzan, Dan Coe, Greavu — Dumitru, Dinu, Dobrin — Pîrcălab, Constantin, Lucescu.**

„MUNCA": Cristian Mantu: **Răducanu (Toma) — Zavoda, Apolzan, Dinu, Greavu — Bone, Dumitru — Pîrcălab, Constantin, Dobrin, Lucescu.**

„LUCEAFĂRUL": Mihai Ungheanu (Discobol): **Voinescu — Cheran, Boc, Apolzan, Macri — Dobrin, Dumitru, Bölöni — Pîrcălab, D. Georgescu, Tătaru I.**

„VIAȚA STUDENȚEASCĂ" : Ion Novac : **Voinescu — Zavoda, Apolzan, Greavu — Dobrin, Dumitru, Petschovschi — Paraschiva, Constantin (Oblemenco), D. Georgescu, Lucescu.**

„APĂRAREA PATRIEI" : Marin Ciuperceanu: **Voinescu — Zavoda, Apolzan, Deleanu — Petschovschi, Dumitru — Pircălab, Constantin, D. Georgescu, Dobrin, P. Moldoveanu.**

„TELEVIZIUNE" : Cristian Țopescu : **Voinescu — Zavoda, Apolzan, Nunweiller III, ? — Dumitru, Petschovschi — Pircălab, Constantin, D. Georgescu, Lucescu.**

„RADIO" : Ion Mureșanu : **Voinescu — Apolzan — Sătmăreanu I, Dinu, Greavu — Dumitru, Petschovschi — Lucescu, Dobrin, Dumitrache, Zamfir ;** Dan Voiculă : **Răducanu (Voinescu) — Pahonțu, Apolzan, Boc (Lupescu), Mocanu — Petschovschi, Dumitru, Anton Munteanu — Pircălab, D. Georgescu, Lucescu ;** Nicolae Soare : **După părerea mea, cea mai bună formație este cea care o avem în prezent, înscrisă în calificările pentru campionatul mondial.**

„SPORTUL" : Marius Popescu : **Voinescu — Zavoda, Apolzan, Boc, Soare — Dumitru, Petschovschi — Pircălab, Constantin, Dobrin, Tătaru I ;** Constantin Firănescu : **Voinescu (Răducanu) — Zavoda, Apolzan, Lupescu, Greavu — Dumitru, Petschovschi, Călinoiu — Pircălab, Dobrin, Filote ;** Ioan Chirilă : **Răducanu — Zavoda, Boc, Dinu, Mocanu — Dobrin (Dumitru), Petschovschi — Pircălab, Constantin, Vaczi (D. Georgescu), Lucescu ;** Eftimie Ionescu : **Răducanu — Zavoda, Apolzan, Dinu, Mocanu — Dumitru, Petschovschi, Dobrin — Pircălab, D. Georgescu, Lucescu ;** Mihai Ionescu : **Voinescu (Răducanu) — Zavoda, Androvici, Apolzan, Neacșu — Dumitru, Petschovschi, Dobrin (Bone) — Pircălab, Constantin (Oblemenco), Dumitrache ;** Radu Urziceanu : **Voinescu (Răducanu) — Zavoda (Popa), Apolzan, Nunweiller III, Szöke (Mocanu) — Dumitru, Petschovschi (R. Nunweiller) — Pircălab, Constantin, Ozon (Dumitrache), Dobrin, Lucescu ;** Constantin Alexe : **Voinescu — Zavoda (Sătmăreanu I, Apolzan, Nunweiller III, Mocanu — Dumitru, Petschovschi — Pircălab, Constantin (Ozon), Dobrin, Tătaru I ;** Paul Slăvescu : **Voinescu — Zavoda, Apolzan, Nunweiller III, Mocanu — Dinu, Petschovschi — Pircălab, Constantin, Ozon (Dumitrache), Dobrin, Tătaru I (Lucescu) ;** Gheorghe Nertea : **Voinescu (Răducanu) — Zavoda, Apolzan, Sătmăreanu II (Nunweiller III), Rodeanu (Farmati) — Constantin, Petschovschi, Dobrin — Paraschiva (Pircălab), Dumitrache, Lucescu ;** Ion Cupen : **Todor — Cheran, Apolzan, Nunweiller III, Greavu — Constantin, Petschovschi, Dobrin — Ivansuc, Ozon, Lucescu ;** Mircea M. Ionescu : **Răducanu — Cheran, Nunweiller III, Dinu, Mocanu — Dumitru, Petschovschi (R. Nunweiller), D. Georgescu (Constantin) — Pircălab, Dobrin, Lucescu ;** Gheorghe Nicolaescu : **Voinescu — Zavoda, Apolzan, Dinu, Greavu — Dumitru, Petschovschi — Filote, Dumitriu II, Dumitrache, Zamfir ;** Mircea Tudoran : **Voinescu — Zavoda, Apolzan, Dinu, Nunweiller III — Dumitru, Petschovschi, Dobrin — Pircălab, D. Georgescu (Dumitrache), Lucescu ;** Laurențiu Dumitrescu : **Voinescu (Răducanu) — Zavoda, Apolzan, Boc, Greavu — Dumitru, Petschovschi, Bone (Dobrin) — Pircălab, Oblemenco (Constantin), Dumitrache.**

„FLACĂRA" : **Adrian Păunescu : Dintre cele două formații pe care le alcătuiesc : I : Voinescu — Zavoda, Apolzan, Macri — Dobrin, Dumitru, Petschovschi — Pircălab, Constantin, D. Georgescu, Lucescu și II : Răducanu — Popa, Nunweiller III, Boc, Greavu — Anton Munteanu, Iordănescu — Oaidă, Ozon, Oblemenco, Tătaru, o aleg pe prima, iar a doua poate fi socotită de rezervă ;** Nicolae Arsenie : **Voinescu (Coman) — Zavoda, Apolzan, Panait, Ivănescu — Bone (Dumitru), Janei, Dobrin — Iordănescu, Alexandrescu, Tătaru I ;** Dumitru Graur : **Răducanu — Zavoda, Apolzan, Lupescu (Boc), Vigu — Dumitru, Petschovschi (Dinu) — Pircălab, Dumitriu II, I. Ionescu, Lucescu ;** Ovidiu Ioanițoaia : **Răducanu — Zavoda, Apolzan, Dinu, Vigu — Dobrin, Petschovschi — Pircălab, Dumitriu II, Dumitrache, Lucescu ;** Victor Niță : **Răducanu — Zavoda, Nunweiller III, Apolzan, Mocanu — Constantin, Dobrin, Petschovschi — Pircălab, D. Georgescu, Lucescu ;** R. Bărbulescu : **Voinescu (Răducanu) — Boc, Apolzan, Dinu, Vigu — Petschovschi, Dumitru — Pircălab, Varga, Dobrin, Lucescu ;** Cornel Catană : **Răducanu — Zavoda, Apolzan, Macri — Dumitru, Petschovschi (D. Georgescu) — Pircălab, Constantin (Varga), Ozon, Dobrin, Lucescu (Tătaru I) ;** Ion Predoșanu : **Răducanu — Zavoda, C. Ștefănescu, Boc, Mocanu — Dobrin, Petschovschi — Pircălab, Oblemenco, D. Georgescu, Lucescu ;** Gheorghe Amuza : **Voinescu — Popa, Apolzan, Dan Coe (Lupescu), Greavu — Dinu, Dumitru — Pircălab, Alexandrescu (Dobrin), Petschovschi, Lucescu.**

Lăsînd cititorilor plăcerea de a comenta în fel și chip opiniile de mai sus (lucru posibil, de asemenea, și în cazul formațiilor alcătuite de tehnicieni), va trebui totuși să facem cîteva sublinieri și la această secțiune a anchetei. Vom remarca în primul rînd acele opinii care au mers direct la obiect, fără a încurca lucrurile cu o mulțime de rezerve, de jucători în paranteză, fapt care atestă o anumită lipsă de decizie. Campioni în această direcție s-au dovedit Laszlo Mora și Radu Urziceanu, fiecare cu cîte cinci jucători între paranteze, dar cronicarul de la „Sportul" (ca și Paul Slăvescu, de la același cotidian, dealtfel) a reușit performanța de a înscrie o formație din... 12 jucători (fără a mai număra rezervele) așa cum se poate cu ușurință observa ! Nu a putut fi luată în considerație opinia cu adevărat confuză a lui Nicolae Soare, de la Radio, în vreme ce lui Mircea Tudoran și lui Răzvan Bărbulescu va trebui să le amintim că Nunweiller III și respectiv Boc n-au jucat niciodată în cariera lor pe postul de fundaș

lateral. Iosif Covaci, inclus în formaţie de Walter Jass (Neuer Weg), nu poate fi luat în consideraţie, întrucît n-a jucat în perioada aleasă în anchetă, la fel ca şi Vaczi desigur (inclus de Ioan Chirilă). Problema fundaşului stînga a fost foarte bine rezolvată de Cristian Ţopescu care, în lipsa unui jucător valoros, a pus pur şi simplu un semn de întrebare: O echipă cu totul deosebită ne-a furnizat reputatul scriitor Eugen Barbu: numai doi fundaşi, apoi trei mijlocaşi şi cinci înaintaşi, deci o echipă cu foarte pronunţat spirit ofensiv, care izbuteşte în acest fel să cuprindă mai toate numele „mari" din fotbalul nostru pe perioada aleasă. Vom încheia împlinind marea dorinţă a gazetarului Mircea M. Ionescu, care ne-a rugat să trecem în dreptul numelui său următoarele cuvinte (valabile dealtfel pentru întreaga generaţie tînără de ziarişti sportivi!): „Acum 25 de ani, aveam doar şapte toamne, şi nu cunoşteam prea bine jucătorii. Aşa încît echipa ultimului sfert de veac o voi alcătui mai ales din generaţiile pe care le-am urmărit nu numai cu ochii copilăriei."

Echipa ultimului sfert de veac

După ce v-am înfăţişat echipele alcătuite prin voturile cititorilor, ale tehnicienilor şi ale gazetarilor de specialitate, să trecem la scopul final al acestei anchete — formarea celui mai bun „11" din fotbalul românesc în ultimul sfert de veac. Pentru acest lucru, dat fiind numărul major de voturi exprimate din partea cititorilor, vom acorda acestei formaţii un punctaj dublu. Deci, vor fi X puncte (10) pentru o prezenţă în echipa publicului şi cîte V puncte (5) în echipa specialiştilor şi în cea a gazetarilor. Un total de XX de puncte reprezintă desigur prezenţa acelui jucător în toate cele trei echipe, unul de XV puncte numai în formaţia publicului şi încă într-o formaţie (specialişti sau ziarişti), iar unul de V+V puncte (adică zece, de fapt) semnifică prezenţa numai în ultimele două echipe. Vă prezentăm mai jos rodul acestei anchete, care a necesitat o muncă de cîteva săptămîni! Între paranteze am notat punctajul final al fiecărui jucător. Deci:

VOINESCU (XX) — ZAVODA (XX), APOLZAN (XX), DINU (XX), MOCANU (XV) — DUMITRU (XX), PETSCHOVSCHI (XX) — PÎRCĂLAB (XX), DOBRIN (XV), D. GEORGESCU (XV), LUCESCU (XX).

Comentariile asupra acestei formule de echipă pot fi, desigur, aproape interminabile. Va trebui totuşi să precizăm, în primul rînd, că modalitatea (sau sistemul) de aşezare a jucătorilor a avut mai puţină importanţă în ancheta noastră. Au fost oameni care şi-au aşezat echipa în formula 4—2—4, alţii în 4—3—3, cîte unii în 3—3—4, ba chiar şi în 3—2—5, ca pe vremea faimosului WM. Lucrul acesta are mai puţină importanţă însă (mai cu seamă că Apolzan sau Petschovschi n-au cunoscut niciodată sistemul 4—3—3, în vreme ce Dudu Georgescu sau Dumitru n-au aflat decît din povestiri ce a însemnat WM-ul), lucrul cel mai important — la ora actuală — fiind după cum se ştie mişcarea în teren, indiferent de posturi. Credinţa noastră, astfel, este că jucătorii de clasă dintre anii 1952—1962 ar fi putut juca în orice sistem, fie el şi cel mai modern pentru timpurile actuale. Am aşezat deci formaţiile într-un 4—2—4 „clasic", dar la fel de bine le-am fi putut aşeza în 4—3—3 sau chiar 4—4—2! Clasa jucătorului primează, în orice formulă de echipă... În al doilea rînd, să remarcăm că nu mai puţin de opt posturi din echipa, să-i zicem „standard", adică formaţia finală, sînt ocupate de titulari indiscutabili, de jucători prezenţi în toate formulele de echipă precedente. Este vorba de Voinescu, Zavoda, Apolzan, Dinu, Dumitru, Petschovschi, Pîrcălab şi Lucescu — care au întrunit, toţi, cîte XX de puncte. Următoarele trei locuri din echipă sînt ocupate cu cîte XV puncte: Mocanu, Dobrin şi D. Georgescu. Dar dacă în cazul fundaşului stînga alegerea a fost uşoară (Ilie Greavu nu apare decît o singură dată, în formaţia ziariştilor, deci numai V puncte), în cadrul desemnării posturilor de înaintaşi centrali lucrurile se complică, întrucît atît Dobrin, Dudu Georgescu cît şi Constantin apar de cîte două ori şi lipsesc o dată din cele 3 formule precedente. Adunînd însă punctele (X pentru public, cîte V pentru celelalte formaţii), observăm că Dobrin şi D. Georgescu, amîndoi în echipa alcătuită prin voturile cititorilor, totalizează cîte XV puncte, în vreme ce Gheorghe Constantin obţine numai V+V puncte, deci numai X (zece), pierzînd cum se spune „la mustaţă" locul în echipă! Cu alte cuvinte, opinia spectatorilor a decis în acest caz, cîntărind mai greu. Dealtfel, nu vom uita să menţionăm că, de fapt, echipa pe care au format-o voturile cititorilor noştri coincide perfect cu echipa-standard, obţinută în finalul anchetei!

În ceea ce priveşte „ghicirea" celor 11 jucători din formaţia ultimului sfert de veac, precizăm că nu există nici măcar un singur răspuns exact, între cele mai bine de 200 cîte a cuprins ancheta noastră. Cel mai aproape s-au situat antrenorii federali Constantin Cernăianu (Sătmăreanu I în loc de V. Zavoda) şi Cornel Drăguşin (Răducanu în locul lui Voinescu), ca şi ziaristul Eftimie Ionescu (tot Răducanu în loc de Voinescu) — toţi trei avînd la activ o singură „greşeală".

În speranţa că eforturile noastre au dus la o anchetă care v-a satisfăcut, încheiem aici, stimaţi cititori — lăsîndu-vă să comentaţi singuri, în continuare, rezultatele şi clasamentele întocmite în urma investigaţiei noastre.

Clasament pe puncte

Adunînd punctele obținute de jucători în toate cele trei secțiuni ale anchetei noastre, am obținut următorul clasament, care confirmă dealtfel echipa alcătuită alăturat. Să reținem că au fost nominalizați nu mai puțin de 110 jucători, cu toții incluși în acest clasament dominat net de piteșteanul Nicolae Dobrin, cîștigător, într-un fel, și în această nouă anchetă realizată de revista noastră ! Iată, deci, clasamentul pe puncte :

1.	DOBRIN	—	159,5 p
2.	Dumitru	—	140,5 p
3-4.	Lucescu	—	135 p
	Pîrcălab	—	135 p
5.	Apolzan	—	134 p
6.	Voinescu	—	116,5 p
7.	Petschovschi	—	105,5 p
8.	Dinu	—	102,5 p
9.	Zavoda II	—	101 p
10.	D. Georgescu	—	89 p
11-12.	Răducanu	—	82 p
	Constantin	—	82 p
13.	Mocanu	—	76,5 p
14.	Sătmăreanu I	—	51 p
15.	Dumitrache	—	49,5 p

16. I. Nunweiller III — 47 p ; 17. Dan Coe — 40,5 p ; 18. Lupescu — 40 p ; 19. Dembrovschi — 36,5 p ; 20. Cheran — 36 p ; 21. Tătaru I — 33,5 p ; 22. Ozon — 28,5 p ; 23—25. R. Nunweiller VI, Iordănescu, Bone — 28 p ; 26. Deleanu — 24,5 p ; 27. Boc — 24 p ; 28. Greavu — 21,5 p ; 29. Zamfir — 20 p ; 30. Vigu — 18 p ; 31. Farmati — 13,5 p ; 32—33. Sătmăreanu II, Alexandrescu — 12 p ; 34. Adamache — 11,5 p ; 35. Dumitriu II — 11 p ; 36—38. Creiniceanu, Sameș, Popa — 9,5 p ; 39—40. Macri, Szökö — 9 p ; 41—42. I. Ionescu, Bölöni — 7,5 p ; 43—44. Dridea I, Jenei — 7 p ; 45—47. Onisie, Crișan, V. Anghel — 6 p ; 48—49. Oblemenco, Varga — 5,5 p ; 50—52. Neacșu (Petrolul), Filote, Călinoiu — 5 p ; 53—56. Suru, Soare, Băcuț I, L. Nunweiller IV — 4 p ; 57. Paraschiva — 3,5 p ; 58—69. Antonescu, Hălmăgeanu, Lereter, Rodeanu, Androvici, Hajnal, P. Emil, S. Avram, Bartha, Badea, Voinea, Tătaru II — 3 p ; 70—73. Domide, Barbu, Toma, Caricaș — 2,5 p ; 74—84. Todor, Pescaru, Anghelini, Pahonțu, Pojoni, Panait (Jiul), Serfözö, Ivansuc, Balaci, Neagu, Ene I — 2 p ; 85—86. C. Ștefănescu, A. Munteanu — 1,5 p ; 87—104. Moraru, Crisnic, Jivan, Brînzei, Deselnicu, Mehedințu, Mulțescu, Lața, Manea (Rapid), Ene II, Pavlovici, Ciosescu, Marcu, Țălnar, Dinulescu, Ivănescu, Vaczi, P. Moldoveanu — 1 p ; 105—110. Cristian, Datcu, Iordache, Coman, Anghel, Oaidă — 0,5 p.

Clasament pe posturi

În urma adiționării punctelor obținute, am alcătuit și clasamentele pe posturi ale primilor 10 jucători. N-am ales însă decît șase posturi, înțelegînd prin acela de fundaș lateral atît pe fundașii din stînga cît și cei din dreapta apărării, pentru fundași centrali atît stoperi cît și jucătorii „libero", pentru mijlocași și postul din stînga, din dreapta sau centrul liniei de mijloc, pentru extreme în același mod ca la fundașii laterali, iar pentru înaintașii centrali atît vîrfurile din dreapta sau stînga, cît și centrii înaintași din epoca WM-ului. Iată mai jos aceste clasamente :

PORTARI : 1. Voinescu — 116,5 p ; 2. Răducanu — 82 p ; 3. Adamache — 11,5 p ; 4. Toma — 2,5 p ; 5. Todor — 2 p ; 6—8. Moraru, Crisnic, Jivan — 1 p ; 9—10 Coman, Cristian — 0,5 p.

FUNDAȘI LATERALI : 1. Zavoda — 101 p ; 2. Mocanu — 76,5 p ; 3. Sătmăreanu I — 51 p ; 4. Cheran — 36 p ; 5. Deleanu — 24,5 p ; 6. Greavu — 21,5 p ; 7. Vigu — 18 p ; 8. Farmati — 13,5 p ; 9. Popa — 9,5 p ; 10. Macri, Szöke — 9 p.

FUNDAȘI CENTRALI : 1. Apolzan — 134 p ; 2. Dinu — 102, 5 p ; 3. I. Nunweiller — 47 p ; 4. Dan Coe — 40,5 p ; 5. Lupescu — 40 p ; 6. Boc — 24 p ; 7. Sătmăreanu II — 12 p ; 8. Sameș — 9,5 p ; 9—10. Antonescu, Hălmăgeanu — 3 p.

MIJLOCAȘI : 1. Dumitru — 140, 5 p ; 2. Petschovschi — 105,5 p ; 3—6. R. Nunweiller, Iordănescu, Bone — 28 p ; 7. Bölöni — 7,5 p ; 8. Jenei — 7 p ; 9. Onisie — 6 p ; 10. Călinoiu — 5 p.

EXTREME : 1—2. Lucescu și Pîrcălab — 135 p ; 3. Dembrovschi 36,5 p ; 4. Tătaru I — 33,5 p ; 5. Zamfir — 20 p ; 6. Creiniceanu — 9,5 p ; 7—8. Crișan, V. Anghel — 6 p ; 9. Filote — 5 p ; 10. Suru — 4 p.

ÎNAINTAȘI CENTRALI : 1. Dobrin — 159,5 p ; 2. D. Georgescu — 89 p ; 3. Constantin — 82 p ; 4. Dumitrache — 49,5 p ; 5. Ozon — 28,5 p ; 6. Alexandrescu — 12 p ; 7. Dumitriu II — 11 p ; 8. I. Ionescu — 7,5 p ; 9. Dridea I — 7 p ; 10. Oblemenco, Varga — 5,5 p.

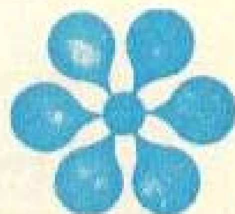
Anchetă realizată de
DUMITRU GRAUR și
DUMITRU CONSTANTINESCU ■

File de roman

GLORIA ÎN DOI

DUMITRIU II

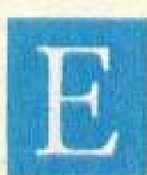

ION IONESCU

Ultimul meci împreună al „fachirului" Dumitriu și al „puncherului" Ionescu s-a desfășurat în semifinalele Cupei României, ediția 1967—1968. Atunci, în iunie 1968, Rapidul a învins noua promovată Vagonul Arad cu 2—0, calificîndu-se pentru o finală deosebit de dramatică, pe care a disputat-o împotriva echipei Dinamo. La ultimul meci pe care l-au jucat unul alături de altul, Dumitriu a marcat un gol, dar s-a și accidentat destul de grav, pierzînd finala, pe care avea s-o cîștige la mare luptă echipa dinamovistă (3—1 după prelungiri, dar Neagu a șutat în bară un penalty, chiar în minutul 90). Fără Dumitriu, Ion Ionescu n-a mai fost „puncherul" așteptat de întreaga suflare rapidistă, el părăsind dealtfel terenul în minutul 68, lovit la genunchi, înlocuit de tînărul Petreanu. Nici unul, nici altul nu vor juca nici în a doua manșă a finalei Campionatului european feroviar, competiție cîștigată o săptămînă mai tîrziu de Rapid. Aici drumurile lor aveau să se despartă. Ion Ionescu se transferă la clubul vest-german Alemannia Aachen, unde va juca doi ani de zile. Emil Dumitriu reia pregătirile în vară, joacă mai multe meciuri amicale, dar în preajma noului campionat controlul medical nu-i acordă viza de joc, ba dimpotrivă, indică un diagnostic catastrofal pentru cariera unui fotbalist. Este imediat internat la Spitalul Filaret, unde rămîne trei luni de zile. Coincidența face ca perioada cea mai glorioasă din cariera fotbalistului Ion Ionescu să se suprapună peste perioada cea mai nefastă a fotbalistului Dumitriu II. Amintirile celor doi, în fapt cei mai iubiți jucători din cîți a avut Rapidul în mai bine de jumătate de veac de existență, le veți citi în continuare. (Pagini extrase din cartea „Gloria în doi : Dumitriu II—I. Ionescu", în pregătire la Editura Sport-Turism).

Am jucat de două ori la Aachen, înainte măcar de a se pune problema vreunul contract. În primul meci am cîştigat cu 5—3, iar eu am marcat trei goluri, cred că foarte frumoase. Am revenit apoi cu echipa națională, în drum spre America de Sud, unde urma să facem un turneu de o lună şi jumătate. De data asta s-a terminat 6—2 pentru noi, dar eu am marcat din nou trei goluri. Seara, la banchet, vine lîngă mine un cetățean, vorbea nițel româneşte, şi mă întreabă „Domnul Ionescu, n-ai vrea să vii să joci la noi ? !" M-a luat desigur prin surprindere. Pînă atunci nici nu-mi trecuse aşa ceva prin cap. Cum adică, eu, Pulu Ionescu, care n-am ajuns decît relativ tîrziu în prima noastră divizie de fotbal, care m-am bătut şi am aşteptat ani de zile pentru a prinde un post în reprezentativa țării, să trec aşa, deodată, într-o echipă din țara cu cel mai puternic fotbal din Europa (asta e părerea mea !), dacă nu din lume ? ! Aveam 30 de ani. I-am răspuns omului cu amabilitate, pentru ca să nu-l refuz. „Da, i-am zis, de ce nu ? Ia dumneata legătura mai întîi cu clubul meu, cu federația noastră, şi mai apoi vom vedea !" Ne-am strîns mîinile, a doua zi noi am traversat oceanul şi am uitat de incident. Cînd ne-am întors în țară am văzut că omul nu aruncase vorbe în vînt. Plecase imediat în România şi chiar obținuse acordul de principiu al federației. Mai era nevoie doar de cel al clubului Rapid, ca şi confirmarea din partea federației române. Aproape şase luni de zile problema a rămas deschisă, adică mai exact nerezolvată ! Eram primul jucător român care urma să plece la un club profesionist după război ! Federația ar fi acceptat totuşi mai repede. Rapidul însă, nici vorbă. Nea Tinel [1] spunea că îi e frică să nu-l omoare suporterii. Otto Zaharia, preşedintele secției, la fel, nici nu voia să audă. Rapidul, deşi era campioană a țării, avea un an mult mai slab decît precedentul, terminînd dealtfel pe locul 9 în clasamentul final. În cele din urmă F.R.F.-ul i-a convins pe toți. Dar n-am avut toate dezlegările în mînă decît în ziua de 30 iulie. A doua zi, în 31, se încheia perioada de transferări în R.F. Germania. În aceeaşi seară l-am rugat pe Ilie Greavu să expedieze o telegramă la Aachen, cît se poate de scurtă „Ich bin Frei" ! [2]. A doua zi în zori m-a sunat un membru al conducerii clubului, spunîndu-mi că pleacă imediat la Frankfurt şi că seara sînt în Bucureşti. Era într-o sîmbătă. Seara am semnat contractul la Athénée Palace, iar preşedintele clubului, domnul Leo Führen, a oferit o sticlă de şampanie. A doua zi preşedintele mi-a spus : „Domnul Ionescu, pregăteşte-te, mîine plecăm la Aachen." Dar era duminică ! Nu-mi venea să cred că obişnuitele formalități se pot încheia atît de repede. Şi totuşi, a doua zi la ora 12 decolam de la Otopeni, cu destinația Frankfurt, Köln şi apoi Aachen. Ne-au întîmpinat o mulțime de ziarişti, membri în conducerea clubului, suporteri. S-a organizat imediat o conferință de presă la cel mai mare restaurant din Aachen şi am fost prezentat, fotografiat în toate pozițiile, am răspuns la zeci de întrebări, unele foarte serioase, altele de-a dreptul prosteşti, în fine am trecut, cred cu bine, primul test în fața fotbalului vest-german. M-am întors în țară, urmînd să mă prezint la echipă după circa două săptămîni. Rapidul se afla în timpul pregătirilor de vară, pentru noul campionat. Gestul clubului Giuleşti — acela de a organiza un meci de adio în cinstea mea — a fost deosebit de frumos. Emoționant pînă la lacrimi. Mai bine de 12 000 de oameni au venit la stadion pentru un simplu meci al Rapidului cu Metalul, sau poate pentru a-şi lua rămas bun de la mine. După 15 minute am schimbat tricoul cu Neagu, care fusese denumit succesorul meu în linia de atac, alături de Niki Dumitriu. Am primit o mulțime de flori, m-au sărutat colegii de echipă, toată lumea mi-a urat succes la noul club. Am avut impresia că urma să joc pentru toți, că eram pus în situația de reprezentant al fotbalului românesc şi al Rapidului în Bundesliga [3], că nu aveam voie să înşel aşteptările, că trebuia să joc mai bine ca oricînd în viața mea. Aachenul mă alesese pe mine. Dar Niki Dumitriu, sau Lupescu, sau Dan Coe, sau încă alții [4] n-ar fi putut să joace şi ei, la fel de bine, într-un campionat străin ? ! Dar eram eu cel care trebuia să plece — şi nu aveam voie să mă fac de rîs orice se întîmpla, fiindcă aş fi compromis toate speranțele cu care atunci, în ziua meciului jubiliar, mă simțeam investit de toți cei prezenți. Seara clubul a oferit o masă, mi-a făcut cadou un album şi întreaga festivitate s-a repetat. Era prima de acest gen în Giuleşti şi poate şi de aceea a fost extrem de emoționantă. Se împlineau 8 ani de la primul meci oficial sub culorile Rapidului, dar şi 20 de cînd păşisem pentru prima oară pe porțile stadionului din Grant, fiind trimis fără menajamente acasă, ca necorespunzător...

ram foarte slab, e adevărat, dar prea corpolent n-am fost eu niciodată. Am simțit că mă ia cu amețeală : cum adică să nu mai pot juca niciodată fotbal ? ! Aşa ceva nu poate fi cu putință, este nedrept şi totodată neadevărat. Pentru mine fotbalul a fost şi va rămîne viața mea, scopul şi principalul mijloc totodată. În iarnă făcusem, ca de fiecare dată înaintea începerii pregătirilor, un control medical, poate

[1] Valentin Stănescu — n.a.
[2] „Sînt liber" — n.a.
[3] Campionatul de fotbal al R.F. Germania.
[4] Dan Coe şi Lupescu aveau dealtfel să joace în Belgia şi respectiv Austria n.a.

prea sumar, mai mult un fel de formalitate, pentru a fi detectată vreo urmă de boală. S-ar putea să mă fi îmbolnăvit în turneul din Algeria din iarna anului 1969, la începutul anului Rapidul a jucat cîteva meciuri acolo — am cîștigat chiar un turneu, cu patru meciuri disputate în numai șapte zile. Îi luasem cu noi și pe foarte tinerii Neagu și Dumitru, care erau pentru prima oară în străinătate. Amîndoi se țineau toată ziua după mine și încercau să mă imite în tot ce făceam. Dacă intram într-un magazin și cumpăram ceva, imediat cumpărau și ei același lucru. Puiu Ionescu era în turneu în America de Sud cu echipa națională și împreună cu el încă vreo doi din echipă. Am jucat totuși foarte bine — e adevărat că și algerienii ne-au lăsat să ne facem jocul, ca adepți ai fotbalului deschis, ofensiv, cum ne convenea nouă — dar, oricum, cuvintele celebrului Ben Barek, care a jucat mulți ani în Franța, ne-au mers la inimă. „Parcă sînteți o echipă de profesioniști", ne-a spus el și nu cred că erau motive de a fi suspectat de necunoștință de cauză. Am jucat și la 38 de grade temperatură, iar după meci am făcut un duș cu apă rece, fiindcă altceva nu exista. S-ar putea ca atunci să mă fi îmbolnăvit, dar n-a știut nimeni și am jucat așa pînă în preajma noului campionat, în august 1968, cînd rezultatul radioscopiei pulmonare a ieșit pozitiv. Mai tîrziu cei de la club au dat vina pe masorul nostru, unul Oargă, cum că el ar fi fost de vină de boala mea. Lucrul nu-i adevărat, fiindcă eu n-am avut o formă infecțioasă, dar oamenii au căutat un țap ispășitor și l-au găsit în masor, pe care l-au și dat imediat afară. Aveam momente cînd mă simțeam slab pe picioare, dar am pus-o pe seama oboselii. Apoi am fost la vizita medicală, pentru a primi viza de joc în noul campionat. Prima etapă urma s-o jucăm împotriva Petrolului. Doctorii s-au încruntat și l-am văzut apoi șușotind ceva între ei. Au repetat radioscopia. Același rezultat — infiltrație pulmonară ! Poate e o greșeală mi-am zis, eu n-am avut niciodată nimic la plămîni ! N-a fost însă nici o greșeală. A continua să joc fotbal era o crimă, o sinucidere. Nea Tinel s-a luat cu mîinile de cap. Mama, cînd a auzit, a început să plîngă. Așa am ajuns la Spitalul Filaret, cu diagnosticul „infiltrat pulmonar stîng", pentru un tratament care avea să țină aproape trei luni. Iar cînd medicul curant mi-a spus că n-am să mai pot juca niciodată fotbal m-a apucat amețeala. M-am așezat pe un scaun, acolo, în cabinetul spitalului și-am crezut că nu aud bine. A existat însă și un om care mi-a dat mult curaj. Îl cheamă doctorul Bărbuneanu, e medic radiolog și lucrează, cred, și astăzi tot la Spitalul Filaret. Era mare amator de fotbal și a ținut cu tot dinadinsul să mă ajute să mă fac bine, deși, într-un fel, nu era treaba lui. Mi-a spus că dacă am să fiu cuminte și am să-l ascult întru totul mă voi face bine și voi putea juca și pînă la adînci bătrînețe ! Așa am început tratamentul. Timp de trei luni am făcut cred

O fotografie care nu lipsește din albumul nici unui microbist giuleștean : Rapidul, în componența în care a cîștigat unicul său titlu de campion al țării — anul 1967.

sute de injecţii. Rifadin, streptomicină, hidrazidă, vitamine şi aşa mai departe. Mama lui Gruia, handbalistul, lucra la bucătăria spitalului şi ea era aceea care îmi prepara în fiecare zi un muşchi la grătar. Primeam vizite în fiecare zi. Veneau prieteni, susţinători ai Rapidului, colegii de echipă, rudele. Portarii nu mai ştiau ce să facă. La început lucrul ăsta mi-a plăcut, dar mai tîrziu a început să mă obosească. Toţi încercau să-mi dea curaj, dar eu nu eram decît de unul singur în faţa bolii. Dupămasă ieşeam la aer într-o grădină din incinta spitalului. Era multă linişte şi soare acolo, mă întindeam într-un şezlong, închideam ochii şi rămîneam aşa ore întregi fără să-mi dau seama de scurgerea timpului, numai cu gîndurile şi amintirile mele, visînd la fotbal şi la revenirea pe gazonul stadioanelor.

-am antrenat încă vreo cîteva zile cu Rapidul, la Poiana Braşov. Apoi am revenit la Aachen. Am primit o locuinţă de trei camere gata mobilate, cu garaj, pe Adalbert Stein Weg, la numărul 99. Proprietarul casei făcuse îmi pare războiul în România, ca bucătar. Ştia vreo cîteva cuvinte româneşti. Restul celor de acolo m-au primit cu destulă răceală. Am simţit neîncredere şi un aer de superioritate — mi-am zis atunci, uite la ăştia, poate cred că nu ştiu nici să mănînc cu furculiţa ! Se uitau la mine, îndeosebi jucătorii, noii mei colegi de echipă, de parcă aş fi venit de pe Lună ! În vreo două săptămîni am început însă să-mi mişc niţel limba şi au văzut că n-am venit chiar cu pluta pînă la Aachen. După un timp au văzut că le sînt chiar superior în multe privinţe şi s-au comportat în consecinţă. Băieţii de acolo erau fotbalişti şi nimic mai mult, altceva nu prea aveau în cap. Cu toţii nu aveau decît 5—6 clase de şcoală. Singurul care îşi făcea atunci liceul era Cappelmann, vedeta de azi a lui Bayern München (el, între timp, a făcut şi o facultate). M-am adaptat destul de uşor la ritmul şi la modul de viaţă impus în fotbalul vest-german, care erau într-un fel destul de aproape de stilul meu de viaţă de pînă atunci. Oricum, am fost mult mai repede acceptat şi de public decît belgianul Roger Classen, transferat în acelaşi an la Alemannia. Classen fusese desemnat nu demult drept fotbalistul numărul unu al Belgiei şi era golgeterul campionatului belgian. A venit cu aere, cu pretenţii de mare vedetă, ceea ce nu s-a întîmplat deloc în cazul meu. Mai tîrziu aveam însă să devenim cei mai buni prieteni, fiindcă nu avea suflet rău. Cît timp am jucat împreună la Alemannia el a fost vîrful de atac principal, iar eu îl secondam, avînd în plus şi ceva sarcini constructive. Cînd am sosit noi, Alemannia se afla numai de un an de zile în prima divizie vest-germană. Terminase campionatul precedent pe locul 10, dar după destule emoţii în lupta pentru evitarea retrogradării. Antrenorul Michael Pfeiffer avea la dispoziţie o echipă omogenă, dar fără valori deosebite. Cappelmann abia se lansa. Pe extrema dreaptă juca Clostermann, un tînăr roşcovan cu o viteză deosebită, care ar fi putut face carieră dacă nu s-ar fi accidentat foarte grav. Aachenul este un oraş de vreo 200 000 de locuitori, aflat la 13 kilometri de graniţa cu Belgia şi la 6 de cea cu Olanda. Seamănă puţin, ca aşezare, cu Predealul nostru. Stadionul are 25.000 de locuri, majoritatea în picioare. Biletele pentru tribuna întîi costau 16 mărci, dar majoritatea se vindeau încă înainte de începerea campionatului, ca abonamente. Clubul nu era dintre cele mai mari, dar organizarea lui era de-a dreptul perfectă, pur nemţească. În fiecare luni toţi jucătorii primeau programul pentru săptămîna în curs, dactilografiat pe o hîrtiuţă. Erau înscrise acolo absolut toate amănuntele : locul şi ora antrenamentelor, ziua şi ora prezentării la teren pentru jocul oficial (sau pentru plecarea în deplasare), hotelul unde urma să fim cazaţi şi localul unde urma să mîncăm, camerele în care eram cazaţi, telefonul fiecărei camere, ora întoarcerii şi aşa mai departe. Nici un amănunt nu era neglijat, nimic nu rămînea la voia întîmplării. De asemenea, disciplina. Nimeni nu îndrăznea să calce regulamentul de ordine interioară, un regulament ferm şi precis, care prevedea sancţiuni şi pedepse aproape pentru orice fel de abatere. La antrenamente nu era permisă întîrzierea nici măcar cu un minut. Antrenorul venea, de exemplu, la ora trei şi jumătate fix şi fluiera începerea antrenamentului. Altceva nu-l interesa nimic. Jucătorul era obligat să aibă grijă să fie pus la punct pînă la acea oră — echipament, ghete etc. Nu s-a întîmplat o singură dată în cei doi ani cît am stat acolo să văd vreun jucător că a întîrziat, sau să se plîngă cineva că nu poate face antrenament fiindcă n-are cutare sau cutare lucru ! Antrenorul nu avea cu jucătorii decît relaţii extrem de reci, aş zice de serviciu, legate de pregătirea şi jocul propriu-zis. Antrenamentele erau zilnice, iar de două ori pe săptămînă se făceau două într-o zi. Meciurile se disputau sîmbătă după-amiază sau seara în nocturnă. După meci, jucătorul de fotbal putea face orice îi trecea prin cap pînă a doua zi, la 5 dimineaţa. Duminica avea liber, dar luni trebuia să se prezinte la antrenament în cea mai bună dispoziţie. În celelalte zile, nimeni nu avea voie să întîrzie peste ora 24 în oraş. În cazul în care un jucător se abătea de la una dintre prevederile regulamentului se întrunea comisia de disciplină a clubului, singura în măsură să aplice sancţiunea. Referatul îl întocmea de obicei antrenorul, dar el nu participa niciodată la şedinţa comisiei de disciplină. Din co-

misie făceau parte un jurist de profesie, administratorul financiar, căpitanul echipei și un membru din conducerea clubului. Jucătorul primea acasă o înștiințare, trimisă prin poștă, în care afla de convocare: vă veți prezenta în ziua de..., ora cutare... etc. Am fost și eu convocat o dată, atunci cînd conducerea clubului a considerat ca nemotivată absența mea de la jocul echipei naționale a României, la Lausanne[5]. Pentru Alemannia ar fi fost o cinste, mi s-a spus, să aibă un jucător selecționat în echipa reprezentativă. Am intrat în fața comisiei și am arătat că o accidentare mai veche m-a împiedicat să fiu prezent alături de Lucescu, Răducanu și ceilalți la victoria care avea să aducă naționala noastră la turneul final din Mexic. Am ieșit apoi, și comisia a deliberat. Am fost penalizat cu o amendă de 1 500 de mărci! În caz de nemulțumire, jucătorii puteau face apel la comisia de bătrîni, formată numai din oameni „grei", foști președinți de club și așa mai departe, o comisie care era ca un fel de instanță de recurs. Roger Classen a fost amendat o dată cu 3 000 de mărci, pentru că a lipsit o săptămînă întreagă de la antrenamente. Se îndrăgostise de o fată, pe nume Marlise. Clubul a aflat din ziare vestea, și cum s-a întors i-a și tras amenda. Într-o zi, tot așa, îl văd pe Roger supărat foarte tare, negru de supărare cum se spune la noi. Se certase cu Marlise și, la mînie, îi trăsese și o palmă. Fata s-a supărat și a dispărut cu altul, plecînd tocmai în Canare. A așteptat-o însă la aeroport, la întoarcere, și a luat-o de nevastă. Acum au doi copii! Dar nu era nici un fel de constringere în privința regulamentului. Dacă îl respectai, toate bune; dacă nu, pac amenda! De cele mai multe ori nu era însă nevoie de asta. Aveam pe unul Pavelek, un vlăjgan blond, care se îmbăta întotdeauna la masa comună de după meci (care se organiza cu o regularitate matematică după fiecare partidă disputată acasă, indiferent de scorul meciului), dar se îmbăta în așa hal de nu-și mai cunoștea nici nevasta. În timpul săptămînii însă nu l-am văzut niciodată nici măcar amețit. Ca să nu mai vorbesc de antrenamente — n-a lipsit niciodată și nu s-a plîns o dată că se simte obosit. Iar antrenamentele nemților nu erau deloc floare la ureche! Erau jocuri cu scîntei, sigur, nu cu intrări violente, dar cît se poate de bărbătești. Eu ziceam la început să-mi menajez coechipierii, nu cumva să se accidenteze vreunul, dar am văzut destul de repede că antrenamentul nu era ca la noi. Jucau toți cît puteau de aprins, fiecare își făcea antrenamentul extrem de serios, după toate cerințele unui joc oficial. Se intra tare, dar nimeni nu lovea intenționat. Dacă s-a întîmplat să-l lovesc și eu pe unul, din greșeală desigur, și apoi să-mi cer scuze, ridicîndu-l de la pămînt, imediat mi s-a replicat, aproape cu vanitate — „nu-i nimic, se întîmplă!" Scutirile de antrenament sau de joc numai doctorul le dădea, dar nu exista un doctor al echipei angajat la club, cum se obișnuiește la noi, ci era un doctor care ne aștepta la spital, el nu venea decît rar la teren, și nici nu se prea omora cu scutirile. Eram, începusem s-o aflu, într-o echipă cu adevărat profesionistă!

Ziua mea de naștere, 5 noiembrie, m-a prins tot în spital. Cred că m-au vizitat peste 70 de persoane. A fost de-a dreptul sufocant, credeam că nu se mai termină. Am impresia că a mîncat tot spitalul din bomboanele și ciocolata adusă mie! În aceeași cameră cu mine stăteau un inginer și un doctor, Tabacu pe nume, acesta bolnav de pleurezie și rapidist pînă-n oase. Îmi erau la acea vreme prietenii cei mai apropiați. Aveam un televizor în cameră, adus de acasă. Dormeam mult, citeam enorm — cărți, ziare, reviste, aproape tot ce-mi cădea în mînă. Începusem să fac plimbări mai lungi — acum mi se dădea voie; auzi, plimbări, eu care aș fi vrut să alerg, să mă bat pentru o minge pînă la epuizare. În timpul bolii m-am îngrășat enorm, aproape că nu mă mai cunoșteau prietenii cînd am ieșit din spital. Mai ales la față mă rotunjisem și-mi lăsasem și perciuni foarte lungi, din simpatie pentru Best. Băieții de la Rapid veneau aproape în fiecare luni, după meci, pe la mine. Antrenorii la fel, Valentin Stănescu și Victor Stănculescu. Mai ales nea Tinel, care m-a iubit întotdeauna ca pe copilul lui. Niciodată însă nu mi-a spus-o. A preferat să tacă, lăsîndu-mă mai mult să ghicesc. Dar nici nu m-a certat vreodată — în vreme ce pe ceilalți îi muștruluia numărul unu cu orice ocazie. Mare om — nea Tinel! Cînd am ieșit din spital, se știe, tot la o echipă antrenată de el m-am dus, la Brașov, dar asta e altă poveste. Suferearn din spital pentru echipă. Rapidul nu mai mergea ca înainte, mai mult se chinuia — deși Dumitru devenise un „nume", Angelescu și Marian Popescu dovedeau mult talent, iar Neagu bătea la porțile echipei naționale. Campionatul a început extrem de prost pentru echipa mea: 0—0 cu Petrolul și 1—1 cu A.S.A., ambele pe terenul nostru, 0—2 la Cluj, cu Universitatea, 0—1 cu Progresul, 0—1 cu U.T.A.! Rapidul ajunsese la un moment dat pe locul 15, adică penultimul, cu numai două puncte din cinci meciuri! Mă chinuia gîndul că, totuși, în pregătiri echipa jucase destul de bine și că poate ar fi fost mai bine s-o mai amîn cu internarea în spital. Doctorii nici nu ar fi vrut să audă însă. Apoi a venit meciul cu O.F.K. Beograd, în Cupa orașelor tîr-

[5] Este vorba de meciul Elveția—România (0—1), în preliminariile C.M. — n.a.

guri, sau Cupa U.E.F.A., cum îi spune azi. La Bucureşti ai noştri cîştigaseră cu 3—1 şi nici la Belgrad n-au jucat rău. Am văzut meciul la televizor şi aş fi dat cinci ani din viaţă să fi fost şi eu pe teren! O.F.K. a condus cu 3—0, apoi noi am redus scorul. Meciul s-a terminat tot cu scorul de 3—1, şi au urmat prelungirile. Imediat după reluarea jocului, Neagu a ratat incredibil, de la numai vreo 8 metri, singur cu portarul. A tras cît a putut, dar în bară! Şi dacă aţi sti cît am crezut eu în băiatul ăsta... Iar el, iată, în nici jumătate de an a pierdut finala Cupei şi calificarea la Belgrad! Sîrbii au venit apoi peste noi, cu mai multă prospeţime, şi au cîştigat pînă la urmă cu 6—1. Îmi venea să plîng de ciudă. Dar nici Steaua sau Dinamo n-au făcut mai mult în anul acela, fiindcă s-au întîlnit cu Spartak Trnava şi Real Madrid. Pe Di Stefano tot la televizor l-am văzut. Ce jucător, parcă avea patru plămîni în el! În octombrie, Rapidul a jucat la Aachen, la invitaţia clubului lui Puiu, Alemannia. Cît de mult aş fi dorit să fiu şi eu acolo! Nu mi-a rămas altceva decît să rămîn la televizor, privind pînă noaptea tîrziu transmisiile de la Jocurile Olimpice de la Mexico. M-am bucurat ca un copil atunci cînd Viorica Viscopoleanu, Lia Manoliu, Marcel Roşca sau Ivan Patzaichin au cîştigat medalii dintre cele mai preţioase pentru culorile ţării. Mi-am adus aminte însă şi de Olimpiada de la Tokio, din 1964, cînd am făcut deplasarea împreună cu echipa olimpică a ţării. De jucat n-am jucat pînă la urmă nici acolo, dar şi asta e altă poveste. Rapidul şi-a mai revenit încet, încet pînă la sfîrşitul turului de campionat. A bătut chiar în meciurile cele mai importante pentru mîndria rapidiştilor: 3—2 cu Dinamo şi 2—1 cu Steaua. Într-o zi am aflat că a murit Petschovschi! N-aş fi putut spune că a fost idolul meu, pentru că n-am apucat să-l văd decît prea puţin jucînd. Dar a fost cel mai mare fotbalist al nostru din cîţi au existat pînă acum! Apoi a mai murit un fotbalist, şi încă în activitate, unul Stătescu, de la Galaţi. Avusese infarct, dar lucrul ăsta m-a pus şi pe mine mult pe gînduri, aşa bolnav cum zăceam, în spital. Echipa naţională, pe care o părăsisem în primăvara anului 1968, după un meci cu Olanda [6], a început foarte slab preliminariile pentru următorul campionat mondial, pierzînd cu 3—0 la Lisabona. A fost mare tărăboi. Presa a cerut nume noi, fotbalişti tineri. Mă gîndeam că am mai pierdut un tren în cariera mea de fotbalist, fiindcă de prea mult noroc nu m-am putut niciodată plînge! Nea Angelo a făcut o nouă echipă, cu multe nume de jucători tineri, între care Gornea, Nunweiller VI, Dobrin, Domide, Dumitrache, Dinu şi Lucescu. Băieţii au jucat foarte curajos de la început şi au reuşit cîteva rezultate de prestigiu: 0—0 cu Anglia, campioană mondială pe atunci, la Bucureşti şi 2—0 cu Elveţia, tot pe „23 August", în preliminarii. În ianuarie, anul următor, una dintre cele mai tinere echipe naţionale pe care am avut-o vreodată a reuşit 1—1 cu Anglia, chiar pe Wembley. Atunci am înţeles că nu voi mai putea prinde, probabil, niciodată echipa naţională — sau că, în orice caz, lucrul acesta va fi extrem de greu. Pînă la urmă, din păcate, am avut dreptate cu prima alternativă: ultimul meu meci în echipa reprezentativă a fost cel cu Olanda, de pe stadionul Republicii. Şi nu aveam, totuşi, decît 26 de ani...

Înainte de campionat am făcut zece zile antrenamente pentru rezistenţă fizică şi forţă, mai ales pentru forţă. Apoi am intrat în perioada meciurilor amicale, de pregătire propriu-zisă. În R.F.G. accentul se pune pe joc în fiecare antrenament; majoritatea exerciţiilor sînt astfel concepute încît să reflecte jocul, să se apropie cît mai mult de condiţiile specifice. Primul meci la Alemannia l-am jucat împotriva echipei engleze Arsenal Londra. Stadionul din Aachen a fost mai plin ca niciodată — cam cu 10 000 de spectatori peste capacitatea obişnuită. În ziare, titlurile anunţau cu litere de-o şchioapă: „Azi, BOB contra ION", adică Bob McNab, fundaşul central al londonezilor şi al echipei naţionale engleze pe atunci, contra Ion Ionescu. Meciul s-a jucat în nocturnă, începînd cu ora 20. Înainte de joc funcţionarii de la Ambasada română, cu sediul la Köln, mi-au adus un minunat buchet de flori, pe care eu, după schimbul de fanioane, le-am oferit tuturor celorlalţi jucători. A fost un gest simplu, românesc aş putea spune, dar el a făcut foarte multă impresie, după cum aveam să-mi dau seama mai tîrziu. După ce meciul a început, englezii au înscris aproape imediat: 0—1. Jocul era bărbătesc, de mare angajament fizic. Eu mă simţeam însă într-o formă deosebită şi cu o poftă de joc nebună. După un sfert de oră am intrat în dribling în careul Arsenalului şi am fost faultat în clipa cînd mă pregăteam să şutez: penalty. Poate ar fi trebuit atunci să stau de-o parte, să nu mă bag chiar de la început la 11 metri, fiind nou venit în echipă. Vă închipuiţi ce impresie proastă aş fi făcut dacă ratam! Dar toate acestea nu mi-au venit în cap decît mai tîrziu, după meci. Pe scurt, am executat tot eu şi am egalat: 1—1. Spre sfîrşitul reprizei a înscris extrema noastră stîngă, la o pasă în adîncime trimisă de mine. În a doua repriză, englezii au egalat la rîndul lor: 2—2. Apoi, cam prin minutele 75—80, am luat o minge de la centru, am driblat trei adversari şi am continuat cursa spre poartă,

[6] Rezultatul 0—0, la Bucureşti — n.a.

cot la cot cu McNab. Am intrat amîndoi în careu, aproape perpendicular pe stîlpul din stînga al porții, am simțit instinctiv că portarul îmi iese în întîmpinare și am tras fulgerător, fără să mă uit deloc la poartă. Mingea s-a dus cuminte spre colțul lung, pe direcția opusă, s-a lovit ușor de bară și a intrat în plasă. Gol: 3—2! Explozia stadionului a fost uriașă. La sfîrșit m-au luat în brațe, m-au aclamat, victoria am sărbătorit-o seara la un restaurant. Eram de-acum acceptat la Alemannia! Cîștigasem prima manșă a întîlnirii cu publicul, ceea ce desigur nu era puțin lucru. După numai o zi însă, din nou meci de pregătire! Am jucat în Olanda, cu echipa P.S.V. din Einhoven, pe care am învins-o cu 5—4. Eu am marcat două goluri. Ziarele vest-germane începuseră să scrie în felul următor: „Ionescu ne-a fermecat. Românul este un excelent tehnician și poate fi considerat prin debutul său strălucit dirijorul atacului alemann" (Westdeutschlands Grosse Sportzeitung), „Ionescu nu știe numai să înscrie goluri, dar este și ca om cu adevărat fermecător" (Bild Zeitung, Köln), „Încă de la început, prin gestul său colegial, demonstrat prin împărțirea florilor, Ionescu și-a cîștigat simpatia publicului. Dar apoi, prin felul în care a manevrat balonul, prin plasamentul său inteligent și prin întreaga sa ținută, ca să nu mai vorbim de golurile sale, Ionescu a dovedit că este un jucător de clasă deosebită" (Aachener Zeitung). Tot în pregătiri, pentru că am jucat cam un meci la două zile, am întîlnit și pe Ajax Amsterdam, pe care am învins-o cu 2—1. Era acolo pe atunci un tînăr care abia se lansa, dar arăta clasă. Îl chema Cruyff... Primul meci de campionat l-am jucat într-o sîmbătă, în ziua de 25 august, în deplasare, împotriva echipei F. C. Nürnberg, pe atunci campioana țării. Jucau acolo vreo șase internaționali vest-germani. Toată lumea își punea o singură întrebare: la ce scor o să pierdem?! A doua zi nu a existat nici un singur rezultat exact la Toto-Sport în toată Republica federală. Alemannia a cîștigat cu 4—1, uimind întreg fotbalul vest-german! În a doua etapă am întîlnit pe Eintracht Frankfurt, cu Tilkowski în poartă. Au fost 28 000 de spectatori pe stadionul din Aachen. Am cîștigat cu 4—2, iar eu am înscris două goluri. În continuare echipa mea a reușit o serie de cinci jocuri fără înfrîngere, ajungînd la un moment dat pe primul loc în clasament. Al cincilea meci l-am jucat la Mönchengladbach, împotriva Borussiei, care-i avea pe Netzer și Vogtz în formație. Am condus cu 2—1 pînă în minutul 90, cînd gazdele ne-au egalat la o învălmășeală. Eu am marcat unul din goluri, dar tot atunci m-am și accidentat la un genunchi, un accident care avea să se dovedească mult mai serios decît am crezut la început. Mai făcusem și o întindere în prima repriză, așa că am terminat meciul cu injecții cu novocaină la ambele picioare. Asta e fotbalul profesionist — nimeni nu te crede și nimeni nu te iartă! A trebuit să fac antrenamente și să joc mai departe, iar accidentul s-a agravat. Medicul care ne vedea pe noi a declarat la încheierea tratamentului cu fortifiante că sînt perfect sănătos și că pot juca în continuare. Pe baza acestei declarații s-a ajuns la concluzia că nu alerg suficient, neavînd pregătirea fizică necesară. Drept urmare, timp de o lună de zile am fost pus să fac cîte două antrenamente pe zi, însumînd 4 ore zilnic și multe ture de stadion parcurse în alergare, la sfîrșitul antrenamentului. Ajunsesem însă într-o cumplită stare de oboseală și-mi ieșisem aproape complet din formă. În plus, piciorul mă durea din ce în ce mai tare. La 7 octombrie am jucat meciul amical cu Rapidul, venit în vizită la Aachen. N-am putut rămîne însă mai mult de 20 de minute pe teren din cauza durerilor. Medicul mi-a prescris alte injecții, raze ultrascurte și niște unsori celebre. Am refuzat însă să mai joc, iar un alt consult a stabilit că aveam o in-

Momentul despărțirii: Puiu pleacă în R.F.G., Niki se pregătește să intre în spital...

fecție la genunchi. Mi s-au făcut atunci injecții cu antibiotice. Mi-au mai trecut durerile și iar am intensificat antrenamentele, dar după 15—20 de minute alergam șchiopătînd. În cele din urmă a trebuit să fiu internat în spital pentru două săptămîni. M-a tratat unul dintre cei mai cunoscuți specialiști în materie, profesorul Hopf, care mi-a și extras puroi din zona leziunii. Am făcut peste 35 de injecții în piciorul stîng. La spital m-a vizitat și antrenorul Pfeiffer, care și-a recunoscut greșeala și mi-a spus că și-a dat seama care era motivul formei mele slabe din ultimul timp. La sfîrșitul anului eram din nou pe picioare, dar accidentul de la genunchi avea să-mi mai pricinuiască destule necazuri, el fiind dealtfel și cauza renunțării mele la fotbal, cîțiva ani mai tîrziu. Oricum, în retur am jucat aproape toate meciurile. Înainte de jocul cu F.C. Köln, care se afla într-o situație foarte grea, la mine au venit celebrii Overath și Weber, să mă roage să-i ajut, să nu marc nici un gol în ziua aceea. Ar fi fost dispuși să-mi dea și niște bani, dar i-am refuzat. Am cîștigat cu 2—1, iar eu am înscris un gol superb, vă rog să mă credeți. O clipă nimeni de pe stadion nu a știut unde se află mingea! Alemannia a devenit în campionatul respectiv vice-campioană, un titlu extrem de onorant pentru orașul Aachen. Campioană a fost Bayern, dar noi am reușit 1—1 la München, atunci cînd am fost marcat de Beckenbauer. Ultimul meci l-am jucat în Berlinul occidental, cu Hertha. Am cîștigat cu 1—0, printr-un gol marcat de Classen, care a jucat atunci magistral. Borussia Mönchengladbach, contracandidata la locul secund, juca la Bremen, împotriva lui Werder. În minutul 80 scorul era de 5—3 pentru Borussia, dar zece minute mai tîrziu meciul s-a încheiat cu 6—5 pentru Werder! A doua zi, cînd am sosit în Piața Primăriei din Aachen, peste zece mii de oameni ne așteptau acolo pentru a ne aclama, în frunte cu primarul orașului și alte somități. Fiecare jucător a rostit cîte două, trei cuvinte la un microfon, s-au împărțit flori, s-a băut șampanie, s-a organizat un banchet uriaș. Totul a fost magnific. Uitasem de toate, de accidentele mele, mă simțeam cu adevărat fericit. Mă simțeam în primul rînd împlinit total ca jucător de fotbal!

Cam după un an de zile, în vara anului 1969, am reînceput antrenamentele. M-am întors tot în Giulești, dar ceilalți jucători erau încă în vacanță. Tot în concediu se aflau Pulu Ionescu și Dan Coe, care jucau în acea vreme la cluburi din R.F.G. și Belgia. Mă simțeam destul de bine — iar Dan, țin minte, mă flata tot timpul, ba că n-am pierdut nimic din formă, ba că mă ascultă mingea mai bine ca înaintea bolii, că nu se cunoaște de fel întreruperea, și alte de-astea. N-a trecut însă prea mult și, spre stupoarea mea, antrenorul Marin Bărbulescu, cel care s-a aflat nu demult, din nou, la cîrma Rapidului, mi-a spus că mă va trece la echipa de tineret, pînă mă mai pun pe picioare. I-am răspuns că eu sînt de atîția ani la Rapid, iar el abia dacă venise de un an, schimbîndu-l pe nea Tinel împotriva voinței suporterilor și chiar a jucătorilor. Ar fi trebuit să știe ceva, tovarășul Bărbulescu: Niki Dumitriu n-a fost niciodată rezervă la Rapid. Nici măcar la un singur meci! Și așa m-am despărțit atunci de echipa din Giulești, după șase ani de zile... Cum era încă vară, m-am întîlnit la un meci pe C.A.M. cu nea Tinel, atunci antrenor la Brașov. Ce mai faci, Niki?, m-a întrebat. Bine, i-am răspuns, n-am echipă! Hai la mine, la Brașov — și m-am dus imediat. Cît am jucat la Steagul roșu, mai mult în Poiană am stat, ceea ce nu mi-a prins desigur deloc rău pentru plămînii mei. A fost fără îndoială cel mai bun regim posibil pentru refacere. Îl cunoșteam pe nea Tinel și el mă cunoștea perfect, aerul era foarte bun, echipa formată din băieți tare agreabili, cu care m-am înțeles excelent. Treptat, treptat am început antrenamentele și meciurile amicale. Spre uriașa mea bucurie, nu uitasem nimic din ceea ce știusem înainte de boală. Mă necăjeau însă imens cele zece kilograme în plus pe care le căpătasem la spital. În cele din urmă, de la 75 am reușit să ajung la 71. Steagul roșu abia intrase în anul acela în divizia A. Spectatorii începuseră să vină în număr tot mai mare și la antrenamente, iar eu, după cîteva meciuri cîștigate în picioare, mă simțeam din nou eu în persoană. Nu-i vorbă, în colectiv am fost primit excelent, încă de la început. Echipa era formată din jucători destul de tehnici, din „mingicari" cum se spune, dar și băieți buni. În oraș se spunea, pe bună dreptate dealtfel, că „Steagul" avea la ora aceea cea mai bună echipă de cînd exista clubul, după cea cu Fusulan, Seredai și ceilalți, marea echipă brașoveană. M-am împrietenit imediat cu Pescaru, Györffi, Balint, cu Adamache, pe care-l cunoșteam dealtfel de la lotul de juniori UEFA, din 1962, și mai cu seamă cu Dorin Necula, care a devenit cu timpul al doilea meu „frate", după Pulu Ionescu. Ne întîlnisem dealtfel de mai multe ori pînă în anul acela. O dată, la un meci pe „23 August" cu Steagul roșu, lui Necula antrenorii i-au dat sarcina să mă marcheze strict pe mine. Dar mă sicîia prea tare. Așa că am început și eu să-i iau peste picior, l-am driblat de vreo două ori, și la urmă l-am întrebat, într-un moment de respiro: „Auzi, ție îți face la club echipament de comandă?!" Necula n-are decît 1,66 m înălțime, dar e tare inimos. Am văzut atunci că pur și simplu i-au dat lacrimile de necaz, și și-a cerut schimbarea. După aia, la memorabilul meci pe care Ra-

Răducanu, Codreanu, Niki Dumitriu și Kraus pe cînd își efectuau stagiul militar, fotografiați chiar în incinta stadionului Giulești

pidul l-a pierdut cu 4—1 la Brașov [7], mă trezesc că la o minge cît se poate de banală acest Necula mi-o strecoară printre picioare, după care îmi strigă : „Ascultă amice, cînd mai vii pe la Brașov, să-ți iei și-un șorț cu tine !" Atunci mi-a venit mie să mor de necaz, mai cu seamă că pierdusem și meciul ca niște fraieri. În fine, toate aceste precedente existînd, ne-am împrietenit repede. Practic, eu locuind la el acasă, am devenit al doilea „copil" al familiei Necula. Și acum, de regulă, sărbătorile de iarnă le petrec tot la Brașov, împreună cu părinții lui Dorin și cu familia lui. Așa s-a făcut că la Steagul roșu începusem să mă simt ca la Rapidul de pe vremuri, în acea echipă de suflet în care erau Pulu, și Dan, și Ricu, și toți ceilalți... La primul meci de campionat disputat cu Steagul roșu, mi-au dat lacrimile de emoție și de bucurie, ca la 19 ani, atunci cînd debutam în divizia A. De fapt, era un nou debut, după o absență de un an și jumătate ! Puțin mai tîrziu, se întîmpla de fapt în returul campionatului, am jucat cu Rapidul chiar la București, pe stadionul Republicii. Eu am marcat primul gol în minutul 8, apoi Györffi a mai înscris două și am cîștigat cu 3—1 în fața echipei lui Marin Bărbulescu ! Eu, spuneau ziarele, am jucat excepțional. De fapt, mi-am dorit cu tot dinadinsul să joc foarte bine în partida aceea. Pentru amorul meu propriu, desigur, dar și pentru a-mi dovedi mie că sînt același jucător de valoare, și că nu mi-e frică de nici un adversar. Și am jucat aproape tot meciul, țin minte, cu dinții strînși ! Pentru Rapid a fost o catastrofă : practic, atunci a pierdut încă un campionat, după care alergase atîta vreme. A mai fost și ultimul meci al carierei lui Iliuță Greavu, unul din cei mai buni foști prieteni ai mei, care s-a cam făcut de rîs atunci. Galeria Rapidului m-a fluierat cît a ținut-o plămînii, ca pe un trădător care își învinge propria echipă — dar nimeni, desigur, n-a știut atunci ce era în sufletul meu. Dealtfel, pe terenul de joc eu n-am făcut niciodată concesii, indiferent de adversar... Am primit și fluierăturile acelea cu capul sus fiindcă, de fapt, în sinea mea le simțeam îndreptate mai ales spre antrenorul Rapidului, Bărbulescu. Cînd mai erau vreo 20 de minute de joc, nea Tinel m-a scos totuși din teren, iar eu m-am rugat de el să mă mai lase, să-l batem cum se cuvine, adică cît mai rău, pe Rapidul „nostru", fiindcă merita ! În seara aceea, după ce am făcut duș și m-am îmbrăcat, am plecat liniștit spre casă. Mă simțeam din nou puternic. Puteam juca cu adevărat bine atunci cînd o doream cu orice preț. Puteam bate pînă și Rapidul pe propriul lui teren. Eram încă mai bun decît majoritatea jucătorilor de la echipa în care fusesem refuzat ! Asta mă făcea să mă simt foarte puternic, stăpîn pe mine, pe puterile mele. Boala rămăsese undeva în urmă, uitată de tot aproape. Parcă aș fi avut toată tinerețea și întreaga carieră de fotbalist înainte...

DUMITRU GRAUR

[7] Anul 1966, returul campionatului, partidă în care s-a jucat soarta titlului în ediția respectivă — n.a.

CITIUS, ALTIUS, FORTIUS... SUB SEMNUL „DACIADEI"!

„În concepția noastră de formare a omului nou punem accentul pe muncă, ca factor determinant al întregii activități sociale. Iată de ce preocupîndu-ne de dezvoltarea sportului, de activitatea culturală, educativă, va trebui să pornim de la participarea activă la munca productivă a fiecăruia în domeniul său de activitate, de la îmbinarea muncii cu sportul, cu educația, astfel ca fiecare să fie participant activ la făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, la ridicarea bunăstării și fericirii întregii noastre națiuni socialiste."

NICOLAE CEAUȘESCU

Cea mai amplă manifestare sportivă din istoria sportului românesc, **„DACIADA"**, organizată din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe baza Programului privind dezvoltarea activității de educație fizică și sport pe perioada 1976—1980 și cu confirmarea deplină a rolului său, în urma aprobării **Regulamentului de desfășurare** în Ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din 8 august 1977, a prins viață pe sute și mii de baze sportive, terenuri și săli de pe întreg cuprinsul țării. Contribuind la dezvoltarea calităților fizice, morale și volitive ale tineretului, „Daciada" își aduce, totodată, contribuția la sporirea aportului social al educației fizice și sportului, la dezvoltarea multilaterală a personalității umane, la formarea unui tineret sănătos, bine dezvoltat fizic și intelectual, capabil să se integreze cu toată ființa sa cerințelor și exigențelor societății noastre.

Competiție cu caracter național, „Daciada" a fost concepută în așa fel încît să mobilizeze la mișcare fizică, la sport întregul tineret din școli, facultăți, din întreprinderi și instituții, de la orașe și sate, militari. Prin antrenarea amplă a oamenilor muncii de vîrste și profesii diverse în întrecerile sportive, se urmărește întărirea continuă a sănătății tineretului, creșterea vigurozității sale, pregătirea sa, așadar, pentru o activitate cît mai rodnică în muncă. Totodată, prin lărgirea bazei de masă a sportului din țara noastră, se pun în evidență noi talente sportive, cu aptitudini și posibilități de urcare pe podiumul unor competiții și concursuri internaționale. Regulamentul în sine, așa cum a fost el conceput și aprobat, prin stabilirea categoriilor de competiții, constituie un cadru al activității sportive de masă și de performanță, avînd — cu toată diversitatea întrecerilor prevăzute — un caracter unitar, organizarea și desfășurarea „Daciadei" revenind Consiliului național pentru educație fizică și sport, împreună cu toate organele și organizațiile obștești și de stat cu atribuții în mișcarea sportivă.

Dacă în anul 1977 s-au desfășurat circa 40 de competiții de masă — fără finale pe țară — la diferite ramuri sportive, Regulamentul aprobat de conducerea partidului stabilește că „Daciada" își va desfășura finalele pe țară în două ediții — de vară, în perioada martie-octombrie, și de iarnă, în perioada noiembrie-februarie —

începînd chiar cu anul 1978. Manifestările sportive cum ar fi complexul sportiv „Sport și sănătate", gimnastica zilnică, „Înotul pentru toți", complexul „Pionierul sportiv", cupele pe ramuri de producție, campionatele asociațiilor, campionatele locale, concursurile tehnico-aplicative, cupele și festivalurile județene, ca și multe altele de același gen poartă însemnul „Daciadei", ca majoră competiție națională.

De un real interes și o largă participare s-au bucurat în anul 1977 „Crosul tineretului" (peste 2,5 milioane de participanți), „Cupa Scînteii tineretului" la tenis de cîmp, ale căror finale, desfășurate la începutul lunii septembrie la Costinești, au prilejuit spectaculoase întreceri, Campionatul național sătesc de lupte greco-romane, care a antrenat în faza de masă peste 1 500 de tineri și ale căror finale, desfășurate în comuna Pechea, au reunit circa 100 de concurenți, „Cupa Independenței", pe diferite ramuri de sport și altele. Am amintit doar cîteva acțiuni de mare amploare, dar trebuie arătat că în anul 1977, în toate județele țării, au fost organizate o serie de competiții cu caracter de masă pe diferite ramuri sportive, demonstrații, festivaluri ale sporturilor și tradițiilor locale, în rîndul cărora s-au remarcat Festivalul sportului sătesc teleormănean, Festivalul sportiv de la Slănic Moldova, Festivalul fetelor gorjene, Festivalul fetelor de pe Tîrnave și altele.

Celor mai mici dintre sportivii în devenire — pionierilor — le-au fost prilejuite frumoase întreceri în cadrul Cupelor speranțelor și Cupei cutezătorilor, la minifotbal, atletism, șah, închiderea anului școlar 1976—1977 fiind marcată, de asemenea, prin ample și atractive competiții și concursuri sportive. Dinamoviadele și spartachiadele militare au oferit minunate prilejuri ostașilor țării de a-și etala măiestria și aptitudinile sportive, întrecerile lor oferind adevărate spectacole.

Este necesar ca ampla acțiune cu caracter național „Daciada" să capete și în continuare importanța cuvenită din partea tuturor factorilor de răspundere politici, sociali și sportivi din fiecare localitate, să i se confere un caracter de continuitate, prin organizarea manifestărilor sportive și în orele libere din cursul săptămînii, să i se asigure, totodată, un exemplar cadru material, pentru o reușită deplină. Dealtfel, de reușita competițiilor în etapele de masă va depinde, în cea mai mare măsură, reușita finalelor, care se preconizează a fi adevărate spectacole sportive, desfășurate într-un cadru sărbătoresc. Clasamentele întocmite cu aceste prilejuri vor evidenția atît județele cu cele mai frumoase rezultate, cît și pe cei mai buni sportivi, atît pentru sportul de masă, cît și pentru cel de performanță.

Este de înțeles deci că „Daciada", prin Regulamentul său, trebuie să constituie un cadru propice al dezvoltării activității sportive de masă, prin continuitatea sa existînd certitudinea participării unui număr cît mai mare de tineri și alți oameni ai muncii la competițiile și concursurile sportive, și care, sîntem siguri, vor deveni adepți convinși, participanți pasionați ai exercițiilor fizice, ai drumeției, ai sportului.

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

Favoriţii împărătesei apelor

În familia sportului românesc, puţine discipline împărtăşesc soarta caiacului şi canoei. În ciuda unui blazon fără corespondenţă în sportul nostru — locul întîi în palmaresul olimpic, cu 6 medalii de aur, zeci de titluri la campionatele mondiale etc. — caiaciştii şi canoiştii trăiesc o viaţă retrasă, aproape uitaţi, departe de zarva cu care sînt înconjuraţi zi de zi vedetele gazonului, ale ringului sau pistei de atletism. Abia la patru ani odată, cînd soseşte vremea numărătului medaliilor olimpice, ne place să vorbim despre caiac-canoe, ca una din disciplinele cu pondere olimpică. În rest, doar 3—4 zile pe an, la sfîrşitul obişnuitului campionat mondial, ne dăm seama că Vasile Dîba sau Ivan Patzaichin sînt, de fapt, mari vedete ale sportului mondial.

Caiaciştii şi canoiştii s-au obişnuit însă cu condiţia — nedreaptă — a sportului lor şi, după puţinele zile de glorie, se întorc la fel de discret în oaza lor de la Snagov, acolo unde sălăşluieşte, probabil, împărăteasa apelor, atît de darnică în aur, argint şi bronz. Se întorc la fel de cuminţi, harnici şi modeşti, aşa cum au venit la Snagov prima oară, gata să ia totul de la început, uitînd parcă medaliile cîştigate, cu gîndul mereu la cele viitoare. Ei nu se supără nici cînd cineva, dorind să fie binevoitor, le spune: „Bravo, băieţi, sportul vostru, **canotajul**, e foarte greu". Zîmbesc condescendent şi nu încearcă să explice că sportul lor, într-adevăr foarte greu, se numeşte de fapt **caiac-canoe** şi se înrudeşte nu atît cu academicul canotaj, plimbarea ritmată pe Tamisa a studenţilor de la Oxford şi Cambridge, ci, mai degrabă, cu truda de zi cu zi a pescarilor din deltă în lotcile lor mari şi grele. Desigur, chiar din deltă vin marea lor majoritate, de la Jurilovca sau Crişan, de la Mila 23 sau Maliuc...

VASILE DÎBA

Din deltă a venit acum vreo 10 ani Ivan Patzaichin, considerat azi, în mica lume a acestui sport, un adevărat fenomen. La 19 ani se alinia la Xochimilco, la startul finalei olimpice de canoe simplu. Pleacă vijelios, ca un adolescent. Barca sa se distanţează, iar Ivan, „lup tînăr", nu ştie încă ce înseamnă „dozarea efortului" şi, pe ultimii metri, canoele trec pe lîngă el una după alta. Pentru a învăţa, nu are nevoie însă decît de o oră, şi iată-l, împreună cu „bătrînul" Serghei Covaliov, campion olimpic la dublu! Peste patru ani, la München, Ivan este din nou la startul finalei de simplu. Era marele favorit, dar calificarea i-a adus — şi ne-a adus — emoţii nebănuite. În serii, pagaia cedează sub forţa apăsării lui Patzaichin şi campionul nostru va încheia cursa la cîteva minute bune după ce computerul sosirii încheiase clasamentul. Regulamentul internaţional nu prevede timp limită şi Patzaichin a putut concura astfel în recalificări... Finala a reprezentat însă o demonstraţie de virtuozitate a canoistului român. Ivan a sosit primul, cu un avans de 3—4 lungimi faţă de Iurcenko (U.R.S.S.) şi Wichmann (Ungaria), creditaţi, înaintea finalei, cu şanse cel puţin egale cu cele ale lui Patzaichin. După o oră, în finala de canoe dublu — din nou alături de Serghei Covaliov — barca românească va primi doar medalia de argint, la capătul unei sosiri „la fotografie". ...Montreal 1976. Patzaichin se află la a treia finală olimpică consecutivă. A schimbat mai multe generaţii de canoişti. Din 1972 au mai rămas doar Iurcenko şi Wichmann, din 1968 nimeni. Patzaichin are acum 27 de ani, pare nervos, obosit, obsedat de vîntul ce-i poate fi ajutor sau povară. Soseşte abia al patrulea în proba sa favorită, 1 000 m, prima cursă în afara podiumului pe această distanţă în cei aproape 10 ani de luptă în prima linie... A însemnat Montrealul un trist sfîrşit de carieră al pagaei de aur? Nu. Sezonul postolimpic ni-l arată pe Patzaichin la fel de viguros ca în anii de glorie. Cîştigă cîteva regate internaţionale, întrecîndu-i pe Iurcenko, Wichmann, Rogov, Soroka şi pe Matija Ljubek, „uzurpatorul" titlului olimpic, iar la Pancearevo, lîngă Sofia, la campionatele mondiale, se aşază din nou în primul fotoliu, acolo unde

îi este locul, și unde — ne spune — va rămîne pînă după Jocurile Olimpice din 1980...

Tot din deltă a venit, acum vreo 5 ani, caiacistul Vasile Dîba. Igor Lipalit, veritabil căutător de aur, l-a adus de la Jurilovca la Tulcea, l-a învățat să stea corect în barcă, i-a pus padela în mînă și l-a trimis apoi la Dinamo, clubul lui Patzaichin, în laboratorul alchimistului Radu Huțan. Cariera internațională a lui Dîba a început la 20 de ani, în 1974, la campionatele mondiale de la Xochimilco, unde, cu exact șase ani în urmă, în octombrie 1968, Patzaichin primea botezul flacării olimpice. Prima cursă a campionatelor — caiac simplu 500 m. La start, alături de debutantul Dîba, se află nu mai puțin de opt celebrități ale padelei, între care ungurul Geza Csapo, campionul probei, neînvins în acel an, polonezul Sledziewski, italianul Oreste Peri, și ei de mai multe ori campioni ai lumii. Dîba nu are timp să se gîndească la „anturajul" select, pleacă din start ca din pușcă și sosește primul. Pe cînd toată lumea întreabă cine e campionul, antrenorii lotului nostru gîndesc: „am găsit urmașul lui Vernescu"... De la Xochimilco, Vasile Dîba va aduce și o a doua medalie de aur, cîștigată la ștafeta 4x500 m, unde contribuția sa a fost determinantă. Într-adevăr, flotila noastră și-a găsit un nou caiac-amiral! În 1975, campionatele mondiale au loc la Belgrad, pe lacul Ada Ciganlija. Dîba este întrecut, la 500 m, de Csapo, dar data trebuie reținută în primul rînd pentru că ea marchează singura înfrîngere de pînă acum pe această distanță a caiacistului român, în toată cariera sa internațională!!! La Montreal, la Jocurile Olimpice, Vasile Dîba cîștigă clar proba de viteză, dovedind că este cel mai rapid caiacist al lumii. Și, ceea ce nu reușise marele Vernescu de-a lungul unei cariere excepționale, Dîba obține la primul său start olimpic: o medalie de aur pentru caiacul românesc. Canoea-soră nu se mai uită de sus la fratele mai mic... Și pentru că lui Dîba îi plac „dublele", urcă din nou pe podium la 1 000 m, cucerind medalia de bronz. La Montreal, tehnicieni, ziariști, oficiali ai F.I.C. au fost uimiți de forța acestui tînăr sfios, cu privire curată și zîmbet de copil. Nu puțini au fost cei care au declarat că în caiacul mondial începe „era Vasile Dîba". Caiacistul nostru a luat foarte în serios aceste cuvinte. Iar cine a văzut cele două finale de caiac-simplu de la Pancearevo nu poate avea azi o altă părere: la 23 de ani, Vasile Dîba domină cu autoritate inatacabilă plutonul fruntaș al caiaciștilor. Finala cursei de 1 000 m va rămîne antologică. Un privitor care ar fi ratat startul putea avea senzația că asistă la două curse separate: cea a campionului român, detașat la 2—3 lungimi, și cea a celorlalți finaliști, aflați toți pe aceeași linie. Caiacul lui Dîba a trecut linia de sosire în alunecare liberă... Era primul start la campionatele mondiale pe distanța de 1 000 m al lui Vasile Dîba! În proba sa favorită, 500 m, el a trăit emoțiile pe care le încercase în 1972, la München, Ivan Patzaichin. În serii, la start, padela s-a frînt după 2—3 lovituri puternice. Dîba s-a răsturnat, dar cum accidentul a survenit în primii 15 metri ai cursei, proba s-a disputat din nou. Finala a fost o copie identică a celei din ajun: victorie detașată a lui Vasile Dîba!

Flotila de azi a Snagovului are în frunte două „nave" de calibru: caiacul lui Dîba și canoea lui Patzaichin. În spatele celor doi amirali stau ambarcații cu nimic mai prejos: canoea, și ea aurită, a lui Lipat Varabiev, caiacele Mariei Cozma, Agafiei Orlov și Nastasiei Nichitov și așa mai departe. La sfîrșitul verii, la Pancearevo, flotila noastră a mai cîștigat o bătălie. A cîta oare?

La fel de cuminți, harnici și modești precum au venit la Snagov prima oară, caiaciștii și canoiștii noștri s-au întors în oaza lor, gata să ia totul de la început, uitînd victoriile trecute, cu gîndul la cele ce trebuie cîștigate de acum înainte.

VLAD ARDELEAN ■

IVAN PATZAICHIN

DE GAULLE

VĂZUT DE UN APROPIAT COLABORATOR

• ALAIN PEYREFITTE, cunoscut om politic francez, de mai multe ori ministru în timpul celei de-a V-a Republici, a avut de nenumărate ori ocazia să fie în preajma generalului De Gaulle. Convorbirile sale cu generalul — peste 400 — şi observaţiile pe marginea lor creează un posibil portret al fostului şef de stat francez. Reflecţiile lui Peyrefitte — scriitor, om de acţiune şi de spirit — ne permit să descoperim un De Gaulle totuşi de nebănuit. Reproducem cîteva fragmente după revista „Historia".

Prima oară cînd l-am văzut pe generalul De Gaulle în carne şi oase era în 4 septembrie 1958, în Piaţa Republicii. În timp ce milioane de francezi îl aclamaseră la Londra, în Africa de Nord, în teritoriile eliberate, apoi cu ocazia deplasărilor sale ca şef al guvernului provizoriu şi a turneelor din timpul R.P.F., destinul a vrut ca eu să nu-l zăresc, şi încă de departe, decît în ziua în care proclama cea de-a V-a Republică.

Şi totuşi, hazardul a făcut ca să mă număr printre primii care au crezut în el. În 1938, la vîrsta cînd azi pe copii îi atrag în mod irezistibil rachetele, pe mine mă pasionau tancurile. Îmi căzuse în mînă un exemplar din „Spre armată ca meserie" pe care o devorasem. Cînd, la 14 ani, l-am auzit pe De Gaulle răspunzînd la radio întrebărilor unui corespondent de război în legătură cu „forţa mecanică" ce îi permisese să respingă la Montcornet o divizie germană — una din rarele fapte de arme ale războiului din 39—40 — el mi-a lăsat impresia unei vechi cunoştinţe.

18 ani mai tîrziu zăream eroul adolescenţei mele, căruia îi dăruisem toată admiraţia. Era profetul puţin fabulos al tancurilor, al apelurilor bruiate de la radio Londra, al discursului de la Bayeux ; se afla acolo şi fiecare simţea că aceasta era o dată istorică. Pe marginile esplanadei circulaţia fusese interzisă încă de la începutul după-amiezii. Nenumăratele baraje ale poliţiei îi opreau cu severitate pe cei ce încercau să se apropie de podium pe care era ridicat un V tricolor ce putea fi citit, după dorinţă, „Victorie" sau a „V-a Republică".

Ministrul educaţiei naţionale, Jean Berhoin, căruia îi revenea rolul ingrat de a urca primul pe podium pentru a reaminti semnificaţia istorică a zilei de 4 septembrie, nu reuşise să spulbere indiferenţa rece a mulţimii. În schimb, elocvenţa patetică a lui André Malraux a făcut să treacă un suflu prin mulţimea prezentă la solemnitate. „Încă o dată, la întîlnirea voastră cu Republica şi Istoria, îl veţi auzi pe generalul De Gaulle".

Apariţia generalului la tribună a dezlănţuit aclamaţii. Cu vocea sa puternică — cu timbrul clar — pe care o voala adesea emoţia, preşedintele consiliului trasa net drumul :

— Era inevitabil ca paralizia statului să ducă la o gravă criză naţională şi ca

Republica să fie amenințată de prăbușire... Dezbinarea națiunii a fost împiedicată... Eu și guvernul ne-am asumat în mod legal mandatul excepțional de a stabili proiectul unei noi constituții și de a-l supune hotărîrii poporului...

O liniște impresionantă se așternuse. Mulțimea care mă înconjura, compusă mai ales din funcționari și muncitori din cartier, părea copleșită de un fel de respect religios. Bărbatul care vorbea putea îndrepta cursul istoriei într-un sens diferit de cel către care mergea fără el. Pentru prima oară, în urmă cu 18 ani, el ridicase Franța, care zăcuse umilită, la rangul învingătorilor. De cîteva săptămîni, o redresase iarăși, după ce ea trecuse dintr-o criză în alta. După cum se exprimase într-o zi în fața mea, încerca „nu să fondeze o nouă republică, ci să dea o bază republicii".

— Din tot sufletul, în numele Franței, vă cer să răspundeți da. Dacă o veți face, Republica va deveni puternică și eficientă.

De Gaulle știa că va trebui să pună repede capăt războiului din Algeria, înfruntînd opoziția disperată și dramele personale ale unui milion de francezi de acolo și ale miilor de ofițeri, pentru că se simțea purtătorul de cuvînt al francezilor din metropolă și al milioanelor de musulmani și mai ales pentru că punea interesele superioare de mîine înaintea facilităților aparente de astăzi.

Împotriva majorității clasei conducătoare, avea să cucerească independența apărării și diplomației ; să întărească instituțiile care să rămînă stabile după el ; să dea patriei sale o strălucire și o continuitate nemaiîntîlnite vreodată, cum a remarcat politologul american Stanley Hoffmann, de la Ludovic al XIV-lea la Napoleon, care, spre deosebire de el, plecaseră de la o poziție de forță. Căci, într-adevăr, aici este lucrul cel mai extraordinar. Napoleon sau Ludovic al XIV-lea făcuseră Franța respectată ca o mare națiune ; dar cînd veniseră, și unul și celălalt, la putere, ea era deja, de mult timp, cea mai mare putere din lume.

Istoria va recunoaște, cred, că generalul De Gaulle a făcut din nou din Franța o mare națiune atunci cînd ea nu era decît o țară într-un profund proces de decădere încît pînă și conducătorii ei o considerau pentru totdeauna condamnată. Prin puterea poate mai puțin a geniului cît a credinței, el a reușit acest act de curaj.

A doua oară cînd l-am văzut pe generalul De Gaulle a fost într-o seară din februarie 1959. Potrivit unei vechi tradiții, președintele Republicii Franceze trebuia să prezideze balul Școlii normale superioare, întîlnire anuală a vechilor elevi, dintre care mulți reveneau cu această ocazie din provincie și chiar din străinătate.

Directorul școlii, Jean Hyppolite, imaginîndu-și probabil că trăiam în intimitatea generalului, pentru că mă știa deputat „gaullist", m-a rugat să mă alătur grupului care-l aștepta pe ilustrul vizitator : André Boulloche, ministrul educației naționale, Jean Sarailh, rectorul Academiei din Paris, ambasadorul André François-Poncet, președintele foștilor elevi ai școlii, Maurice Genevoix, secretar permanent al Academiei franceze.

Mașina neagră a președintelui opri lîngă trotuar. Generalul coborî, îmbrăcat într-o uniformă albastră. Impasibil de obicei, el ne strînse mîinile de data aceasta. „Sînt fericit să vă salut". Generalul se îndreptă spre sala de bal, escortat de mica noastră cohortă căreia i se alăturaseră Georges Pompidou și René Brouillet. Atunci se petrecu un incident care ne lăsă interziși. Elevii în smoking îl înconjurară pe generalul De Gaulle formînd un fel de cerc care-l separa de asistență. După obiceiul său se îndreptă spre tineri cu mîna întinsă. Nici unul nu-i răspunse. Repetă gestul de mai multe ori ; elevii către care se îndrepta își puneau mîinile la spate, strînși unii lîngă alții, protejați prin lanțul lor de tentația de a strînge mîna care li se întindea.

Ne priveam consternați, dîndu-ne seama că era vorba de o manifestație. Generalul nu insistă. Rămase la fel de impasibil, făcu un tur rapid al sălii de bal și apoi se retrase ca și cînd nimic nu s-ar fi întîmplat. Îți era milă privindu-l pe Jean Hyppolite ; nici nu fusese vorba de vreun complot și atunci nici n-avusese cum să-l prevină. Cu atît mai mult cu cît nimic nu lăsa să se prevadă incidentul. Francezii traversau atunci o perioadă de euforie. Adoptaseră Constituția celei de-a V-a Republici cu patru voturi din cinci. Președintele Republicii tocmai fusese ales în aceeași proporție de alegători. Franța părea că iese din lungul său marasm. Devalorizarea și planul de redresare reușeau.

Îmi petrecui seara întreținîndu-mă cu acești tineri pionieri ai contestației. Ce aveau ei de reproșat ? Răspunsurile mă lăsară perplex. „Nu strîngem mîna unui dictator", „Este un om al trecutului", „Nu putem tolera polițiștii în școală", „Școala a rezistat lui Napoleon I, lui Napoleon al III-lea și lui Pétain, va rezista și generalului președinte".

Acest incident, asupra căruia presa se dovedi curios de discretă, îmi lăsă o puternică impresie. El avea valoarea unei fabule. Se regăseau aici multe din trăsăturile permanente ale francezilor : tradiția rezistenței la putere, alergie la poliție, antimilitarismul intelectualilor, romantismul, ideile abstracte și definitive, asimilarea „generalului-președinte" cu „generalul-împărat", cu „prințul-președinte" și „mareșalul-șef de stat".

Generalul nu mi-a vorbit niciodată de acest incident, dar sînt absolut sigur că

acesta este cauza pentru care n-a mai pus niciodată piciorul într-o clădire universitară din Franța, cerînd, în schimb, cu insistență să viziteze universități cu prilejul călătoriilor sale în străinătate.

Încetul cu încetul, împrejurările mă făcură să devin unul din colaboratorii săi, confident și discipol. Cîteva zile după incidentul din strada Ulm, cînd l-am văzut pentru prima oară între patru ochi, avea deja 68 de ani. René Brouillet îi sugerase generalului să mă primească pentru a discuta cu unul dintre cei cîțiva tineri parlamentari pe care nu-i cunoștea. În 1959, el era singurul supraviețuitor al unei generații de giganți ; partenerii sau adversarii săi din război muriseră sau nu mai contau ca lideri politici.

De fiecare dată cînd întîlnești un om ale cărui aptitudini au fost dezvoltate de practica responsabilităților vezi într-o secundă cum acesta strălucește. Experiența, meditația, convingerea transmit cuvintelor și chiar momentelor de tăcere o greutate deosebită. Acesta era cazul generalului a cărui magie o vedeam operînd aproape întotdeauna asupra celor care erau în preajma sa.

Încă de la început am hotărît să țin un jurnal cu toate întrevederile mele cu el. Nu știam atunci că îl voi frecventa atît demult. Între 1958 și 1969 am avut șansa — care va rămîne oricum una din cele mai mari bucurii din viața mea — de a mă întreține personal cu generalul de trei sute de ori ; fără a mai pune la socoteală tot atîtea consilii de guvern sau reuniuni de lucru diverse.

Valoarea întrevederilor noastre îmi părea atît de mare încît, de la prima și pînă la ultima, le-am reconstituit cu scrupulozitate chiar în aceeași zi. Viața diplomatică mă învățase că o conversație trebuie să fie consemnată imediat, pentru că altfel, după o noapte sau chiar cîteva ore, totul se încurcă în minte sau subconștientul recompune doar ce ți-ar fi plăcut să auzi.

După fiecare întrevedere, îmi notam cuvintele cheie pe un carnet pe care-l purtam totdeauna la mine repunînd temele în ordinea în care generalul le abordase ; în cîteva ore, reconstituiam convorbirea de la un capăt la altul. Igienă mentală ? Fascinație ? Dorința de a strînge o bogăție pentru mai tîrziu ? Cîte puțin din toate acestea. Dar și sentimentul că o înțelegere cît mai exactă a gîndirii generalului devenea condiția îndatoririi mele ; de parlamentar, însărcinat de alegătorii mei cu susținerea lui ; de ministru căruia îi încredința misiunile despre care avea o imagine foarte precisă — cercetări științifice, probleme atomice și spațiale, educație națională ; dar mai ales purtător de cuvînt al guvernului. Cu cît carnetele se înmulțeau cu atît mai mult aveam impresia că această asceză îmi era necesară ca și cînd m-ar fi creat puțin și pe mine. Multe din lucrurile pe care le transcriam puteau să se intituleze „Sfaturi pentru un tînăr care intră în viața publică".

Acest șef de stat care-și făcuse un obicei din a nu acorda niciodată un interviu unui ziarist — pînă cînd, destul de greu, eu și Etienne Burin des Roziers, l-am convins să se lase intervievat în fața camerelor de televiziune de Michel Droit — îmi acorda unul în fiecare săptămînă, la încheierea consiliului de miniștri, timp de aproape patru ani ; la care se adăugau nenumărate convorbiri la masă, audiențe particulare, convorbiri în timpul călătoriilor în provincie sau în lume.

Păreri despre istoria Franței și relația sa cu actualitatea ; fulgurante analize ale conjuncturii ; fresce asupra viitorului lumii ; reflecții asupra destinului civilizațiilor și mai ales răbdătoare lecții practice ca și cum ar fi dorit ca după el nimic să nu se piardă din incomparabila experiență pe care nenumărate evenimente și o lungă viață în serviciul țării îi permiseseră s-o strîngă.

Un sînge rece inalterabil, fie că se afla în fața unui om revoltat sau a unei mulțimi ostile. O capacitate de a calcula loviturile succesiv ca într-o partidă de șah unde ar fi observat seria inexorabilă de greșeli pe care le-ar fi comis adversarul. O stăpînire a limbajului care lăsa să apară la momentul potrivit expresia puternică ce merge la țintă. Pentru că vedea și vorbea cu claritate, avea darul de a face clare chestiunile cele mai obscure, de a deosebi esențialul de accesoriu. Și totuși, cea mai captivantă era forța sa de caracter. Era un incomparabil profesor de energie. Dacă schimba cursul destinului aceasta se întîmpla tocmai pentru că era capabil de a-i ține piept mult timp. Voința sa își avea izvorul în convingerea lui intimă, alimentată de cîteva idei simple pe care nu le uita niciodată, chiar dacă în practică părea că se depărtează de ele.

Ce eroare comiteau cei care îl imaginau mîndru, arogant, insensibil ! În orice caz, în epoca în care l-am cunoscut eu, fiecare din cuvintele și gesturile sale arăta apropiaților lui că poți fi bun, fiind în același timp mare, curtenitor și ferm, atent față de alții, fiind în același timp sigur de tine.

Printre atîția care au scris despre el, adesea fără să-l fi văzut vreodată, n-am citit, fără îndoială, nimic care să exprime mai bine ceea ce resimțeau cei apropiați lui decît acest portret trasat de André Gide care nu l-a văzut decît o singură dată : „Marea sa simplitate, tonul vocii sale, privirea sa atentă, dar nu inchizitoare și încărcată de un fel de blîndețe... Nici un fel de emfază, nici de infatuare ; doar un fel de convingere profundă care impune încrederea. Nu cred că greșesc dacă îmi pun în el toate speranțele mele".

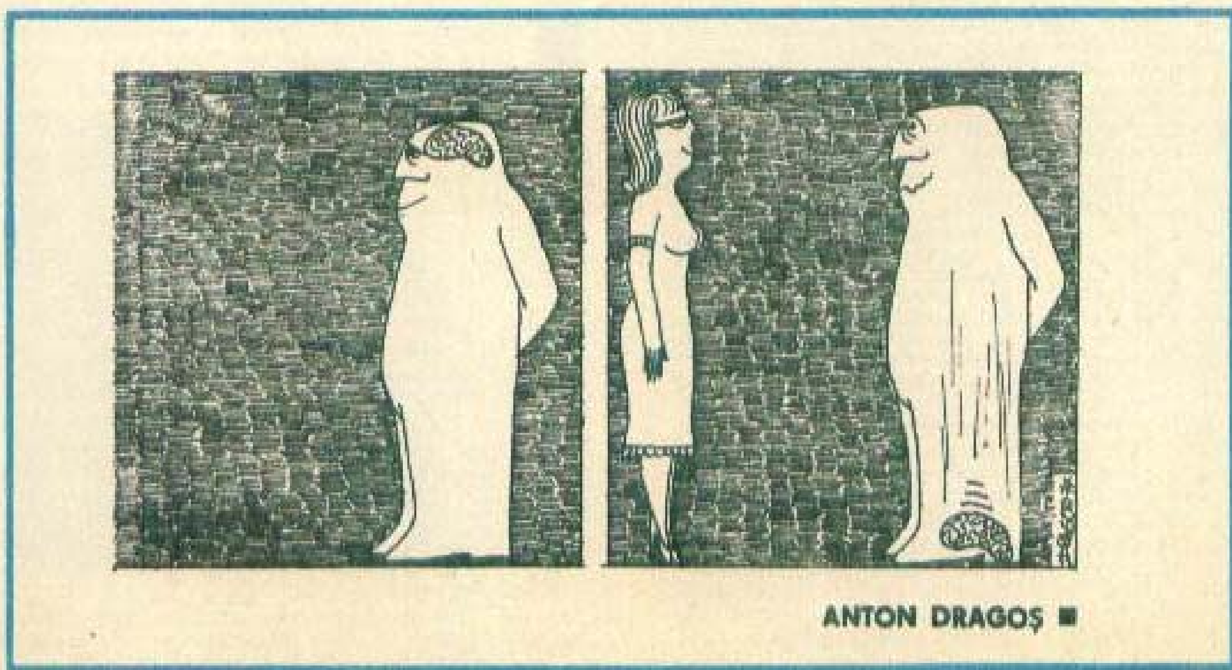
Această simplitate în măreție cred că-i venea din unitatea pe care o făcuse în el însuși. Considera că misiunea lui era de

a uni trecutul cu viitorul. Om al trecutului, recapitula în el secole de istorie ; nu renega total nici una din tradițiile noastre contradictorii ; opera o sinteză între ceea ce era mai fecund în moștenirile noastre contrastante. Era în același timp și om al viitorului ; niciodată n-am întîlnit o asemenea grijă pentru viitor și nici o asemenea tinerețe de spirit. Fiecare din acțiunile sale importante continua o curbă a istoriei naționale. În spatele deciziilor sale se putea percepe rumoarea secolelor.

Dacă a întreprins atîtea acțiuni, a îndrăznit atîta, a realizat atîtea și-a purtat cuvîntul în jurul lumii în termeni pe care aproape întotdeauna i-a ridicat la înălțimea evenimentelor, aceasta pentru că nu se mulțumea să vorbească în numele Franței. El era Franța însăși. Eșua sau tergiversa la nivelul tacticii, nu al strategiei, care răspundea unei intuiții globale : „o anumită idee despre Franța" pe care și-o „făcuse întotdeauna" potrivit unei expresii folosite de Maurice Barrès în „Caietele" sale încă din 1920. Această „anumită idee", prin puritatea și rigoarea ei, i-a semănat lui însuși, permițîndu-i să-și depășească contradicțiile... „Servindu-ți patria — îi plăcea să spună — servești mai bine universul ; cele mai mari figuri din Panteonul universal au fost mai întîi mari figuri în țara lor". Lupta sa permanentă pentru măreția Franței era patetică chiar în succes și glorioasă chiar în eșecuri. El voia ca Franța să fie la înălțimea timpului ei. Ce factori ar fi asigurat durata și fecunditatea ei ? Ce progres căuta el ? Pentru ce societate și pentru ce oameni ? Dar cine se putea lăuda că a căpătat aceste răspunsuri din partea lui ? Erau tot atîția De Gaulle cîți interlocutori sau, în orice caz, cîte categorii de interlocutori (eu am trecut pe nesimțite dintr-o categorie în cealaltă).

Un prim lot era acela compus din cei pe care-i primea pentru a le pune întrebări, pentru a simți pulsul opiniei publice. Personalitățile cu idei opuse alor sale ieșeau din biroul lui convinse că acesta era de acord cu ele. În realitate, el descoperea ce gîndeau aceștia făcîndu-i să vorbească și le arăta prin mici semne de aprobare că înțelesese ce voiau să spună ; ceea ce nu însemna deloc că împărtășea opinia lor, ci că era mulțumit să afle și să observe prin ce mecanism mental se putea ajunge la astfel de concluzii, chiar dacă le respingea total. Căci el încerca să descopere partea de adevăr pe care o ascunde orice opinie și îi plăcea să găsească într-un interlocutor de calitate o preocupare nobilă. Dar se considera imediat după aceea total liber de consecințele pe care le trăgea din această conversație, care nu-l angaja în nimic.

Cînd își cunoștea puțin mai bine interlocutorii, formula succesiv în prezența lor propuneri contradictorii pe care voia să le încerce pe ei. În sfîrșit, împreună cu cîțiva intimi lucra într-o înțelegere deplină. Schimburile se puteau reduce la scurte fraze, la o mimică ce ar fi putut fi imperceptibilă pentru alții, la o înțelegere tacită. În momentele cînd nu spunea nimic, în care nimic nu părea că se petrece, De Gaulle se „transmitea". Cum ? Era foarte greu de știut. Era, fără îndoială, acel fel de comunicare intuitivă pe care popoarele orientale, pentru a caracteriza relațiile „misterioase" dintre maestru și discipol, o numesc „transmiterea lămpii". Dar cine va putea fi sigur vreodată că a preluat bine lampa și că i-a propagat lumina ?

ANTON DRAGOȘ ■

Ce a însemnat anul 1977

Tina Covaliu

● *Tina Covaliu s-a născut în 1935 la Craiova, oraș în care va termina studiile liceale; va continua cu Facultatea de chimie din București, obținînd în anul 1969 titlul de doctor în chimie; după intense cercetări de laborator, va descoperi o metodă revoluționară de tratare a litiazei renale, primind brevet de invenție pentru medicamentul Covalitin; în prezent conduce o secție a Spitalului P.T.T.R. din București.*

Despre avatarurile Covalitinului și despre drumul sinuos, de la invenție la medicament, s-a mai scris. Revenim numai spre a reaminti că medicamentul gîndit și realizat de Tina Covaliu, omologat de Academia de Științe Medicale în ianuarie 1975, elimină intervenția chirurgicală în cazul pietrei la rinichi, posedînd capacitatea de a fragmenta și îndepărta calculii din organism,- prevenind apariția altor calculi și oferind bolnavului șansa de a fi ameliorat sau vindecat ambulatoriu.

Anul 1977 a fost un an benefic pentru inventatoare și pentru leacul său. Prin intervenția energică a Ministerului Sănătății, for care, multă vreme, a tratat cu suficiență Covalitinul, neacordîndu-i sprijinul justificat de deosebitele sale rezultate terapeutice, baza clinică pusă la dispoziția doctorului Covaliu s-a extins considerabil, în prezent existînd cele mai bune condiții de internare și urmărire a bolnavilor. Celor 8000 de pacienți cu o eficiență de rezolvare a bolii de peste 80 la sută, procente comunicate de inventatoare la sfîrșitul anului 1975, li s-au mai adăugat alte cîteva mii, oameni întorși din suferință și redați familiilor și locurilor lor de muncă.

Pe plan extern, diverse manifestări științifice de amploare au confirmat calitățile de excepție ale noului medicament românesc, specialiști și oameni de comerț de pretutindeni dînd o înaltă apreciere Covalitinului. Astfel, cel de al 50-lea Congres internațional al Societății italiene de urologie, la ale cărui lucrări, desfășurate în toamnă în localitatea Ancona, au luat parte peste 500 de specialiști de pe toate continentele, a acordat o medalie medicamentului original românesc, pe care renumitul profesor Franco Bianchi l-a numit „de excepțională importanță în terapia litiazei urinare". Doctorul Tina Covaliu a conferențiat totodată în mai multe clinici universitare din peninsulă, comunicările sale stîrnind un interes științific deosebit, drept pentru care Covalitinul a primit drept de folosire în spitalele italiene din Ancona, Pesaro și, recent, din Roma, în ultimul oraș în urma cererii exprese a academicianului Ulrico Bracci, una dintre autoritățile urologiei contemporane.

Tot în toamnă, alte două manifestări internaționale de prestigiu, Tîrgul de produse chimice de la Moscova și cel de medicamente de la Zagreb, au pus în evidență prețuirea unanimă de care se bucură Covalitinul, medicament românesc de notorietate cu adevărat mondială, Marea Medalie de Aur primită de inventatoare la Zagreb reprezentînd o elocventă dovadă în acest sens.

În încheiere, se cade să subliniem faptul că importante firme comerciale, specializate în achiziționarea și desfacerea produselor farmaceutice în diferite țări ale lumii, Italia, U.R.S.S., Elveția și așa mai departe, au înaintat „Chimimportexportului" cereri ferme în vederea contractării Covalitinului. Toate cele de mai sus ne permit să afirmăm că, după cîțiva ani de poticneli și obstacole, medicamentul descoperit de doctorul bucureștean Tina Covaliu a intrat pe un drum drept, în întregime justificat, de excepționalele sale rezultate terapeutice.

Vasile Boici

● *Bănățean get-beget, Vasile Boici s-a născut în 1914; absolvent al Academiei comerciale, a terminat tîrziu, către 60 de ani, Facultatea de medicină din Timișoara; inventator al medicamentului Boicil, injectabil, leac de tratare a afecțiunilor reumatismale provenit dintr-un amestec de plante, Vasile Boici a trecut prin multe încercări pînă a-și vedea descoperirea acceptată, validată și pătrunsă în farmacii, impunerea Boicilului fiind o operație îndelungată, la realizarea căreia a contribuit, cu puterile sale, și revista noastră, îndeosebi redactorul ei șef; pensionar de caz de boală, conduce nemijlocit activitatea Centrului experimental pe bază de Boicil de la Timișoara, asaltat de mii și mii, de pacienți, veniți din toate colțurile țării și ale lumii.*

Anul 1977 i-a adus doctorului Vasile Boici ceea ce știa și aștepta de mult, confirmarea în laborator a valorii terapeutice de excep-

pentru dumneavoastră?

ție a medicamentului său, lipsă pe care alții, din rea voință sau invidie, i-au aruncat-o mereu în față, acuzîndu-l fățiș sau numai voalat de îndrăzneala de a fi aplicat medicamentul în tratamentul uman înainte ca acesta să fie însoțit de o documentație științifică riguroasă, capabilă să demonstreze datele acțiunii farmacodinamice. Iată, însă, că o cercetare de laborator, întîrziată și tergiversată din motive care ne scapă, întreprinsă numai prin intervenția energică a Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, a venit să risipească ultimul dubiu din jurul Boicilului, confirmînd pe de-a întregul virtuțile excepționale ale unui medicament de care, grație perseverenței și răbdării inventatorului, au avut norocul să se bucure deja peste 25 000 de pacienți, români și străini. Pe baza documentației amintite, la închegarea căreia au luat parte specialiști reputați din perimetrul școlii medicale timișorene, între care profesorii Ștefan Gavrilescu și Leonida Georgescu, doctorul Dumitru Mateciuc, unul dintre cei mai redutabili colaboratori ai inventatorului, și chimistul Nicolae Mita au întocmit, sub egida Centralei industriale de medicamente, cosmetice, coloranți și lacuri, o carte dedicată Boicilului forte, 55 de pagini, 32 de ilustrații, pe care au pus-o la dispoziția specialiștilor, repunînd medicamentul în drepturi științifice complete, subliniind, între altele, că „produsul Boicil forte poate fi utilizat în microinfiltrații, calmînd durerea și mărind mobilitatea articulară în procente mai mari decît xilina".

Satisfacția aceasta, împlinirea unui vis de ani și ani al medicului timișorean, s-a văzut, în tot decursul lui 1977 și, mai ales, în a doua sa jumătate, dublată de noi semne de recunoaștere sosite de peste hotare, din Europa și de mai departe, din țări în care faima Boicilului nu s-a impus prin conferințe sau popularizări oficiale, ci prin laudele aduse de pacienți de aiurea ce-și vor fi găsit alinare și sănătate în modesta clinică de pe malurile Begăi. Astfel, la 7 iulie 1977, a sosit la ROMINVENT comunicarea acordării în Spania a unui brevet de invenție pentru Boicil, cu numărul 444419, un asemenea act, purtînd numărul de înregistrare 4012505, fiind emis ceva mai devreme de autoritățile americane, S.U.A. reprezentînd una din cele 24 de țări care au procedat, mai demult sau mai recent, la protejarea medicamentului original românesc.

S-ar părea, pe temeiul celor expuse succint mai sus, că doctorul Boici ar avea, după mai mulți ani de capcane și obstacole, motive reale să afirme că 1977 i-a adus bucurii și mulțumiri dintre cele mai alese. Din păcate, lucrurile nu stau chiar așa, inventatorul purtînd în continuare destule argumente pentru a socoti anul ce se încheie numai pe jumătate fericit. Mai întîi, Întreprinderea „Terapia" din Cluj-Napoca, titulara brevetului Boicil, n-a găsit cele mai nimerite modalități spre a răspunde numeroaselor solicitări venite din străinătate pentru achiziționarea medicamentului în discuție, tăcerea ei cronică, la adrese sosite din U.R.S.S., Anglia, Danemarca etc. conducînd la epuizarea termenelor și producînd prejudicii materiale importante economiei naționale, precum și prejudicii morale doctorului timișorean. Apoi, acesta fiind marele și proverbialul necaz al inventatorului, Centrul experimental pe bază de Boicil de la Timișoara, al cărui sens, între altele fie spus, s-a cam perimat, în materie de Boicil nemaifiind, cum spuneam, nimic de experimentat, n-a fost extins, după cum s-a promis în repetate rînduri de către conducerea Ministerului Sănătății și după cum au cerut miile și miile de bolnavi înscriși în registrele prea modestei clinici pînă la sfîrșitul anului viitor! Ba mai mult, la data la care scriem aceste rînduri, la mijloc de noiembrie, spațiul spitalicesc pus la dispoziția Centrului s-a redus de la 20 de paturi la 17, plasate într-o aripă a Spitalului județean Timiș, în condiții mai rele chiar decît cele pe care, anterior, Vasile Boici le-a denunțat în revista „Flacăra"!!

Mereu optimist, inventatorul Boicilului speră că 1978 va găsi resursele și mijloacele ca promisiunile să se transforme în fapte. Nu ne-a rămas altceva de făcut decît să sperăm alături de dînsul.

NOTA REDACȚIEI: Aflăm că la această oră, cu sprijinul autorităților județului Timiș, dezideratele doctorului Boici și ale pacienților săi au devenit realitate.

Florin Dumitrescu

● Ioan Florin Dumitrescu *e originar din Tîrnăveni, județul Mureș, unde a văzut lumina zilei în anul 1937; absolvent al Facultății de medicină din București, specialist în explorări funcționale și doctor în științe medicale, a pus bazele unei metode inedite de investigație științifică, Electronografia, prin intermediul căreia s-a putut realiza, în premieră mondială absolută, prima hartă electrică a organismului omenesc; lucrează în cadrul Centrului pentru protecția și igiena muncii al Ministerului Industriei Chimice.*

Dincolo de alegerea în diverse foruri științifice internaționale (membru al societăților de acupunctură din R.F.G., Italia etc.) și de participarea, de regulă în prezidiu, la o sumedenie de reuniuni medicale de prestigiu, cele mai

mari satisfacții ale anului ce se încheie în curînd i-au fost aduse lui Ioan Florin Dumitrescu de Congresul internațional de acupunctură științifică și tehnologie aplicată, desfășurat la București, la sfîrșitul lunii mai. Înfățișată în detaliu celor peste 400 de participanți din 27 de țări ale lumii, Electrocronografia, „această descoperire majoră, o nouă armă de diagnostic în medicină" (profesorul american Young S. Kine de la Ohio University în revista „National Enquirer"), a fost primită cu un nedisimulat entuziasm, oameni de știință reputați de pretutindeni, dr. Frederico Spaeth, președintele Societății braziliene de acupunctură, profesor Musa Usova de la Universitatea din Moscova, profesorul Rolf von Leitner, președintele Uniunii mondiale a societăților de acupunctură și a medicilor acupunctori, dr. Thelma Moss de la Los Angeles University etc., fiind de acord că ea deschide un drum nou în diagnosticarea precoce a unor maladii, anunțînd noi speranțe în vindecarea cancerului.

În aceleași zile, doctorul Dumitrescu a primit alte dovezi ale notorietății sale științifice internaționale, dobîndită la capătul unei munci perseverente și al unei rigurozități fără cusur. A fost ales membru de onoare al Societății de acupunctură din Canada, fiind totodată solicitat — solicitare căreia i-a răspuns favorabil — să devină unul din directorii cunoscutului for de știință „International Kirlian Research Association", cu sediul în Brooklin, New York. Din scrisoarea expediată specialistului român de directorul executiv al I.K.R.A., Edward Graff, reprodusă în extenso în numărul 23/1977 al revistei „Flacăra", reluăm citatul care spune că „toți oamenii de știință americani au fost impresionați de contribuția dumneavoastră..."

La o vreme la care Ioan Florin Dumitrescu caută — și găsește — noi perfecționări pentru descoperirile sale, fundamentînd, de asemenea într-o premieră tehnologică absolută, un electronograf capabil să asigure o protecție totală a inimii, Institutul național american de sănătate de la Bethesda, statul Maryland, s-a arătat deosebit de interesat de lucrările cercetătorului bucureștean, socotit în unele privințe deschizător de noi orizonturi. Includerea unui „study trip to Russia and Rumania" pe lista priorităților amintitului for reprezintă o dovadă de necontrazis a prețuirii de care se bucură succesele recente ale școlii românești de medicină, dobîndite pe temeiul unei ample și solide tradiții, în întreaga lume.

Adăugind participări la diverse reuniuni internaționale și vizite de documentare în mai multe țări ale lumii, putem conchide că Ioan Florin Dumitrescu și colaboratorii săi, din care, la loc de frunte, se situează doctorul Dumitru Cămărzan, au avut un an fructuos, făcînd apăsați pași înainte pe calea cercetării celei mai îndrăznețe, apropiindu-și izbînzi de prestigiu într-un climat de muncă și responsabilitate asigurat, permanent și prin toate mijloacele, de statul și partidul nostru.

Ioan Pușcaș

● *Ioan Pușcaș e originar din satul Treznea, județul Sălaj; a urmat medicina la Timișoara; este deținătorul brevetului de invenție numit Ulcosilvanil, medicament original românesc folosit în combaterea maladiilor ulceroase; medic primar, doctor în științe medicale, funcționează în prezent ca șef al secției de boli interne din cadrul Spitalului din Șimleu Silvaniei, județul Sălaj.*

În urmă cu vreo doi ani, Ioan Pușcaș vorbea despre medicamentul inventat la Șimleu Silvaniei în termenii următori: alungă durerea din ulcerul gastric, duodenal și postoperator după 3—4 zile de tratament, determină scăderea secreției gastrice și creșterea secreției alcaline, contribuind la dispariția nișei din ulcerul gastric după 2 săptămîni și a aceleia din ulcerul duodenal și postoperator după 3. La început, cînd Ulcosilvanilul n-a răzbătut prea lesne, fiind nevoie și de sprijinul revistei noastre, afirmațiile doctorului Pușcaș au stîrnit nu numai senzație în lumea sobră a medicinei, ci și zîmbete de neîncredere. Cu vremea, însă, afirmațiile specialistului din Șimleu au cîștigat teren, miile de ameliorări și însănătoșiri petrecute în orășelul liniștit din Sălaj au convins, iar comunicările științifice ale lui Ioan Pușcaș, înfățișate unor reuniuni de prestigiu de peste mări și țări, de la Budapesta la Atena și din Singapore la Caracas, au consolidat priceperea și profesionalismul doctorului român, devenit, după multă muncă și multă iscodire, o personalitate de marcă a gastroenterologiei românești și mondiale.

Ce-a făcut, mai important, doctorul Pușcaș în 1977? Ar fi multe de spus. Mai întîi, a brevetat 9 noi substanțe medicamentoase, de fapt, tot atîtea priorități ale medicinei noastre, patru dintre ele inhibînd secreția acidă cu

efecte comparabile cu ale Ulcosilvanilului, trei influențînd metabolismul fosfocalcic, celelalte două acționînd prin influențarea sistemului nervos vegetativ. Apoi, a elaborat, împreună cu colaboratorii săi, medicul specialist Aurel Lerințiu, chimista Maria Borșan și alții, cel mai rapid procedeu terapeutic de diferențiere a ulcerației benigne de cea canceroasă, testul inițiat și aplicat la Șimleu reducînd durata de stabilire a diagnosticului de la 3—24 de săptămîni la 7—8 zile!

A realizat toate acestea, pe care noi le-am parcurs numai în treacăt, dat fiind faptul că, la 26 mai, revista „Flacăra" le-a prezentat într-o amplă relatare, muncind cu pasiune și abnegație, înconjurat de un colectiv harnic și dotat, bucurîndu-se de sprijinul permanent al organelor de partid și de stat din oraș și județ, precum și de ajutorul nemijlocit al Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie. Cu alte cuvinte, doctorul Ioan Pușcaș a avut un an dintre cei mai rodnici, 365 de zile împărțite între cercetare și lucrul cu bolnavii, pacienți sosiți la Șimleu Silvaniei din toate colțurile țării și de mai departe, cărora specialistul român le-a dăruit, prin muncă și seriozitate, încredere și sănătate, redîndu-i familiilor, ferindu-i de dureri și de pretimpurii pensionări.

Constantin Băcanu

● Constantin Băcanu *s-a născut în 1920, în comuna argeșeană Davidești; a absolvit Facultatea de medicină din București, lucrînd, fără întrerupere, timp de 25 de ani la Institutul de seruri și vaccinuri „Dr. I. Cantacuzino", ca șef de laborator; deține mai multe brevete de invenție în domeniul autovaccinurilor, fiind un nume de referință în aplicarea unui principiu și a unei metode străvechi; pensionar, din motive de boală, din 1973, lucrează în prezent în incinta Spitalului clinic „Fundeni" din București.*

Am mai scris despre autovaccinurile doctorului Băcanu, dar se cade să ne întoarcem la acest spectaculos subiect, spre a arăta că, în redescoperirea unui principiu acceptat încă de farmacopeea chineză de acum două milenii, cercetătorul bucureștean a realizat importanți pași înainte, constatînd, prin migăloase studii de laborator, că tratamentul cu vaccinuri preparate cu germeni izolați pe mediu de cultură nu posedă eficacitate într-o sumedenie de maladii cronice, adesea supurative, în care agentul patogen nu poate fi detectat cu certitudine. S-a orientat atunci spre administrarea unor vaccinuri totale, care să cuprindă concomitent factorul celular și agentul de agresiune extern, rezolvînd aproape miraculos un complicat caz de parodontoză.

Pe marginea avantajelor terapeutice ale autovaccinurilor preparate de Constantin Băcanu, despre realizarea cărora „Flacăra" a scris la 29 noiembrie 1975 ca despre o prioritate științifică absolută, s-au pronunțat în timp mai mulți specialiști români de incontestabilă autoritate științifică, printre care renumiții profesori Ștefan Berceanu, Iuliu Șuteu și Pavel Firu. Numai că doctorul Băcanu nici nu s-a îmbătat cu laude și nici nu s-a culcat pe-o ureche ci, modest și anonim, mai degrabă împiedicat decît ajutat, adesea ironizat și luat peste picior, și-a văzut de treabă, reușind să prepare, într-o nouă etapă a cercetării sale, autovaccin dezintegrat parțial (fierbere și apă distilată), a cărui aplicare a condus la rezultate terapeutice concludente într-o extinsă gamă de maladii, de la infecții urinare la ulcere, de la colite la sinuzite, de la osteomielite la schizofrenii, de la insomnii la diferite tumori și așa mai departe.

Demonstrînd în eprubete că tulpinele microbiene redevin sensibile la antibiotice sub influența autovaccinului, Constantin Băcanu și-a experimentat observațiile pe un lot de scroafe în ultima lună de gestație și pe un lot de purcei din maternitatea și creșa I.S.C.I.P. Periș, închegînd, alături de profesorul doctor Iuliu Șuteu, o lucrare științifică remarcabilă, care n-a fost, din motive greu de explicat, dată publicității, în ciuda promisiunilor și a sprijinului acordat de C.N.S.T.

În virtutea acestei amînări și în virtutea altor piedici ce i s-au pus și i se mai pun în cale, în ciuda faptului că a primit posibilitatea de a colabora cu distinsul profesor Ștefan Berceanu, în cadrul clinicii de hematologie de la „Fundeni", doctorul Băcanu nu se poate declara mulțumit pe deplin de rezultatele anului ce-și trăiește ultimele zile, fiind însă convins că 1978 va aduce luminările și clarificările de rigoare, în ideea extinderii folosirii autovaccinurilor pe scară largă, spre folosul oamenilor, pentru sănătatea lor.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

pentru dumneavoastră?

UN ZÎMBET DE ANUL NOU

Mamă și dizeuză

Barul de noapte „Prigoria", la o oră cînd atmosfera se încinge. Pe estradă, orchestra cîntă în draci. Apare directorul localului, îmbrăcat în frac, jovial, zîmbitor.

— Stimați consumatori și consumatoare, am de două ori plăcerea ! Odată să constat că vă simțiți excelent în localul nostru de noapte și a doua oară ca să anunț (ambalîndu-se) bomba serii, numărul de senzație al programului nostru ! (Tobe). Cîntă din nou pentru dumneavoastră cunoscuta, reputata și excelenta cîntăreață de muzică lejeră Tanțy ! (Tobe). În celebrul șou, cu care a făcut un răsunător turneu în străinătate și Ardeal : „La, la, la, la, asta este viața mea !" (Tobe). Tanțy ! (Intră Tanțy, îmbrăcată excentric, cu mers și gesturi afectate peste măsură. Cei doi discută în șoaptă, el acoperind microfonul.)

Ea, agresivă :

— Dobitocule, ți-am spus că nu cînt ! Știi bine că sînt răgușită !

El, umil și panicat :

— Mamă, nu-mi da programul peste cap ! Te rog... Mîrîie ceva, aranjez eu cu orchestra să te acopere... Dacă nu cînți, nu pot să te plătesc. Pierdem o sută juma'te...

— Nu vezi cum gîfîi ? Sînt răcită. Vrei să mi se rupă vreo coardă ? Să ies la pensie ? Să rămîn acasă ca să-ți cresc ție copiii ?

— Mai încet, că ne-aude lumea. Hai, cîntă ! (Furios) Cîntă, că mă nenorocești ! E unul de la trust în sală... Gras, cu ochelari, masa trei pe stînga... Zîmbește-i, fă-i impresie... (În microfon) Cîntă pentru dumneavoastră — Tanțy ! (Îi dă microfonul și se retrage. Tanțy își lungește gîtul, se încordează, își umflă pieptul și sloboade un gîjîit jalnic. Ilaritate în sală, fluierături. O nouă tentativă, același rezultat. În culise, directorul își smulge părul din cap. Disperat, intră în scenă, îi ia microfonul soției din mînă și-i zîmbește.)

— Mersi ! Mersi, Tanțy ! (O aplaudă. Ea iese) Stimați consumatori, îmi pare rău că trebuie să vă dau această dublă veste tristă : cunoscuta și reputata Tanțy este, după cum ați văzut și dumneavoastră, puțin afectată la corzile vocale. Celebrele ei corzi vocale, care de atîtea ori au încîntat auditoriul, acum sînt suferinde. Nemuritoarea voce care a încîntat severa comisie a atestatului pentru soliști și instrumentiști a trustului de alimentație publică e bolnavă. Păcat că ați pierdut șoul. Șoul era superb și începea așa... (Face semn orchestrei să-i dea începutul. Începe să cînte. E jalnic.) Sigur că eu nu am vocea ei unică, timbrul ei specific, nu aceasta este meseria mea... Eu am fost la început ospătar, pe urmă am fost promovat șef de sală și pe urmă am primit această grea muncă de răspundere : responsabil de local de noapte. Deși nu sînt decît un amator, voi încerca totuși finalul primei părți a șoului, pentru a vă putea face o palidă imagine despre minunatul program al excelentei noastre cîntărețe Tanțy, pe care un cronicar de specialitate, aflat în localul nostru în chip de consumator, a aplaudat-o la scenă deschisă și i-a cerut numărul de telefon. Deci, iată finalul primei părți a șoului. (Cîntă la fel de jalnic. Fluierături.) Bineînțeles, altceva ar fi fost dacă ar fi cîntat ea, cunoscuta Tanțy, dacă nu s-ar fi îmbolnăvit intempestiv. Ceea ce nici nu e de mirare, dragi consumatori, după cîte eforturi și sacrificii face în ultimul timp pe altarul sfînt al artei : concert la Lehliu și Bolintinu cu orchestra „Bleo și verde" ; o nuntă la Dridu, un botez la Crivina, plus un turneu la Focșani, tot cu „Bleo și verde". Pe deasupra — am să vă fac o mărturisire sinceră și din suflet — e mamă și soție ! Soția mea și mama copiilor mei, dragi consumatori. Acesta este adevărul. O soție ideală și o mamă exemplară, iată cine este cea care trebuia să cînte pentru dumneavoastră în această seară. Dumneavoastră sînteți nu numai consumatori, ci și oameni, așa că pot să vă spun adevărul : azi noapte, ăla mic n-a închis ochii deloc, a plîns, avea febră, treizeci și nouă cu doi, m-am sculat, i-am dat antigermin, i-am pus un supozitor, nimic, plîngea, s-a trezit și ea, soția, s-a enervat, era obosită, în ziua aia făcuse un botez la Periș, eu ce vină aveam, în sfîrșit, n-a putut să mai doarmă pînă dimineața. Or, o noapte pierdută contează pînă și pentru noi, oamenii obișnuiți, darmite pentru o artistă vocală... Păcat... păcat... că n-ați ascultat șoul... Îl cîntă nemaipomenit, senzațional... A fost ieri seară aici în bar un italian, era cam beat, nu contează, a ascultat-o încremenit, dom'le, zicea, dumneata ești bună de dus la Scala — nu la cofetărie, la operă — a chemat-o la masă... a tratat-o, i-a cerut numărul de telefon... În sfîrșit, nu e seară să nu aibă ea un succes. Mai ales după final. Finalul șoului e cam așa : (Cîntă, făcînd eforturi fizice imense, se congestionează, i se umflă venele, e gata să se sufoce. Aplauze, fluierături, ilaritate. Apare și ea. Se înclină amîndoi în fața publicului, în timp ce-și vorbesc printre dinți)

— Dobitocule, de ce trebuia să spui neapărat că am doi copii ? Că mă duc la botezuri și nunți ? Vrei să-mi ia atestatul ? Treci în spate ! (El trece, umil, în spatele ei, ea stă în față, culege aplauzele și trimite bezele publicului.)

ION BĂIEȘU ■

Cu toată sinceritatea

IURI ZOLOTAREV (U.R.S.S.)

Nici unul dintre colegi nu-și putea explica ce-l chinuiește atît de amarnic și fără-ncetare pe economistul Anatoli Sergheevici Lutikov. El tăcea. Dar privirea-i era atît de grăitoare, încît toți doreau, lăsîndu-și de o parte treburile, să se repeadă — fără nici o exagerare — în ajutorul lui.

Se pare că doar inginerul-șef al trustului, Komarovski, nu era întru totul de aceeași părere. Poate și pentru că el era preocupat întotdeauna de problema criticii.

Și iată că, odată, făcînd în minte, logic și principial, o trecere în revistă a celor criticați, a descoperit cu groază absența lui Anatoli Sergheevici Lutikov de pe lista imaginară. Convocîndu-l imediat la el, a început să țipe :

— Nu demult mi-ați trîntit o greșeală în darea de seamă ! E interesant, ce concluzii ați tras din această fărădelege ?

În clipa aceasta, economistul și-a ațintit asupra inginerului-șef privirea-i pătrunzător-rugătoare, de la care unui om neavizat i se răcea inima și-i paralizau degetele.

Komarovski s-a poticnit pentru o clipă, parcă a tresărit chiar în fotoliu, dar s-a așezat din nou și a pronunțat răspicat și cu îndărătnicie :

— Vă voi cri-ti-ca.

Și s-a ținut de cuvînt.

În plus, Komarovski a făcut doar începutul. Ceilalți, răzbunîndu-se tocmai pe economist pentru prelungita tăcere forțată, s-au apucat să-l mătrășească pe Anatoli Sergheevici cu atîta veselie și poftă, încît tristețea din privirile lui s-a transformat în implorare.

— Sînteți distrat și neglijent ! — a declarat de la tribună economistul-șef.

— Dumnealui vine la serviciu în urma tuturor și pleacă primul ! — s-a agățat de Lutikov șeful de sector.

— Pe astfel de indolenți îi vom sancționa aspru ! — a anunțat cu glas tunător directorul adjunct.

Și Anatoli Sergheevici a simțit că nu mai e nimic de făcut cu privirea — trebuie acționat.

În ziua următoare, conducerea de sector și cea a trustului, de asemenea și unii colegi de birou, au primit o invitație :

— Vă rog să poftiți sîmbătă pe la mine, așa, cam pe la șapte, șapte jumate. Să mai petrecem împreună cu ocazia zilei mele de naștere...

La masă, servită minunat de soția încă destul de tînără și vioaie a lui Lutikov, era plăcut și vesel.

Lovind cu furculița în pahar, economistul principal începu cu un aer preocupat :

— Permiteți-mi, dragi colegi, să subliniez cu toată sinceritatea : pe cît este de atentă astăzi cu noi încîntătoarea stăpînă a casei, pe atît de atent este întotdeauna în munca sa și mult îndrăgitul — de noi toți — stăpîn al acestei case ! Ridic paharul pentru această armonie familială !

Lutikov mijea ochii de mulțumire.

— După cum văd, se așază la masă întîrziații — surîse șeful secției. Așa că, Anatoli Sergheevici al nostru, care nu întîrzie niciciînd și niciunde, e rugat să le toarne, ca amendă. Iar noi să bem pentru exemplarul nostru sărbătorit.

Cel sărbătorit plutea într-un cer fără nori.

Însă, Komarovski îl împiedică să petreacă fericit pînă la capăt. Se ridică și el încet, încet, la capătul mesei :

— Eu, totuși, iată ce-ți voi spune, așa, ca o critică sănătoasă : pentru ce ai făcut o asemenea risipă de mîncare, în loc ca — mă înțelegi oare ? — să-i faci soției o rochie de ocazie, din crep-jorjet, ori să-i aduni băiețelului de o tricicletă sau, în ultimă instanță, să-i faci mamei o surpriză cumpărîndu-i un șal cu franjuri, a ? Nu-i bine...

— Ei, ajunge, spuse împăciuitor directorul adjunct — doar nu sîntem la ședință... Mai bine, hai să-i dăm unui astfel de lucrător model un premiu. Chiar mîine !

Și atunci Anatoli Sergheevici s-a uitat la toți cu curaj, fără tristețe, și unora li s-a părut chiar că în privirile lui a licărit o sclipire de viclenie.

În românește de GABRIELA ALEXANDRU ■

Viața ca un bal mascat

(AUTOINTERVIU)

— Fiind vorba de un autointerviu o să răspundeți sincer, exact, la întrebările pe care chiar dumneavoastră vi le puneți.

— Fără îndoială. Pe cît stă în puterea mea de a fi exact. Nu e de-ajuns să vrem să fim sinceri, trebuie să și putem să fim sinceri.

— Cu ce comparați sinceritatea ?

— Cu o femeie frumoasă. Nu vedeți ce bine ne simțim cînd sîntem sinceri, ne grăbim să spunem adevăruri de teama de a întîrzia la întîlnirea cu femeia iubită... După cîte știm noi și după cîte știți și dumneavoastră, sîntem doar între noi, veniți din mahalalele Broscăriei și ale Rahovei și dintr-un mediu de oameni săraci. –Ați avut, după expresia comună, „o copilărie fără copilărie".

UN ZÎMBET DE ANUL NOU

— Nu. Am avut o copilărie fericită. Cînd ai unde să te joci, cînd ai unde să bați mingea, fie și de cîrpă, mizeria materială n-are importanță. Eu umblam în picioarele goale și credeam că toți copiii din lume umblă aidoma. Cînd am aflat că nu e chiar așa era prea tîrziu, fusesem deja fericit. Să mă întristez retroactiv ar fi fost o lipsă de umor...

— În copilărie aveați umor ?

— Deloc. Eram sumbru, întunecat, ca Filip al Spaniei. Umorul ca și frica se nasc odată cu experiența.

— Nu cunoașteți frica ? Nici frica de moarte ?

— Nu. Eu credeam că oamenii se împart în două categorii, în muritori și nemuritori. Eu nu credeam că am să rămîn mereu copil și deci nemuritor. Dar asta mi se pare firesc.

— Vă rugăm să nu vă idealizați... Chiar așa, sumbru ca Filip al Spaniei, nu vă jucați, nu băteați mingea ?

— Slavă Domnului ! Eram capul răutăților, băteam mingea de cîrpă, de maidane nu ne puteam plînge, înălțam smee, furam cireșe, eram, după cum se spune, de „groaza lumii".

— Și părinții ?

— Erau absolut de acord. De cîte ori plecam să mă joc, mama mea îmi spunea: „Du-te învîrtindu-te".

— Dar care erau totuși preferințele în materie de joacă ?

— Destul de contradictorii. Voiam să fiu simultan și popă și aviator. Înmormîntam cu mult fast pisicile și înălțam smee uriașe. Mai mult decît atîta. Credeam că zborul prin forțe proprii e o problemă ușor de rezolvat. Ridicam un picior — deci jumătate din problemă era ca și rezolvată — urma să-l ridic simultan și pe celălalt și cu asta... gata. Mă uimea faptul că o problemă atît de simplă nu poate fi rezolvată, odată ce ai ridicat un picior de ce să nu-l ridici simultan și pe celălalt. Și eu m-am consolat cu această dilemă.

— Aveați în casă un mediu prielnic lecturii, literaturii ?

— N-aveam o bibliotecă voită, mai precis existau următoarele cărți : **Un manual de geografie** pe care taică-meu îl citea ca pe Noul Testament, **Visul Maicii Domnului**, **Apărarea are cuvîntul** de Petre Belu, **Teodora, împărăteasa Bizanțului** și **Femeia care spune întotdeauna da** al cărei autor, în mod ciudat, locuia chiar pe strada noastră.

— Atunci ce a jucat un rol în educația dumneavoastră artistică ?

— Bolta înstelată a cerului. În copilărie, vara, dormeam afară, pe maidan, în spatele casei.

— Care a fost deci obsesia fundamentală a existenței dumneavoastră ?

— Obsesia mea fundamentală a fost și rămîne fericirea. Cred că omul nu este numai apt pentru a fi fericit, ci și dator să fie fericit. Nefericirea, din punctul meu de vedere, care sper să nu fie extravagant, înseamnă un delict de drept comun. Așa cum pe vremuri exista o închisoare a datornicilor, eu aș da o pedeapsă celor care se lăfăie în nefericire. Eu dau fericirii și un sens moral și un sens epicurian. Sentimentul responsabilității, al lucrului bine făcut, are consecințe dintre cele mai tonice asupra vieții senzoriale. Freud, care avea geniu, geniu pe care noi nu-l avem și nu ne simțim dezamăgiți în această privință, nu știa că echilibrul moral naște putere, naște puterea de a iubi, de a răbda și de a înțelege.

— Se spune despre dumneavoastră că sînteți ascet, singuratic, misogin. Care-i adevărul, la urma urmei ?

— Adevărul e, un adevăr plăcut, am foarte puțini prieteni, dar ei îmi sînt foarte devotați și ei cred în mine așa cum și eu, la rîndul meu, cred în ei.

— Care e cel mai bun prieten al dumneavoastră ?

— E o întrebare la care pot să răspund foarte ușor. Cel mai bun prieten al meu este criticul Lucian Raicu. A fost, cum se spune în basme, o iubire fulgerătoare. Ne-am întîlnit, hai să spunem adevărul, acum două decenii, dacă nu și mai multișor, la restaurantul „Doina" și mi-am dat seama imediat de extraordinara lui inteligență cu care înconjura literatura română. Timpul s-a scurs, au fost momente cînd prietenia noastră a obosit, conform legilor firii, dar încrederea în marea lui realitate m-a protejat întotdeauna. Mărgărit spunea despre Raicu că este un diavol păzit de un înger.

— Ce v-a impresionat la Mărgărit pe care spuneți că l-ați cunoscut ?

— Un lucru de care eu îmi dau seama că nu sînt capabil, m-a impresionat puterea lui Mărgărit de a accepta moartea ; conștient de implacabilul sfîrșit, îmi mărturisea totuși că nu moartea îl înspăimîntă, ci sentimentul că poate a greșit față de un om sau altul. Această mărturisire eroică a jucat un rol important în educația mea, cum să nu fii impresionat de un om care nu se teme de moarte, dar se teme de ideea că ar fi putut greși față de un semen de-al său ? Acest zbucium mi s-a părut mie cea mai concretă mărturie a eternității omului.

— Dar despre Labiș ce amintiri aveți ?

— În ierarhia amicițiilor lui Labiș eu ocupam ultimul loc. Prietenii lui cei mai apropiați erau Raicu și Eugen Mandric. Pe vremea aceea nu mă dedicasem literaturii și mă mulțumeam cu rolul de funcționar cultural.

— Și ce fel de funcționar cultural erați?

— Cred că în condițiile istorice date, foarte bun. Mărturisesc acum, după scurgerea timpului, cu un sentiment de mîndrie că **Albatrosul**, capodopera lui Labiș, a plecat în tipografie cu semnătura mea. Sînt atît de fericit de acest act de responsabilitate încît am convingerea că eu am scris această poezie. În esență era un gest de solidaritate cu arta matură și responsabilă.

— Care alte personalități au avut un rol în destinul dumneavoastră artistic ?

— Un rol foarte mare l-a avut Hortensia Papadat-Bengescu. Ea a privit cu neîncredere aspirațiile mele artistice. I se părea ciudat ca un băiat de 11 ani să aibă puterea de a nu se entuziasma de Camil Petrescu. Ea însă mi se dezvăluia mie cu impresionantă sinceritate, cu un sentiment de fascinantă și neexplicabilă egalitate umană. Ea, Hortensia Papadat-Bengescu, simțea nevoia să se mărturisească în fața unui copil. Nevoia ei de mărturisire, cu timpul, s-a dovedit a fi expresia unei mari încrederi în destinul meu.

— Acum am să vă pun o ultimă întrebare. Dacă v-ar fi dat să trăiți încă o dată, ați trăi la fel cum ați trăit pînă acuma ?

— Nu. Dacă mi-ar fi dat să trăiesc încă o dată, aș trăi cu totul altfel.

— Dar ce vă obiectați în esență ? De ce sînteți nemulțumit ?

— Aș fi vrut să trăiesc mai simplu, să nu devin victima vieților interioare ale altora. A trăi simplu e visul cel mai înalt pe care un om poate să-l atingă. Bolta înstelată a cerului care a însemnat pentru mine o înaltă școală mă avertizează, mă supraveghează și-mi indică drumul cel bun.

TEODOR MAZILU ■

Fetița și lupul

JAMES THURBER

Un lup stătea la pîndă într-o după-amiază, ascuns în întunecimea codrului. Aștepta cu răbdare, doar-doar va apărea pe cărăruie vreo fetiță purtînd în coș merinde pentru bunica ei. În sfîrșit, iată că zări o fetiță aidoma celei visate :

— Spune-mi, nu-i așa că duci de mîncare bunicuței ?, o întrebă lupul mieros.

Fetița spuse că da. Lupul o mai întrebă unde locuiește bunicuța și, după ce primi răspunsul, dispăru în pădure.

Cînd fetița ajunse la casa bunicii și deschise ușa, observă că se afla cineva în pat, cu o scufiță și o cămașă de noapte cum erau cele ale bunicii. Ea se apropie puțin cîte puțin și de îndată ce își dădu seama că nu era bunicuța ei, ci lupul — fiindcă, oricum ar fi o scufiță, ea tot nu poate face dintr-un lup o bunicuță, după cum nici leul de pe firma Metro-Goldwyn Meyer nu poate fi confundat cu cogeamite președinte cum ar fi Calvin Coolidge — fetița scoase din coșuleț un pistol automat și-l lichidă pe jupînul lup cît ai zice pește.

Un fel de morală : în zilele noastre nu e chiar atît de ușor să păcălești o fetiță !

Traducere de TRAIAN GÂRDUȘ ■

Trezește-te, bărbate!

WILLY BREINHOLST (Danemarca)

Fiecare bărbat e obligat să știe că datele comemorative de orice natură joacă un rol imens în viața femeilor. Dacă vine acasă și descoperă pe masă un tort, vin și o lumînare aprinsă, trebuie să-și amintească fără întîrziere ce se sărbătorește.

În ce privește datele căsătoriilor, zilelor de naștere și altor asemenea sărbători, eu sînt un tembel autentic. Cum-necum, mai pot reține cînd e ziua mea de naștere, însă data căsătoriei noastre... E așa de mult de-atunci, încît abia mă pot vedea printre musafirii participanți la eveniment.

Marianne ține minte toate datele cu atîta exactitate, încît poți crede că în ea este ascuns un fel de creier electronic suplimentar. Ea știe cu cea mai mare precizie cînd e ziua de naștere a unchiului Theodor din Randers și cînd vor sărbători Thomassenii nunta de argint. Zilele de naștere ale mătușii Olga, verișorului Peter și verișoarei Alice le știe pe de rost. Ea ține minte chiar și cînd au sărbătorit bunica și bunicul nunta de diamant. Trezește-o noaptea din somn și-ți va spune fără să mai stea pe gînduri.

Dar sînt gata să fac prinsoare pe orice că habar n-are cînd a descoperit Cristofor Columb America. Poți să-i sugerezi că asta s-a petrecut în anul 1864. Totuși, cînd o fi fost asta cu adevărat ?

Întotdeauna nu mă simt la largul meu cînd ea apare la dejun ceva mai coafată, mai fardată, mai agitată ca de obicei. E semn sigur că azi e sau ziua ei de naștere, sau ziua nunții noastre, sau mai știu ce altceva asemănător. Și tu stai ca un prost, te ascunzi după ziar, îți umpli gura cu cozonac și habar n-ai ce se sărbătorește.

Iată ce mi s-a întîmplat nu demult : am venit acasă atît de obosit, încît m-am aruncat în fotoliu si n-am remarcat că pe

masă se află un tort. L-am descoperit abia cînd, așezîndu-mă la masa acoperită cu o față de masă albă ca zăpada, m-am întins după cana cu apă și n-am dat de ea. Cana nu era pe masă. În locul ei era tortul. Și mai erau paharele de vin. Și o lumînare în sfeșnic.

Marianne avea o înfățișare îngrozitor de solemnă cînd mi-a turnat Xeresul în pahar. M-am apucat să-mi storc creierii înnebunit, încercînd să înțeleg ce se poate sărbători cu atîta fast.

Nu era ziua mea de naștere. Puteam să jur. Nu mai departe decît acum o săptămînă am împlinit 40 de ani. Sau 39 ? Nu, 41, asta o știu sigur. Dar, la urma urmelor, nu-i același lucru ? În orice caz, pot să-mi arunc oricînd ochii pe certificatul meu de naștere.

Nu era nici ziua de naștere a Mariannei. Pe o vreme ca asta nu ar fi căzut ea de acord să vină pe lume. Sau, totuși, ar fi fost de acord ? Sau mătușa Olga s-o fi născut în octombrie ? Cineva, oricum, s-o fi ivit pe lume în timpul concediului nostru. Mi-am amintit. Eu sînt acela. Dar atunci cine s-a născut acum o săptămînă ? Dumnezeu știe.

Am ridicat paharul și-am spus „în sănătatea ta...", dar Marianne nici nu s-a uitat la mine.

— Hai să bem pentru... — am continuat eu, dar aici m-am poticnit.

— Pentru ce ?, m-a întrebat ea pe un ton batjocoritor.

Cum m-a mai prins ! Am căzut în plasă.

— Oare nu e... — am bălmăjit eu — oare nu este azi ziua ta de naștere ? Asta-i, voiam să zic a mătușii Theodor..., nu, a unchiului Olga...

— Nu ! a replicat ea și și-a îndepărtat brusc paharul.

— Aha, mi-am adus aminte, e nunta noastră de aramă. Ia, gîndește-te numai, oare de-atunci...

— Nu, dragul meu, a mormăit ea printre dinți, veninos, de m-a apucat tremuriciul.

— Înseamnă că, totuși, e ziua ta de naștere — am îngăimat eu. Nu te supăra, dragă... am uitat complet, doar îmi cunoști slăbiciunea. Alerg imediat și-ți cumpăr o cutie de ciocolată și... și flori. Ce crezi, oare de unde pot cumpăra flori la ora asta ?...

— Ziua mea de naștere e la 21 ianuarie, îmi zise ea cu asprime.

Mi-am aruncat privirea pe fereastră și am văzut coroanele verzi ale copacilor. Atunci am capitulat.

— Ei bine — am spus vinovat — mă predau. La urma urmei, ce sărbătorim ?

— O aniversare.

— Da, da, bineînțeles. Dar spune-mi, te rog... ce aniversare ?

Mi-a aruncat o privire nimicitoare. Pe urmă a pronunțat rar și răspicat :

— Sînt exact 5 ani de cînd, într-o zi ca aceasta, mi-ai făcut cadou ultima rochie.

În românește de GABRIELA ALEXANDRU ■

Curioasele reacții ale Agatei Hluz

MILOSLAV SVANDRLIK (R. S. Cehoslovacă)

O iubesc ca un nebun pe Agata Hluz. Ca s-o cuceresc am fost nevoit să-i spun o sumedenie de minciuni :

1. I-am spus că este prima femeie pe care am iubit-o în viața mea. N-avea de unde să știe de Hermina și de Hanka.

2. Tot așa i-am spus că sînt un antialcoolic înverșunat.

3. M-am lăudat că venitul meu lunar e de trei mii, deși, de fapt, cîștig doar douăsprezece sute.

Agata era încîntată. M-a cuprins de gît, m-a sărutat și mi-a spus că sînt bărbatul ideal.

În mai puțin de-o săptămînă, proprietăreasa mea a informat-o cu precizie despre existența Herminei și a Hankăi. Agata nu s-a supărat. Mi-a trecut o mînă mîngîietoare prin păr și mi-a șoptit :

— Acum te iubesc și mai mult. Fiecare bărbat trebuie să aibă în el un strop de Don Juan, nu-i așa ?

După această nescontată reacție m-am îndrăgostit peste cap de Agata. De bucurie m-am dus să beau un păhărel, dar pierzînd măsura l-am obligat pe responsabilul restaurantului „Pisica neagră" să mă azvîrle în drum. În timpul busculadei mi-am pierdut însă cheile, așa că am fost nevoit să-i cer găzduire Agatei pentru acea noapte nenorocită, singura mea noapte, ca să spun așa, de chef.

Agata m-a primit admirabil. M-a sărutat și mi-a spus că e fericită să mă îngrijească în asemenea situații, deoarece, după părerea ei, bărbatul care nu bea din cînd în cînd un pahar nu e bărbat adevărat.

Am felicitat-o din toată inima pentru această exemplară atitudine, reproșîndu-mi faptul că am putut să mint o inimă atît de înțelegătoare și delicată. Și i-am spus și ultimul adevăr în privința celor douăsprezece sute...

A fost ultima mea întîlnire cu Agata. Prietenelor ei le-a spus că s-a despărțit de mine, deoarece sînt un afemeiat incorigibil și un bețiv notoriu !

Traducere de T. CUTLIC ■

Aşa arătau la 4 martie 1977, ora 21,21,
patru mari clădiri din Bucureşti

O CLIPĂ TRAGICĂ PE CARE AM DEPĂŞIT-O

Blocul Dunărea

Blocul Scala

Blocul Wilson

Blocul Casata

Coperta I: **CONSTANTIN OPREA**: «În memoria eroilor» (1977)

Fotografie de **VASILE MÂNECAN** ■

Coperta IV: Vali Sterian, Sorin Minghiat, Mihail Stan, Mircea Bodolan, Evadro Rossetti, Doru Stănculescu şi Mircea Vintilă urează cititorilor almanahului tradiţionalul «La mulţi ani».

Fotografie de **EMANUEL TĂNJALĂ** ■

Lei 25

Redactor şef al publicaţiilor Flacăra

ADRIAN PĂUNESCU

Colectivul redacţional al almanahului

TRAIAN STOICA
redactor responsabil

CORNEL CATANĂ
secretar de redacţie

VIORICA PUICĂ
corectură

ION PERŞINARU
prezentare tehnică